

ANNUAL REPORT

FISCAL YEAR 2016

THE COURTS OF JUSTICE
AND THE OFFICE OF THE JUDICIARY

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559
ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรม

องค์ประกอบของสัญลักษณ์

ดวงตราประกอบด้วยพระมหาพิชัยมงกุฏ ครอบอยู่เหนือ
อุณาโลม และตราพระศูลฟ้าห์ตั้งอยู่บนพานสองชั้น
มีพระแท่นรองรับพาน โดยมีครุฑจับนาคทวนไว้เหนือศีระ
ล้อมรอบด้วยดอกบัวแก้าดอก เป็นดอกบัวตูมแปดดอก
ดอกบัวบานหนึ่งดอก

ความหมายขององค์ประกอบตราสัญลักษณ์

1. พระมหาพิชัยมงกุฏครอบอยู่เหนืออุณาโลม หมายถึง
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. ดอกบัว หมายถึง ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง และทั้งหมดมี
9 ดอก หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9
3. ตราพระศูลฟ้าห์ตั้งอยู่บนพานและมีฐานรองรับพาน
อีกทอดหนึ่ง หมายถึง ความยุติธรรมตั้งอยู่บนรากฐาน
อันมั่นคง
4. ครุฑจับนาค หมายถึง แผ่นดิน

ความหมายโดยรวม คือ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9
ผู้พระราชทานความบริสุทธิ์ยุติธรรม
ทั่วทั้งแผ่นดิน

คำนำ

การอำนวยความสะดวกและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เป็นภารกิจหลักของศาลยุติธรรม โดยมีสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยธุรการ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่ศาลยุติธรรมในการพิจารณาคดีให้เป็นไป โดยสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ซึ่งนับแต่ศาลยุติธรรมแยกจาก กระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2543 ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมได้ มุ่งเน้นพัฒนาระบบการบริหารจัดการคดี การบริหารและพัฒนาระบบงานของ ศาลยุติธรรม และการดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีพิพากษา คดีหรืองานด้านสนับสนุนตลอดมา ทั้งการบริหารงานบุคคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป

อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์ของประเทศที่มีความเปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ทั้งทาง ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ เช่น การปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสอดคล้อง กับข้อตกลงระหว่างประเทศ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการตรวจสอบและ ป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย เป็นต้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงาน ศาลยุติธรรมจึงมีการดำเนินการสำคัญในการเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณา พิพากษาคดีในทุกชั้นศาล การกระจายอำนาจการบริหารราชการ เพื่อสนับสนุน ภารกิจของศาลยุติธรรม การเสนอร่างกฎหมายและปรับปรุงข้อกฎหมายให้มีความทันสมัย เสริมสร้างความร่วมมือทางการศาล และพัฒนาระบบการบริหาร จัดการงานธุรการ โดยมีนโยบายประธานศาลฎีกา และแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2557 – 2560 เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้หลักนิติธรรม

ในการนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงใคร่ขอรวบรวมผลการดำเนินงานที่สำคัญ ของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 พร้อมทั้ง จัดทำเป็นรายงานประจำปีของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อประโยชน์ ในการศึกษา ค้นคว้า อ้างอิง ตลอดจนเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาองค์กรศาลยุติธรรมต่อไป

(นายอติคม อินทุทิต)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สารบัญ

6

ศาลยุติธรรมและสำนักงาน
ศาลยุติธรรม

25

1. งบประมาณที่สำนักงาน
ศาลยุติธรรมได้รับ

29

2. เสริมสร้างการอำนวยความสะดวก
ยุติธรรมให้มี
มาตรฐานระดับสากล

31

- เสริมสร้างมาตรฐาน
การพิจารณาพิพากษาคดี
เพื่ออำนวยความสะดวก
แก่ประชาชน

59

- ส่งเสริมให้นำคดีเข้าสู่ระบบ
การระงับข้อพิพาททางเลือก

66

- ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ
เสรีภาพของผู้เสียหาย
คู่ความ และประชาชน

81

- กฎหมายเกี่ยวกับการบริหาร
ราชการศาลยุติธรรม
และการอำนวยความสะดวก
แก่ประชาชน

83

3. การเสริมสร้างองค์ความรู้
และพัฒนาความร่วมมือ
ด้านวิชาการ การศาล
และการยุติธรรมทั้งในประเทศ
และระหว่างประเทศ

85

- ส่งเสริมความร่วมมือ
ด้านการยุติธรรมในประเทศ

88

- ส่งเสริมความร่วมมือ
ด้านวิชาการระหว่างประเทศ

93

- ส่งเสริมการสนับสนุนการวิจัย
ของศาลยุติธรรม

95

- เสริมสร้างศูนย์กลางเรียนรู้
ด้านกฎหมายและ
การอำนวยความสะดวก

99

4. การเพิ่มศักยภาพระบบ
การสนับสนุนการอำนวยความสะดวก
ยุติธรรม

101

- เสริมสร้างระบบการบริหาร
สำนักงานเพื่อสนับสนุน
การอำนวยความสะดวก
ให้มีประสิทธิภาพ

103

- เสริมสร้างความเข้มแข็งระบบ
แผนงาน งบประมาณ
และการติดตามประเมินผล

107

- การพัฒนาระบบงานบริหาร
การเงินและการบัญชีของ
สำนักงานศาลยุติธรรม

109

- เสริมสร้างความเข้มแข็ง
ด้านงานบริหารพัสดุ

113

- พัฒนาระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อสนับสนุน
การอำนวยความสะดวก

115

5. การบริหารงานบุคคล
และเสริมสร้างประสิทธิภาพ
ในการปฏิบัติงาน

133

6. การให้บริการประชาชน
และสังคม เพื่อการพัฒนา
ที่ยั่งยืน

143

ประมวลภาพกิจกรรมที่สำคัญ

153

ภาคผนวก

155

รายชื่อศาลยุติธรรม
ทั่วราชอาณาจักร

ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม

แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2557 - 2560

วิสัยทัศน์

“ศาลยุติธรรมเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการในการดำรงอำนาจอธิปไตยและรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยการอำนวยความยุติธรรมภายใต้หลักนิติธรรมด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรมและมีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในระดับสากลทั้งมุ่งนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัย มาใช้ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการอำนวยความยุติธรรมของศาลยุติธรรมได้โดยง่าย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐”

พันธกิจ

- พันธกิจ 1 การอำนวยความยุติธรรมมีมาตรฐานระดับสากล
- พิจารณาพิพากษาคดีด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม
 - ระวังข้อพิพาททางเลือกด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม เช่น การไกล่เกลี่ย และการอนุญาโตตุลาการ เป็นต้น
 - การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเสมอภาค
- พันธกิจ 2 การกระชับความร่วมมือทางการศาล การยุติธรรม และความร่วมมือทางวิชาการในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับนานาชาติ
- พันธกิจ 3 การให้บริการการเรียนรู้แก่ประชาชน ด้านกฎหมายและการอำนวยความยุติธรรมของศาลยุติธรรมที่มีมาตรฐานระดับสากล
- พันธกิจ 4 การสนับสนุนการอำนวยความยุติธรรมด้วยความสะดวก รวดเร็ว และการให้บริการประชาชนที่มีคุณภาพสูงสุด

ยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม และเป้าประสงค์ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1

เสริมสร้างการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้มีมาตรฐานระดับสากล เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม และให้ประชาชนเข้าถึงศาลยุติธรรมได้โดยง่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 2

ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในศาลชั้นอุทธรณ์ให้มีมาตรฐานระดับสากล รองรับบรรทัดดีจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการเป็นศูนย์กลางทางวิชาการด้านกฎหมายและคดีชั้นอุทธรณ์ในประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 3

กระชับความร่วมมือทางการศาล การยุติธรรม รวมทั้งความร่วมมือทางวิชาการทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน ระดับนานาชาติ และเสริมสร้างสถานะและบทบาทของศาลยุติธรรมไทยในเวทีระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4

เสริมสร้างศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านกฎหมายและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลยุติธรรมที่มีมาตรฐานระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 5

ยกระดับระบบงานธุรการศาล ระบบงานส่งเสริมงานตุลาการ และการให้บริการประชาชน ให้มีมาตรฐานและมีสมรรถนะสูง พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ที่ 1

สังคมไทยมีความสงบเรียบร้อย และประเทศในประชาคมอาเซียนให้การยอมรับและเชื่อมั่นในความเป็นธรรมและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มีมาตรฐานระดับสากลของศาลยุติธรรม

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ที่ 2

ภาคเศรษฐกิจ สังคม การค้า การลงทุนทั้งในและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในประชาคมอาเซียน มีความเชื่อมั่นในความเชี่ยวชาญด้านคดีชั้นอุทธรณ์ และยอมรับในระบบการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลชั้นอุทธรณ์ที่เป็นธรรมและมีมาตรฐานระดับสากล

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ที่ 3

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน ระดับนานาชาติ รวมถึงองค์การระหว่างประเทศมีความเชื่อมั่นในศาลยุติธรรมไทย โดยให้การยอมรับและให้ความร่วมมือทางการศาล การยุติธรรม และความร่วมมือทางวิชาการทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ที่ 4

ศาลยุติธรรมเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านกฎหมายและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มีมาตรฐานระดับสากล และมีองค์ความรู้เป็นที่น่าเชื่อถือ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ค้นคว้า อ้างอิง

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ที่ 5

ศาลยุติธรรมมีระบบงานธุรการศาล และระบบงานส่งเสริมงานตุลาการที่มีมาตรฐานระดับสากลและมีขีดสมรรถนะสูงในการสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้ดำเนินไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว รวมทั้งมีระบบการให้บริการต้อนรับประชาชนที่มีคุณภาพสูงสุด

นโยบายประธานศาลฎีกา

นายวิระพล ตั้งสุวรรณ

ประธานศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2560

“อำนวยการความยุติธรรมโดยยึดมั่นในหลักนิติธรรม”

1. ด้านการอำนวยการความยุติธรรมและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

1.1 มุ่งเน้นการพิจารณาพิพากษาคดีภายใต้หลักนิติธรรมให้เป็นไปอย่างเปิดเผย ถูกต้องตามกฎหมาย มีมาตรฐานที่ชัดเจน และเหมาะสมแก่ประเภทคดี

1.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบองค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดี ทั้งในศาลชั้นต้นและศาลสูงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 จัดตั้งศาลโดยคำนึงถึงพื้นที่และลักษณะคดีเพื่อให้ประชาชนทั่วประเทศได้รับความสะดวก รวดเร็ว เท่าเทียมกัน และเสียค่าใช้จ่ายน้อย

1.4 นำเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้เพื่อส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพในการพิจารณาพิพากษาคดี การบริหารจัดการ และการให้บริการประชาชน

1.5 ส่งเสริมให้ผู้พิพากษามีบทบาทในการแสวงหาข้อเท็จจริง รวมทั้งสนับสนุนการนำกระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์ความจริงในคดีภายในกรอบของกฎหมาย

1.6 สนับสนุนให้ผู้พิพากษาใช้แนวทางการลงโทษหรือการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูที่หลากหลาย โดยใช้ดุลพินิจให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีและผู้กระทำความผิดแต่ละราย

1.7 สนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีโดยส่งเสริมและพัฒนาระบบการระงับข้อพิพาททางเลือก

1.8 มุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในการปล่อยชั่วคราวตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดโดยนำมาตราการหรือวิธีการที่สามารถป้องกันการหลบหนีมาใช้แทนการเรียกหลักประกัน

1.9 เสริมสร้างบทบาทของศาลยุติธรรมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

2. ด้านการพัฒนาระบบงานศาลยุติธรรม

2.1 พัฒนาระบบงานศาลยุติธรรมให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก เท่าเทียมกัน และเสียค่าใช้จ่ายน้อย

2.2 ปรับปรุงโครงสร้างและระบบงานของสำนักงานศาลยุติธรรมและสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจเพื่อสนับสนุนภารกิจของศาลยุติธรรมตลอดจนวางแผนและจัดการบริหารงานบุคคลให้เหมาะสม

2.3 พัฒนากฎหมายและระบบวิธีพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการด้านเศรษฐกิจและบริบทของสังคม

2.4 เร่งรัดการออกระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
ข้อบังคับ ข้อกำหนด และคำแนะนำของประธานศาลฎีกา
เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและเป็น
แนวทางในการปฏิบัติงาน

2.5 พัฒนาระบบศาลชำนาญพิเศษและการเข้าสู่ตำแหน่ง
ของผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

2.6 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ การงบประมาณ และ
การใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.7 ปฏิรูปการจัดทำฐานข้อมูลคดีให้ทันสมัยและมี
มาตรฐานเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการคดีให้มี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.8 ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม
เพื่อขับเคลื่อนนโยบายและสร้างความร่วมมือด้าน
กระบวนการยุติธรรมในการอำนวยความสะดวกให้แก่
ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.9 ส่งเสริมและพัฒนาการสื่อสารทั้งภายในและ
ภายนอกองค์กรเพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับข้อมูลที่
ถูกต้องและรวดเร็ว

3. ด้านการพัฒนาบุคลากร

3.1 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และสร้างจิตสำนึก
ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรม รวมทั้งส่งเสริมการเป็นแบบ
อย่างที่ดีในการดำรงตนของข้าราชการตุลาการ และ
บุคลากรในศาลยุติธรรม

3.2 ปรับปรุงโครงสร้างระบบงานวิจัย การพัฒนาบุคลากร
และหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ
สร้างองค์ความรู้ และเสริมสร้างประสิทธิภาพของ
ข้าราชการตุลาการและบุคลากรในศาลยุติธรรมใน
การปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

3.3 จัดสวัสดิการและยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของข้าราชการตุลาการ และบุคลากรในศาลยุติธรรม
ทุกระดับเพื่อให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง มีความพร้อม
ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการต่างประเทศ

4.1 เสริมสร้างความร่วมมือทางการศาลและกระบวนการ
ยุติธรรมเพื่อยกระดับศาลยุติธรรมไทยให้มีบทบาท
ในระดับสากล

4.2 พัฒนาความร่วมมือทางด้านวิชาการ การฝึกอบรม และ
การแลกเปลี่ยนบุคลากรกับต่างประเทศ

4.3 เสริมสร้างให้ประเทศต่างๆ และองค์กรระหว่างประเทศ
เชื่อมั่นในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมไทย

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

ศาลยุติธรรม มีโครงสร้างลักษณะงานแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ศาลยุติธรรม และสำนักงานศาลยุติธรรม โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ศาลยุติธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 197 วรรคแรก กำหนดให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปโดยยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมายและในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ และมาตรา 218 กำหนดให้ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง ได้แก่ คดีแพ่ง คดีอาญา และคดีประเภทอื่นที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลยุติธรรม ได้แก่ คดีเยาวชนและครอบครัว คดีแรงงาน คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีภาษีอากร คดีล้มละลาย เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น

ศาลยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มีอยู่ทั่วราชอาณาจักร แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา โดยแต่ละชั้นศาลมีเขตอำนาจศาล และมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดี ดังนี้

1.1 ศาลชั้นต้น

ศาลชั้นต้น เป็นศาลซึ่งรับคำฟ้องหรือคำร้องในชั้นเริ่มต้นคดีหลังจากพิจารณาคดี แล้วจึงชี้ขาดตัดสินคดีเป็นศาลแรก ทั้งมีอำนาจในการดำเนินกระบวนการพิจารณาแทน

ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาในบางเรื่อง เช่น อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าว ฯลฯ โดยสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ศาลชั้นต้นทั่วไปสำหรับกรุงเทพมหานครและศาลพิเศษและศาลชำนาญพิเศษ ศาลแต่ละประเภทมีอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดี ดังนี้

1.1.1 ศาลชั้นต้นทั่วไปสำหรับกรุงเทพมหานคร หมายถึงศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั่วไป ได้แก่ คดีแพ่ง คดีผู้บริโภค คดีสิ่งแวดล้อม คดีนักท่องเที่ยว และคดีอาญา รวมถึงคดีอื่นที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา โดยจำแนกศาลตามเขตพื้นที่ได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ศาลชั้นต้นในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่

- ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี
- ศาลอาญา ศาลอาญารุงเทพใต้ ศาลอาญาธนบุรี
- ศาลจังหวัดมีนบุรี ศาลจังหวัดตลิ่งชัน และศาลจังหวัดพระโขนง
- ศาลแขวงพระนครเหนือ ศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงธนบุรี ศาลแขวงดุสิตและศาลแขวงปทุมวัน

2) ศาลชั้นต้นทั่วไปสำหรับจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยศาลจังหวัด และศาลแขวง ซึ่งมีจำนวน 9 ภาค โดยมีอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดี ดังนี้

• ศาลจังหวัด

ศาลจังหวัด เป็นศาลชั้นต้นที่ตั้งประจำในแต่ละจังหวัด หรือในบางอำเภอ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง และคดีอาญาทั้งปวง ที่ไม่ได้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น โดยมีเขตอำนาจศาลตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดนั้นได้กำหนดไว้ หากจังหวัดนั้นไม่มีศาลแขวง ให้ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาคดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง

• ศาลแขวง

ศาลแขวงจัดตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เป็นความผิดเล็กน้อย และคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์พิพาทไม่สูง ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีและมีอำนาจทำการไต่สวนหรือมีคำสั่งใดๆ ซึ่งผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม เช่น พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกิน 300,000 บาทและพิจารณาพิพากษาคดีอาญาซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างสูงไว้ให้จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่จะลงโทษจำคุกเกิน 6 เดือนหรือปรับเกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับซึ่งโทษจำคุกหรือปรับอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่างเกินอัตราที่กล่าวแล้วไม่ได้

1.1.2 ศาลชั้นอุทธรณ์

ศาลชั้นอุทธรณ์ เป็นศาลชั้นต้นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีของศาลนั้นๆ ซึ่งแตกต่างจากศาลชั้นต้นทั่วไป มีผู้พิพากษาที่ทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และมีบุคคลภายนอกที่มีผู้พิพากษาแต่มีความรู้และ

ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาสมทบเข้ามาร่วมพิจารณาและพิพากษาคดีด้วย

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ พ.ศ. 2558 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2558 เป็นต้นมา ได้กำหนดให้ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ ประกอบด้วยศาล 5 ประเภท ได้แก่

1) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 กำหนดให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีจากผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากมีลักษณะคดีพิเศษแตกต่างไปจากการดำเนินคดีทั่วไป เพื่อให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเชื่อถือได้ในระดับสากล และเนื่องจากปัจจุบันศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศยังไม่มีการจัดตั้งศาลในท้องที่ภูมิภาค จึงมีเขตอำนาจครอบคลุมท้องที่ทั่วราชอาณาจักร เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอยู่ในท้องที่ต่างจังหวัด โดยโจทก์ในคดีแพ่งสามารถยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือต่อศาลจังหวัดที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาล ส่วนโจทก์ในคดีอาญาสามารถยื่นคำฟ้องต่อ ศาลจังหวัดในเขตท้องที่

ที่ความผิดเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้น หรือจำเลยมีที่อยู่หรือถูกจับได้ หรือท้องที่ที่เจ้าพนักงานทำการสอบสวน จำเลยก็ได้

2) ศาลภาษีอากรกลาง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรกลาง และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 กำหนดให้ศาลภาษีอากรกลางมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากร ซึ่งมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีแพ่งทั่วไป เพราะเป็นข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับรัฐอันเนื่องมาจากการเก็บภาษีอากร การอุทธรณ์ในคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลภาษีอากรให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ประกอบกับได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาทางด้านภาษีอากรโดยเฉพาะ จึงทำให้การพิจารณาคดีภาษีอากรเป็นไปได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

3) ศาลแรงงานกลาง และศาลแรงงานภาค 1 – 9

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 กำหนดให้จัดตั้งศาลแรงงานกลางขึ้นในกรุงเทพมหานคร และศาลแรงงานภาค โดยมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับการจ้างแรงงาน สิทธิหน้าที่ตามกฎหมายแรงงาน เป็นการอำนวยความสะดวกด้านแรงงานแก่นายจ้างและลูกจ้างซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ การพิจารณาพิพากษาคดีแรงงานมีความแตกต่างจากอรรถคดีทั่วไปโดยจะใช้วิธีไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทเป็นหลัก แต่หากคู่กรณีคือ นายจ้างกับลูกจ้าง ไม่สามารถตกลงกันได้ ศาลจะพิจารณาคัดสินชี้ขาดตามบัญญัติแห่งกฎหมาย การพิพากษาคดีนอกจากจะมีผลต่อคู่ความในคดีโดยตรงแล้ว ยังเป็นรากฐานในการสร้างแนวความคิด

และบรรทัดฐานทางสังคม อันส่งผลต่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจของประเทศชาติโดยรวม การดำเนินงานของศาลแรงงานกลางจึงนับได้ว่ามีส่วนสำคัญยิ่งต่อการสร้างความมั่นคงและความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของชาติ ศาลแรงงานมีเจตนารมณ์ให้การพิจารณาพิพากษาคดีแรงงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว สะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม โดยคำนึงถึงหลักการคุ้มครองแรงงาน สวัสดิภาพแรงงาน แรงงานสัมพันธ์ การสร้างความเป็นธรรมในสังคมแรงงาน รวมถึงการส่งเสริมการผลิต การค้าและอุตสาหกรรมของประเทศอีกด้วย โดยการพิจารณาคดีประกอบด้วยผู้พิพากษา 3 ฝ่าย คือ ผู้พิพากษาซึ่งเป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการ ผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้าง จำนวนฝ่ายละเท่าๆ กัน ร่วมเป็นองค์คณะการพิจารณาพิพากษาคดี

4) ศาลล้มละลายกลาง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 กำหนดให้ศาลล้มละลายกลางมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ที่แก้ไขเพิ่มเติมอาญา รวมไปถึงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลายด้วย ทั้งนี้เนื่องจากการพิจารณาคดีล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและมีความซับซ้อนแตกต่างจากคดีแพ่งทั่วไปและเนื่องจากศาลล้มละลายมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร ยังไม่ได้เปิดทำการในท้องที่ภูมิภาค ศาลล้มละลายกลางจึงมีเขตอำนาจทั่วราชอาณาจักร เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอยู่ในท้องที่ต่างจังหวัด โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายฯ กำหนดให้สามารถยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลจังหวัด

ซึ่งลูกหนี้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือประกอบธุรกิจ อยู่ในเขตได้ และอยู่ในดุลพินิจของศาลล้มละลายกลาง ว่าเห็นสมควรจะพิจารณาคดีพิพาทภาคี ณ ศาลจังหวัด ท้องที่นั้น หรือ ณ ศาลล้มละลายกลาง ทั้งนี้ ศาลล้มละลาย กลางอาจขอให้ศาลจังหวัดท้องที่มีการยื่นคำฟ้องหรือ คำร้องไว้ หรือศาลจังหวัดอื่นดำเนินกระบวนการพิจารณา ที่มีใช้การวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีได้ตามความจำเป็น

5) ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง และศาลเยาวชน และครอบครัวจังหวัด

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธี พิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ศาลเยาวชน และครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่มี ข้อหาว่าเด็ก (บุคคลอายุยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์) หรือ เยาวชน (บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์) กระทำผิด คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดี ธรรมดาได้โอนมาตามมาตรา 97 วรรคหนึ่ง คดีครอบครัว คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือคดีอื่นที่มีกฎหมายบัญญัติ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว โดยมี จุดมุ่งหมายคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กหรือเยาวชนที่ กระทำผิดหรือคุ้มครองสถานภาพของเด็กหรือเยาวชน ที่กระทำความผิด และคุ้มครองสถานภาพของครอบครัว ให้เกิดความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว รวมทั้ง สวัสดิภาพและอนาคตของบุตรในครอบครัวนั้น ทั้งทาง ด้านการดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ของศาลเยาวชนและครอบครัวมุ่งเน้นการหาปัจจัยที่ทำให้ เด็กหรือเยาวชนกระทำผิด และดำเนินการแก้ไขปัญหาดัง นั้น เด็กหรือเยาวชนและเหตุปัจจัยอื่นๆ เช่น ความสัมพันธ์

ในครอบครัว ภาวะการณ์เลี้ยงดูเด็กหรือเยาวชนที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู ให้เด็กหรือเยาวชน ได้ประพฤติตนในทางที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดียิ่งกว่า ที่จะลงโทษและในการพิจารณาคดีศาลจะคำนึงถึง บุคลิกลักษณะ สุขภาพ และภาวะแห่งจิตของเด็กหรือ เยาวชนให้เหมาะสมกับตัวเด็กหรือเยาวชนและพฤติการณ์ เฉพาะเรื่องและในส่วนของดำเนินการกระบวนการพิจารณาคดีแพ่ง ศาลเยาวชนและครอบครัวจะมุ่งเน้นการคุ้มครอง สถานภาพของครอบครัว การรักษาผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับ สิทธิและทรัพย์สินของผู้เยาว์ในคดีแพ่งหรือคดีครอบครัว โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพ และอนาคตของเด็กและเยาวชน เป็นสำคัญ รวมทั้งหามาตรการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสามี ภริยาและบุตรให้ปรองดองกัน

1.2 ศาลชั้นอุทธรณ์

ศาลชั้นอุทธรณ์ เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา บรรดาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น ที่อยู่ในเขตอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วย การอุทธรณ์รวมทั้งมีอำนาจพิจารณาคำสั่งอื่นๆ เช่น มีคำสั่งเกี่ยวกับการขอประกันตัวในคดีอาญา และการขอ ทุเลาการบังคับในคดีแพ่ง เป็นต้น การพิจารณาของ ศาลอุทธรณ์มีลักษณะเป็นการตรวจสอบหรือทบทวน คำพิพากษาของศาลชั้นต้นมิใช่เป็นการพิจารณาคดีใหม่ นอกจากนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 219 วรรค 3 ได้กำหนดให้ศาลอุทธรณ์ มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและ เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น

ศาลชั้นอุทธรณ์ประกอบด้วย

1) ศาลอุทธรณ์ มีอำนาจพิจารณาคดีที่อุทธรณ์ คำพิพากษา หรือคำสั่งคดีแพ่ง คดีผู้บริโภคร คดีสิ่งแวดล้อม คดีอาญา คดีเลือกตั้ง คดียาเสพติด คดีอาญาทุจริต และคดีค้ำมนุษย์

2) ศาลอุทธรณ์ภาค 1 - 9 มีอำนาจพิจารณาคดีที่อุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งคดีแพ่ง คดีผู้บริโภคร คดีสิ่งแวดล้อม คดีอาญา และคดีเลือกตั้ง

3) ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ เป็นศาลชั้นอุทธรณ์ตาม พระธรรมนูญศาลยุติธรรม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ พ.ศ. 2558 ซึ่งมีผล ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2558 มีอำนาจพิจารณา พิพากษาคดีที่อุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งของ ศาลชำนาญพิเศษ ได้แก่ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศศาลภาษีอากร ศาลแรงงาน ศาลล้มละลาย และศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อให้ มีการพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นอุทธรณ์โดยองค์คณะ ผู้พิพากษาที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในด้านนั้นๆ โดยมีพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการศาลอุทธรณ์ คดีชำนาญพิเศษ พ.ศ. 2559 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2559 กำหนดให้เปิดทำการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559

1.3 ศาลฎีกา

ศาลฎีกา เป็นศาลยุติธรรมชั้นสูงสุดมีอำนาจพิจารณาพิพากษา คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นหรือ ศาลอุทธรณ์แล้วแต่กรณีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ว่าด้วยการฎีกา และมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นโดยตรงต่อศาลฎีกา ไม่ต้องผ่านศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคตาม

กฎหมายเฉพาะ เช่น คดีแรงงาน คดีภาษีอากร คดีทรัพย์สิน ทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีล้มละลาย เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ เป็นต้น และคดีที่กฎหมายอื่น บัญญัติให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษา รวมทั้งมี อำนาจวินิจฉัยชี้ขาดหรือสั่งคำร้องคำขอที่ยื่นต่อศาลฎีกา ตามกฎหมาย คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลฎีกาเป็นที่สุด ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23 และมีอำนาจ วินิจฉัยชี้ขาดคดีที่ศาลฎีกามีอำนาจวินิจฉัยได้ตามกฎหมาย เฉพาะโดยมีประธานศาลฎีกาซึ่งเป็นประมุขของตุลาการ ศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด

ศาลฎีกามีเพียงศาลเดียวตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร องค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีประกอบด้วยผู้พิพากษา อย่างน้อย 3 คน ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 27 แต่หากคดีใดมีปัญหาสำคัญ เมื่อประธานศาลฎีกาเห็นว่า ควรให้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา ประธาน ศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้นำปัญหาดังกล่าวเข้าสู่การวินิจฉัย โดยที่ประชุมใหญ่ หรือเมื่อเป็นกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติ เป็นการเฉพาะว่าให้คดีเรื่องใดวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 140 วรรคสอง ที่ประชุมใหญ่

ศาลฎีกาประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลฎีกาทุกคนซึ่งอยู่ ปฏิบัติหน้าที่ในวันที่มีการจัดประชุมใหญ่ แต่ทั้งนี้ไม่น้อย กว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้พิพากษาศาลฎีกาทั้งหมดนอกจาก ผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดคดีแล้ว ศาลฎีกามีกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบ ข้อเท็จจริงและค้นคว้าปัญหาข้อกฎหมาย ตลอดจนช่วย ตรวจและแก้ไขปรับปรุงร่างคำพิพากษาศาลฎีกา เพื่อเป็น หลักประกันในด้านความถูกต้อง ความรวดเร็วและ ความเป็นธรรมแก่ประชาชนและมีอำนาจหน้าที่ตามที่ บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น

แผนผังโครงสร้างศาลยุติธรรม

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักงานแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ วันที่ 29 มีนาคม 2560

ผู้บริหารศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

นายวิระพล ตั้งสุวรรณ
ประธานศาลฎีกา

นายชีพ จุลมนต์
รองประธานศาลฎีกา

นายวิรัช ชินวินิจกุล
รองประธานศาลฎีกา

นายชาติชาย อัครวิบูลย์
รองประธานศาลฎีกา

นางพฤษภา พนมยันตร์
รองประธานศาลฎีกา

นายธนฤกษ์ นิตเศรณี
รองประธานศาลฎีกา

นายวิรุพท์ แสงเทียน
รองประธานศาลฎีกา

อัตรากำลังข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม

อัตรากำลังข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมจำแนกตามระดับชั้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ. / เพศ	ระดับชั้น					รวม
	ชั้น 2 ขึ้นไป	ชั้น 1	ผู้ช่วยผู้พิพากษา	ผู้พิพากษาอาวุโส	ตะโตะยุติธรรม	
ชาย	2,827	41	147	250	9	3,247
หญิง	1,161	53	100	32	-	1,346
รวมทั้งสิ้น	3,988	94	247	282	9	4,620

ที่มา: สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

อัตรากำลังผู้พิพากษาสมทบในศาลพิเศษและศาลชั้นอุทธรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ศาล	ผู้พิพากษาสมทบ		
	ชาย	หญิง	รวม
1. ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง	943	1,547	2,490
2. ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง	92	79	171
รวม	1,035	1,626	2,661
3. ศาลแรงงานกลางและศาลแรงงานภาค			
3.1 ฝ่ายนายจ้าง	161	81	242
3.2 ฝ่ายลูกจ้าง	175	36	211
รวม	336	117	453
รวมทั้งสิ้น	1,371	1,743	3,114

ที่มา: สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

2. สำนักงานศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมแยกจากกระทรวงยุติธรรมตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2543 เป็นต้นมา ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 275 และ พ.ศ. 2550 มาตรา 217 บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยงานธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการของศาลยุติธรรม งานส่งเสริมตุลาการและงานวิชาการ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ศาลยุติธรรม รวมทั้งเสริมสร้างให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 และ พระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งได้ใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 เป็นต้น

สำนักงานศาลยุติธรรมปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายใน และกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อให้เหมาะสมกับการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ศาลยุติธรรม ตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประกอบกับเพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม มีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. 2559 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559 โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น ได้แก่

2.1 สำนักสถาบัน กอง และศูนย์

สำนักสถาบัน กอง และศูนย์ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนศาลยุติธรรม ส่งเสริมงานตุลาการและวิชาการ ได้แก่ กำหนดนโยบาย แผนงานโครงการ งานงบประมาณ และการเงินของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม ส่งเสริม ประสาน และดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทอนุญาโตตุลาการ และการระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่นสนับสนุนการดำเนินงานของศาลในด้านวิชาการกฎหมาย และระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนจัดหาครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคารสถานที่ และบ้านพักของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมงานบริหารงานบุคคลและพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

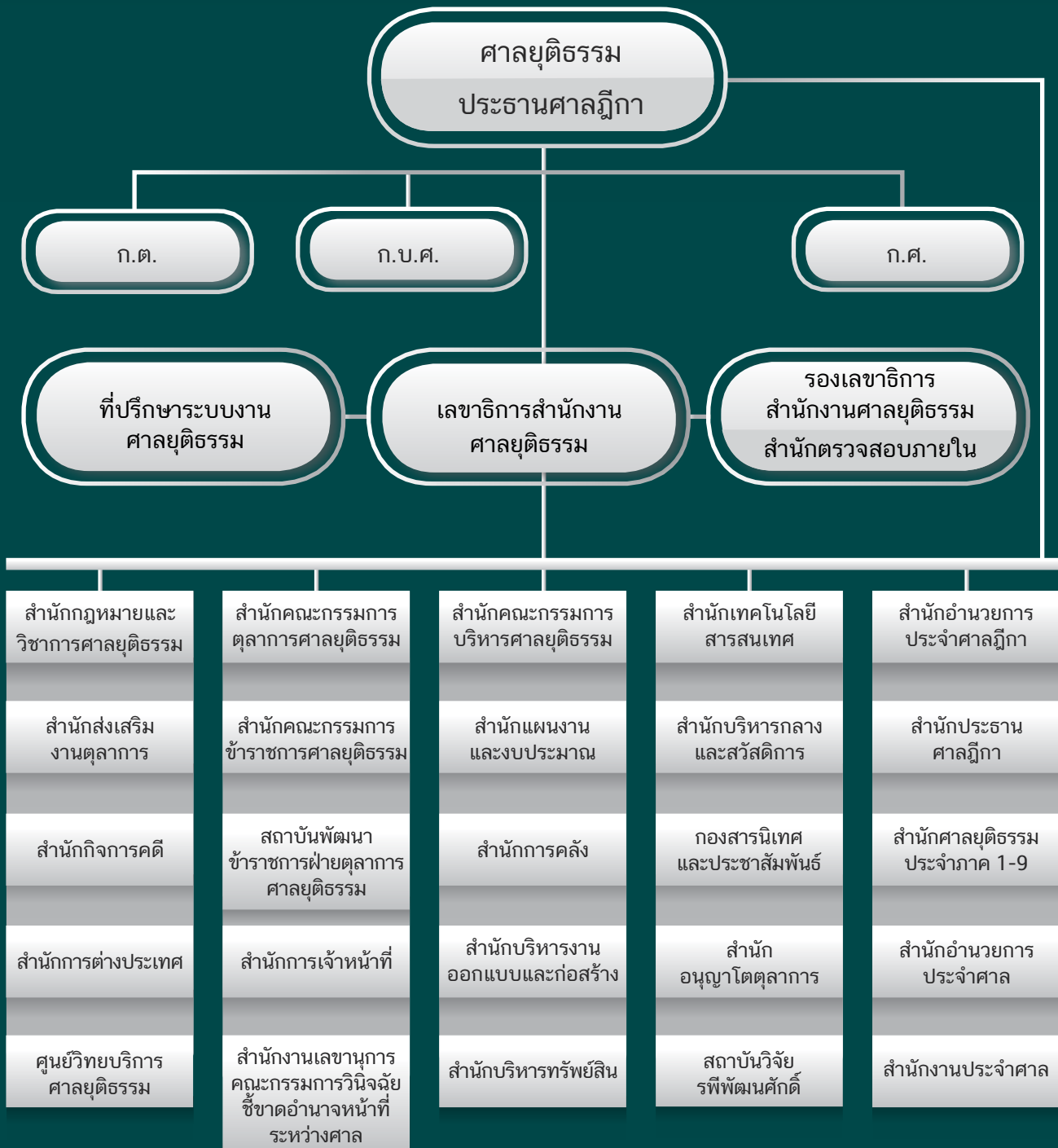
2.2 สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 1 - 9

สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 1 - 9 เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนปฏิบัติงานของสำนักอำนวยการประจำศาลและสำนักงานประจำศาลในเขตของอธิบดี รวมทั้งสนับสนุนงานวิชาการ งานแผนงาน การบริหารงบประมาณ งานด้านกฎหมายและเทคโนโลยีสารสนเทศ และประสานงานร่วมกับหน่วยงานส่วนกลางและศาลในสังกัด

2.3 สำนักอำนวยการประจำศาลและสำนักงานประจำศาล

สำนักอำนวยการประจำศาลและสำนักงานประจำศาล เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนงานศาลในด้านบริหารจัดการและด้านวิชาการ เพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม รวมทั้งนำการระงับข้อพิพาททางเลือกมาใช้ นอกเหนือจากการพิจารณาพิพากษาคดี ตลอดจนสนับสนุนงานด้านวิชาการ แผนงาน การบริหารงบประมาณ และพัฒนาเทคโนโลยีรวมถึงประสานงานร่วมกับสำนักศาลยุติธรรมประจำภาค

แผนผังโครงสร้างศาลยุติธรรม

ที่มา: ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. 2559 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559

ผู้บริหารสำนักงานศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

นายอัคริคม อินทภูติ
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

นายสรารุช เบญจกุล
รองเลขาธิการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นายภพ เอกรพานิช
รองเลขาธิการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นางกมลทิพย์ กรวิจิตรกุล
รองเลขาธิการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นางสาวสุวรรณี หลีกาพันธ์
ที่ปรึกษา
ระบบงานศาลยุติธรรม

นางสาวอรัญญาณี ดีผดุง
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นางสาวณัชชา วัฒนเมธิกุล
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นายบรรเลง แก่นยะกุล
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นายนรนาถ เพื่อนโกคา
ผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

นายพรางเพชร สิทธิทูล
ผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

อัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรม

อัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรมจำแนกตามประเภทและระดับตำแหน่ง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ประเภทและระดับตำแหน่ง	จำนวน (คน)
ประเภทบริหาร	
- ระดับสูง (S2)	7
- ระดับต้น (S1)	2
ประเภทอำนวยการ	
- ระดับสูง (M2)	138
- ระดับต้น (M1)	131
ประเภทวิชาการ	
- ระดับทรงคุณวุฒิ (K5)	1
- ระดับเชี่ยวชาญ (K4)	1
- ระดับชำนาญการพิเศษ (K3)	629
- ระดับชำนาญการ (K2)	2,241
- ระดับปฏิบัติการ (K1)	1,826
- ระดับทักษะพิเศษ (O4)	-
- ระดับอาวุโส (O3)	5
- ระดับชำนาญงาน (O2)	2,125
- ระดับปฏิบัติงาน (O1)	1,823
รวมทั้งสิ้น	8,929

ที่มา: สำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

อัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรมจำแนกตามอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ./เพศ	อายุ (ปี)				รวม
	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559					
ชาย	74	779	599	418	1,870
หญิง	219	2,615	2,448	1,777	7,059
รวมทั้งสิ้น	293	3,394	3,047	2,195	8,929

ที่มา: สำนักการเจ้าหน้าที่ สำนักงานศาลยุติธรรม

อัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรมจำแนกตามการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

อัตรากำลัง	ระดับการศึกษา						รวม
	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก		
	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	
ข้าราชการ ศาลยุติธรรม	5,678	1	1,481	21	7	-	7,188

ที่มา: สำนักการเจ้าหน้าที่ สำนักงานศาลยุติธรรม

อัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรมจำแนกตามอายุราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ประเภทและระดับตำแหน่ง	อายุราชการ (ปี)							รวม
	ไม่เกิน 5 ปี	ไม่เกิน 10 ปี	ไม่เกิน 15 ปี	ไม่เกิน 20 ปี	ไม่เกิน 25 ปี	ไม่เกิน 30 ปี	30 ปี ขึ้นไป	
ประเภทบริหาร								
- ระดับสูง (S2)	-	-	1	-	-	1	5	7
- ระดับต้น (S1)	-	-	-	-	-	-	2	2
ประเภทอำนวยการ								
- ระดับสูง (M2)	-	-	-	-	5	30	103	138
- ระดับต้น (M1)	-	-	1	8	13	17	72	131
ประเภทวิชาการ								
- ระดับทรงคุณวุฒิ (K5)	-	-	-	-	-	-	1	1
- ระดับเชี่ยวชาญ (K4)	-	-	-	-	-	-	1	2
- ระดับชำนาญการพิเศษ (K3)	-	1	51	81	92	133	271	629
- ระดับชำนาญการ (K2)	-	196	690	248	386	239	482	2,241
- ระดับปฏิบัติการ (K1)	337	771	565	64	76	10	3	1,826
ประเภททั่วไป								
- ระดับทักษะพิเศษ (O4)	-	-	-	-	-	-	-	-
- ระดับอาวุโส (O3)	-	-	-	-	-	3	2	5
- ระดับชำนาญงาน (O2)	1	234	684	263	432	191	320	2,125
- ระดับปฏิบัติงาน (O1)	644	743	340	34	38	11	13	1,823
รวมทั้งสิ้น	982	1,945	2,332	698	1,042	655	1,275	8,929

ที่มา: สำนักการเจ้าหน้าที่ สำนักงานศาลยุติธรรม

1

งบประมาณ
ที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับ

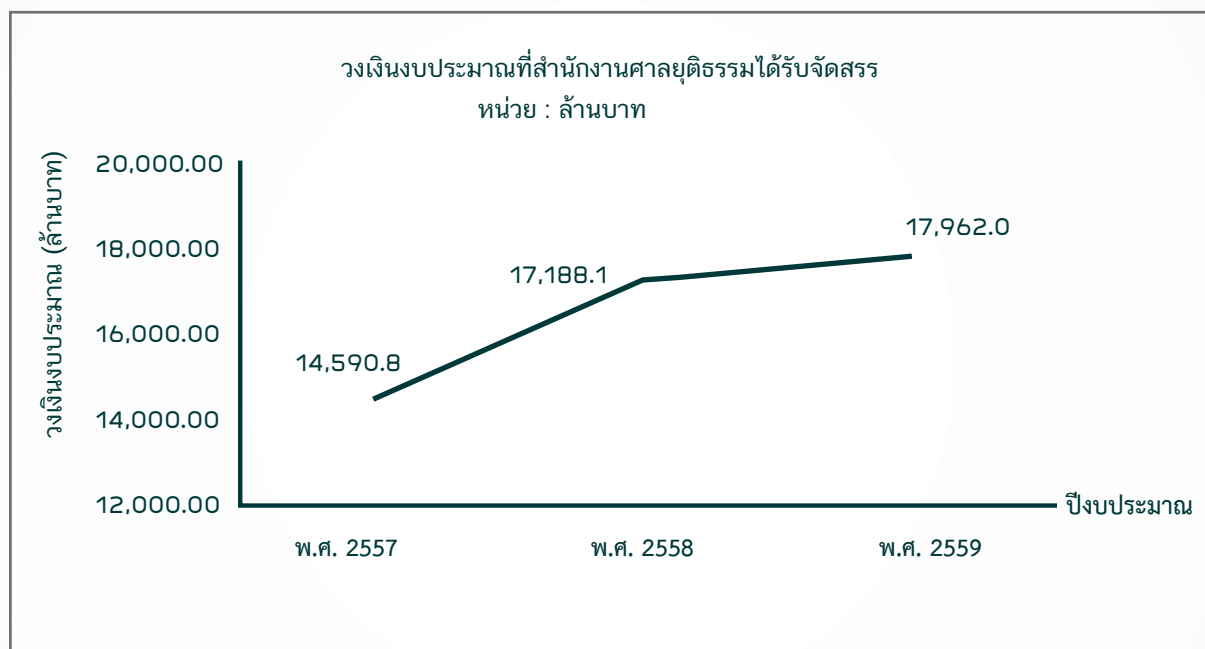
งบประมาณที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับ

สำนักงานศาลยุติธรรมเสนองบประมาณรายจ่ายต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรให้แก่สำนักงานศาลยุติธรรมตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เปรียบเทียบในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2559 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	วงเงินงบประมาณของประเทศ (ล้านบาท)	วงเงินงบประมาณที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับจัดสรร		
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ร้อยละ... ของงบประมาณประเทศ	เพิ่ม(+)/ลด(-) จากปีงบประมาณก่อนหน้า (%)
พ.ศ. 2557	2,525,000	14,590.80	0.58	0.81
พ.ศ. 2558	2,575,000	17,188.00	0.67	17.80
พ.ศ. 2559	2,776,000	17,962.00	0.65	4.50

ที่มา : เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 (เล่มที่ 11)

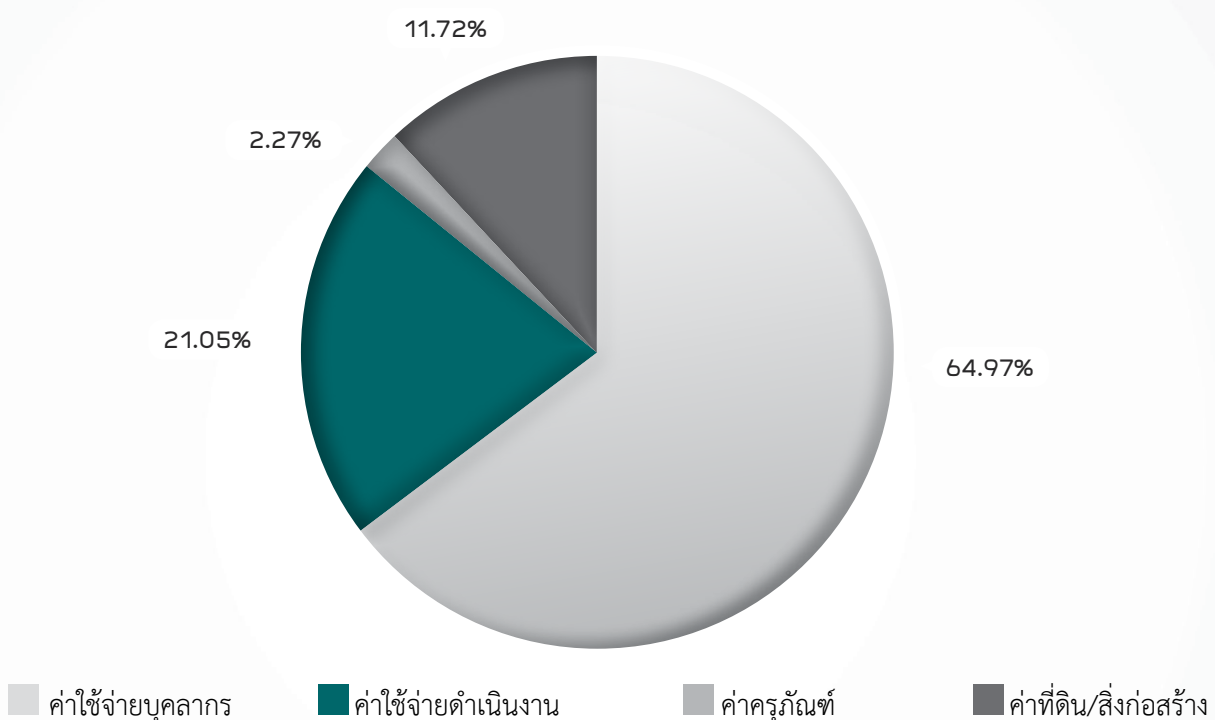

งบประมาณที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำแนกตามงบรายจ่ายของภาครัฐได้ ดังนี้

งบรายจ่าย	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	
	วงเงิน	%
รวม	17,961,970,500	100
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	11,669,330,100	64.97
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	3,780,928,800	21.05
ค่าครุภัณฑ์	407,112,000	2.27
ค่าที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง	2,104,599,600	11.72

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 (เล่มที่ 11)

สัดส่วนงบประมาณจำแนกตามงบรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

2

เสริมสร้างการอำนวยความสะดวก
ให้มีมาตรฐานระดับสากล

เสริมสร้างการอำนวยความสะดวก ให้มีมาตรฐานระดับสากล

1. เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

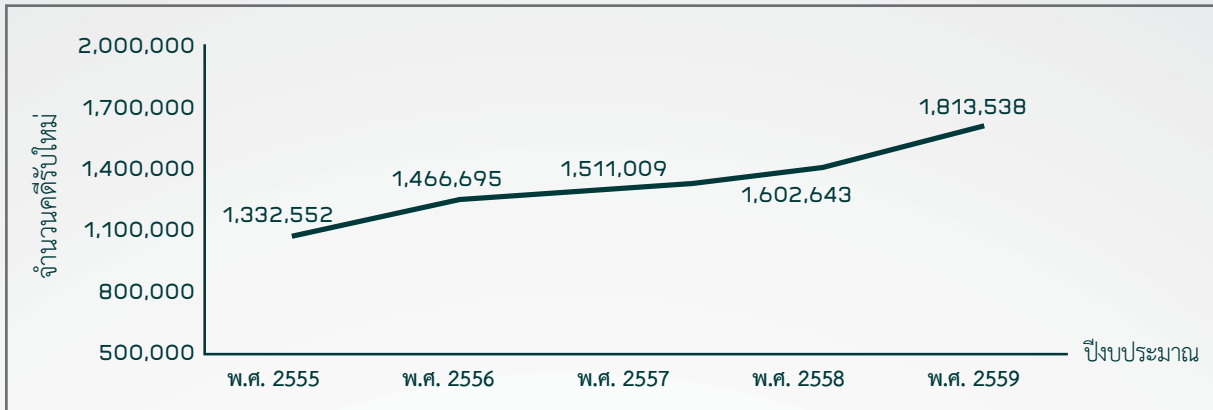
ศาลยุติธรรมมีภารกิจหลัก คือ การอำนวยความสะดวกเพื่อประโยชน์สุขของประเทศไทยและประชาชน โดยมุ่งเน้นการพิจารณาพิพากษาคดีภายใต้หลักนิติธรรม เปิดเผย ถูกต้องตามกฎหมาย มีมาตรฐานในการตัดสินคดีที่ชัดเจนและเหมาะสมแก่ประเภทคดีทุกชั้นศาล ซึ่งต้องดำเนินการภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาความขัดแย้งในสังคม มีแนวโน้มที่จะมีความซับซ้อนสูงขึ้น และปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาลยุติธรรมชั้นต้นมีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน โดยพิจารณาจากสถิติปริมาณคดีรับใหม่ที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม ต่อเนื่องย้อนหลัง 5 ปี นับแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559 ปรากฏตามตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงปริมาณคดีรับใหม่ที่เข้าสู่ศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559

ปีงบประมาณ/ชั้นศาล	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559
ศาลฎีกา	51,252	49,221	38,975	30,304	21,515
ศาลชั้นอุทธรณ์	74,826	69,389	60,398	57,126	55,069
ศาลชั้นต้น	1,206,474	1,348,085	1,411,636	1,515,213	1,736,954
รวม	1,332,552	1,466,695	1,511,009	1,602,643	1,813,538

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.1 แสดงปริมาณคดีรับใหม่ที่เข้าสู่ศาลยุติธรรมทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ศาลยุติธรรมมีปริมาณคดีรับใหม่ที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีปริมาณคดีรับใหม่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 คิดเป็นร้อยละ 15.58

ศาลยุติธรรมจึงได้มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการพิจารณาคดีและพัฒนากระบวนการของศาล เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีในแต่ละชั้นศาล ซึ่งจะส่งผลให้การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรม และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในสากล โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมได้ดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1.1 เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลสูง

ศาลฎีกา มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์แล้วแต่กรณีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการอุทธรณ์ฎีกา และคดีที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษา รวมทั้งมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดหรือสั่งคำร้องคำขอที่ยื่นต่อศาลฎีกาตามกฎหมาย และคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลฎีกาเป็นที่สุดท้ายตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23 ศาลฎีกาประกอบด้วยแผนกคดีพิเศษจำนวน 10 แผนก เพื่อวินิจฉัยคดีที่อาศัยความชำนาญพิเศษ ได้แก่ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว แผนกคดีแรงงาน แผนกคดีภาษีอากร

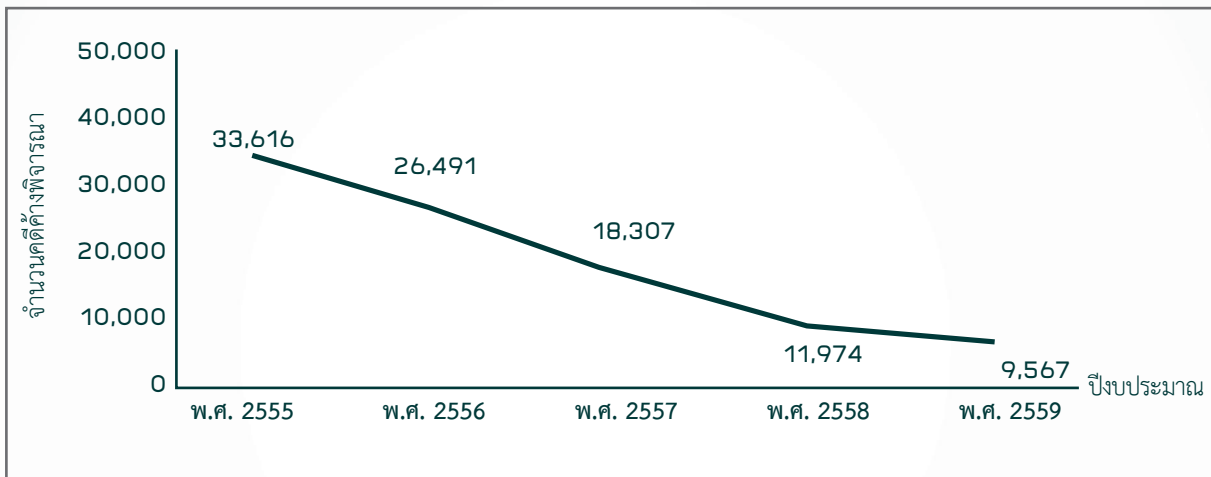
แผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ
แผนกคดีล้มละลาย แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง แผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจ แผนกคดี
สิ่งแวดล้อม แผนกคดีผู้บริโภค และแผนกคดีเลือกตั้ง

ศาลชั้นอุทธรณ์ ประกอบด้วย ศาลอุทธรณ์ และ
ศาลอุทธรณ์ภาค 1 - 9 มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง
และคดีอาญาที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของ
ศาลชั้นต้น ตลอดจนพิจารณาและวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการ
เลือกตั้งและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง แผนกคดีใน
ศาลอุทธรณ์ประกอบไปด้วย 6 แผนก ได้แก่ แผนก
คดีค้ามนุษย์ แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนก
คดีผู้บริโภค แผนกคดียาเสพติด แผนกคดีเลือกตั้ง และ
แผนกคดีสิ่งแวดล้อม ต่อมาในปีงบประมาณพ.ศ. 2559
ได้จัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษขึ้น มีอำนาจพิจารณา

พิพากษาคดีที่อุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งของ
ศาลชำนาญพิเศษ ประกอบไปด้วยแผนกคดี 5 แผนก ได้แก่
แผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ
แผนกคดีภาษีอากร แผนกคดีแรงงาน แผนกคดีล้มละลาย
และแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

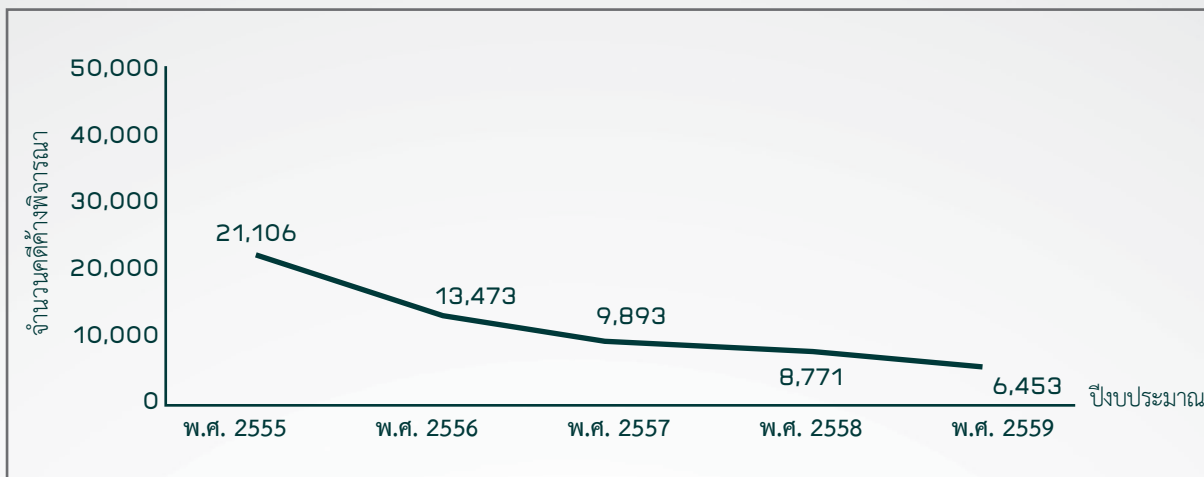
ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ศาลยุติธรรมได้ดำเนิน
โครงการและกำหนดมาตรการต่างๆ ซึ่งมีผลผลักดัน
ให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีแล้วเสร็จได้เร็วขึ้น
และแก้ไขปัญหาคดีค้างในศาลสูงได้อย่างเป็นรูปธรรม
ส่งผลให้คดีที่ค้างพิจารณาที่อยู่ระหว่างดำเนินการใน
ศาลสูงลดลงอย่างชัดเจน ปรากฏตามแผนภูมิที่ 1.2 แสดง
ปริมาณคดีของศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559
และแผนภูมิที่ 1.3 แสดงปริมาณคดีของศาลชั้นอุทธรณ์
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559

แผนภูมิที่ 1.2 แสดงปริมาณคดีค้างพิจารณาของศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักงานแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.3 แสดงปริมาณคดีค้างของศาลชั้นอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

โครงการและมาตรการสำคัญที่ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลสูง และส่งผลให้คดีค้างลดลง มีดังนี้

1.1.1 การประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการบริหารจัดการคดีในศาลสูง

ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการบริหารจัดการคดีในศาลสูงอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมสอดคล้องตามนโยบายประธานศาลฎีกาและแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการพิจารณาพิพากษาคดี และลดปริมาณคดีค้างพิจารณาในศาลสูง ดังนี้

- 1) กรณีศาลสูงมีคดีค้างนาน คดีแล้วเสร็จสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 20 จะต้องประกอบด้วยคดีค้างนานไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เว้นแต่ศาลสูงที่มีคดีค้างนาน เกินกว่า 5 ปี คดีแล้วเสร็จสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 20 จะต้องประกอบด้วยคดีค้างนาน ดังนี้
 - คดีค้างนานเกิน 5 ปี จะต้องแล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
 - คดีค้างนานเกิน 4 ปี จะต้องแล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
 - คดีค้างนานเกิน 3 ปี จะต้องแล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40
 - คดีค้างนานเกิน 1 ปี ไม่เกิน 3 ปี จะต้องแล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

2) เพิ่มเติมคำนิยามเกี่ยวกับคำวินิจฉัยชี้ขาด เกี่ยวกับการโอนคดีระหว่างศาลของประธานศาลฎีกาหรือประธานศาลอุทธรณ์ ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความ และเพิ่มนิยามคำร้อง “คำร้องขออนุญาตฎีกาในคดีแพ่ง”

3) กำหนดเป้าหมายใยการนัดฟังคำวินิจฉัยชี้ขาดล่วงหน้าไว้ชัดเจนขึ้น ซึ่งศาลสูงต้องดำเนินการนัดฟังคำวินิจฉัยชี้ขาดล่วงหน้าได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาล

4) ส่งเสริมการนำระบบการสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพมาใช้ในการอ่านคำพิพากษาทั้งในระบบ VDO Conference และ ระบบ Web Conference

ผลจากการดำเนินโครงการและมาตรการดังกล่าว ส่งผลให้คดีค้างนานในศาลสูงลดลงอย่างมีประสิทธิภาพ ปรากฏดังตารางที่ 1.2 ปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลา ค้างของศาลฎีกา ซึ่งจะเห็นได้ปริมาณคดีค้างพิจารณาเกินกว่า 6 เดือนเป็นต้นไป ลดลงอย่างเห็นได้ชัด และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 คดีค้างพิจารณาในภาพรวมลดลงจากปีงบประมาณก่อน คิดเป็นร้อยละ 20.05

ตารางที่ 1.2 แสดงปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลาค้างพิจารณาของศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ./ ระยะเวลา	ไม่เกิน 6 เดือน	เกิน 6 เดือน ไม่เกิน 1 ปี	เกิน 1 ปี ไม่เกิน 2 ปี	เกิน 2 ปี ไม่เกิน 3 ปี	เกิน 3 ปี ไม่เกิน 4 ปี	เกิน 4 ปี ไม่เกิน 5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม	ลดลงจากปีก่อน	
									จำนวน	ร้อยละ
พ.ศ. 2555	962	8,290	10,176	6,238	4,555	1,822	1,573	33,616	-	-
พ.ศ. 2556	3,676	6,889	6,326	4,932	2,420	1,252	996	26,491	- 7,125	21.20
พ.ศ. 2557	6,648	4,747	3,008	1,971	1,108	517	308	18,307	- 8,184	30.89
พ.ศ. 2558	5,323	2,640	1,502	1,095	777	382	247	11,966	- 6,341	34.64
พ.ศ. 2559	3,767	1,274	1,930	1,483	594	321	198	9,567	- 2,399	20.05

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ส่วนผลการดำเนินงานของศาลอุทธรณ์ จะเห็นได้ว่ามี ปริมาณคดีค้างนานลดลงเช่นกัน โดยคดีค้างพิจารณา เกินกว่า 3 เดือนเป็นต้นไป ลดลงอย่างเห็นได้ชัด รวมถึง

ไม่มีคดีค้างพิจารณาเกินกว่า 3 ปี ทั้งนี้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 คดีค้างพิจารณาในภาพรวมลดลงจาก ปีงบประมาณก่อน คิดเป็นร้อยละ 26.43

ตารางที่ 1.3 แสดงปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลาค้างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ./ ระยะเวลา	ไม่เกิน 3 เดือน	เกิน 3 เดือน	เกิน 6 เดือน	เกิน 1 ปี	เกิน 2 ปี	เกิน 3 ปี	เกิน 4 ปี	เกิน 5 ปี	รวม	ลดลงจากปีก่อน	
		ไม่เกิน 6 เดือน	ไม่เกิน 1 ปี	ไม่เกิน 2 ปี	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 4 ปี	ไม่เกิน 5 ปี	จำนวน		ร้อยละ	
พ.ศ. 2555	2,435	9,731	3,572	4,085	1,101	182	0	0	21,106	-	-
พ.ศ. 2556	2,107	8,652	1,341	1,083	290	0	0	0	13,473	- 7,633	36.17
พ.ศ. 2557	1,922	6,986	664	279	42	0	0	0	9,893	- 3,580	26.57
พ.ศ. 2558	2,915	5,425	348	80	3	0	0	0	8,771	- 1,122	11.34
พ.ศ. 2559	6,009	375	68	1	0	0	0	0	6,453	- 2,318	26.43

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

1.1.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณาพิพากษาคดี ในศาลสูง

• จัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ

ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีการเปลี่ยนแปลงหนึ่ง ที่สำคัญของกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย คือ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการฎีกาในคดีแพ่ง จากเดิมระบบ การฎีกาคดีแพ่งเป็นระบบสิทธิ โดยคู่ความในคดีมีสิทธิ ฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในปัญหาข้อเท็จจริง และปัญหาข้อกฎหมายได้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมาย กำหนด เปลี่ยนเป็นระบบการฎีกาในคดีแพ่งเป็นระบบ อนุญาตตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2558 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2558 โดยการ ฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ในคดีแพ่งจะ กระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา หากศาลฎีกา มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ฎีกา คำพิพากษาหรือคำสั่งของ ศาลอุทธรณ์ที่เป็นเรื่องคดีแพ่ง ย่อมทำให้คำพิพากษา หรือคำสั่งนั้นต้องถึงที่สุดศาลอุทธรณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้ กระบวนการยุติธรรมของไทยสอดคล้องกับระบบ การฎีกาของประเทศต่างๆ ที่พัฒนาแล้ว และมีการพิจารณา พิพากษาคดีของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการรองรับและปฏิบัติตามกฎหมาย โดยจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษขึ้น ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ พ.ศ. 2558 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2558 กำหนดให้จัดตั้งแผนกคดีขึ้นในศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ 5 แผนก ประกอบไปด้วยคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีภาษีอากร คดีแรงงาน คดีล้มละลาย และคดีศาลเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชำนาญพิเศษ โดยศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษจะเปิดทำการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 เป็นต้นไป ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ พ.ศ. 2559 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2559 พร้อมทั้งมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีของศาลชำนาญพิเศษฉบับต่างๆ ให้เป็นระบบเดียวกัน และสอดคล้องกับการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2558 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

• **การบริหารจัดการคดีของศาลชั้นอุทธรณ์**
ศาลชั้นอุทธรณ์จัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารในกลุ่มศาลชั้นอุทธรณ์ ได้แก่ ประธานศาลอุทธรณ์ และประธานศาลอุทธรณ์ภาค 1 - 9 เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาการทางกฎหมายและการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นอุทธรณ์ ได้แก่ การพิจารณาคดีผู้บริโภคนศาลชั้นอุทธรณ์ การส่งเสริมจริยธรรมในศาลชั้นอุทธรณ์ การบริหารจัดการคดีเพื่อลดปริมาณคดีค้างในศาลอุทธรณ์ รวมถึงการกำหนดแนวทางในการพิจารณาคดีให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.1.3 การส่งเสริมความเข้มแข็งในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและคดีเลือกตั้ง

• **เสริมสร้างศักยภาพในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา**
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 275 กำหนดให้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่า ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมาย โดยในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559 มีปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกา ดังนี้

ตารางที่ 1.4 แสดงปริมาณคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เข้าสู่ศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559

ข้อหา	ปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลฎีกา ในปีงบประมาณ พ.ศ.				
	2555	2556	2557	2558	2559
คดีอาญานักการเมือง	6	18	35	96	245

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

จากตารางที่ 1.4 จะเห็นได้ว่า คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เข้าสู่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ประกอบกับเป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน มีความสลับซับซ้อน และมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ศาลยุติธรรมจึงจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และพัฒนาแนวทางการจัดการคดีตามระบบไต่สวน

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง พัฒนาแนวทางในกระบวนการพิจารณาคดีในระบบไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวน 58 คน โดยมีประเด็นสำคัญในการสัมมนา ได้แก่ 1) ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) 2) บทบาทของศาลในการค้นหาความจริงในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระบบกฎหมายในการค้นหาความจริงในคดีอาญามี 2 ระบบ ประกอบด้วย ระบบกล่าวหา และระบบไต่สวน

3) การดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและระบบไต่สวน - หลักพื้นฐานกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบด้วย ระบบการดำเนินคดีอาญา ระบบการค้นหาความจริงในคดีอาญา ระบบการฟ้องคดีอาญา และขั้นตอนการฟ้องคดีอาญา ระบบการดำเนินคดีอาญา การไต่สวนข้อเท็จจริงการฟ้องคดีการพิจารณาพิพากษาคดีการชี้ขาดคดี การตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในต่างประเทศ และได้จัดทำสรุปแนวทางในกระบวนการพิจารณาคดีในระบบไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อนำไปพัฒนากระบวนการพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

• เสริมสร้างศักยภาพในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเลือกตั้ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 219 วรรคสาม และมาตรา 239 กำหนดให้ ศาลฎีกา มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยคดีการเลือกตั้ง และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

โดยมีแผนกคดีเลือกตั้งในศาลฎีกาที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยคดีเลือกตั้งในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาหลังจากประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว และให้ศาลอุทธรณ์ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยคดีการเลือกตั้ง และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น โดยมีแผนกคดีเลือกตั้งในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยคดีเลือกตั้งในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลอุทธรณ์สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิ

เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น หลังจากประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว โดยให้ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์และให้คำสั่งของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดท้ายนี้ เพื่อให้การพิจารณาและวินิจฉัยคดีเลือกตั้งที่เป็นคดีที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญพิเศษของผู้พิพากษา และใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณาคดี เป็นไปอย่างรวดเร็วตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากมีผลกระทบโดยตรงต่อการเลือกตั้ง สิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2559 มีปริมาณคดีเลือกตั้งในศาลฎีกาและศาลอุทธรณ์ปรากฏตามตารางที่ 1.5 ดังนี้

ตารางที่ 1.5 แสดงปริมาณคดีเลือกตั้งที่เข้าสู่ชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2559

ศาล	ปีงบประมาณ พ.ศ.	คดีที่เข้าสู่การพิจารณาคดี	คดีแล้วเสร็จ	คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา (ณ สิ้นปีงบประมาณ)
ศาลชั้นอุทธรณ์	2557	193	160	33
	2558	166	162	4
	2559	25	22	3
ศาลฎีกา	2557	229	229	0
	2558	8	8	0
	2559	0	0	0

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

การดำเนินงานสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุทธ์ธรรมได้จัดสัมมนาเตรียมความพร้อมในการพิจารณาคดีเลือกตั้งในศาลฎีกาและศาลชั้นอุทธรณ์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเลือกตั้งในแต่ละประเภทให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ โดยมีประเด็นสำคัญในการสัมมนา ได้แก่ ระบบการเลือกตั้งพิจารณาได้จากวิธีแบ่งเขตเลือกตั้ง และวิธีการคิดคะแนน และการบันทึกคำพยานมีข้อมูลที่จะเสนอคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงการบันทึกคำพยาน ด้วยการบันทึกภาพและเสียงใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง การทำสำนวนอิเล็กทรอนิกส์ และการออกระเบียบต่างๆ จากนั้นศาลยุติธรรมได้จัดทำรายงานสรุปแนวทางในการพิจารณาพิพากษาคดีเลือกตั้งในศาลฎีกาและศาลอุทธรณ์ โดยมีข้อตกลงร่วมกันในการนำระบบบันทึกคำพยานด้วยภาพและเสียงมาใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีเลือกตั้งในศาลฎีกาและศาลอุทธรณ์ ซึ่งจะช่วยให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การจัดทำสำนวนอิเล็กทรอนิกส์ไม่ยุ่งยาก ลดการใช้กระดาษ ลดพื้นที่การจัดเก็บสำนวน และสามารถค้นคว้าอ้างอิงได้ง่าย เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีทั้งในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา

1.1.4 การเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาคดีในศาลชั้นอุทธรณ์

- การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การตรวจร่างคำพิพากษาของกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ศาลยุติธรรมได้จัดประชุมในหัวข้อดังกล่าวขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศาลชั้นอุทธรณ์ทั้ง 10 แห่งมีหลักเกณฑ์การตรวจร่างคำพิพากษาของกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ผลจากการประชุมดังกล่าวได้นำมาสรุปเป็นแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์การตรวจร่างคำพิพากษาของกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานต่อไป

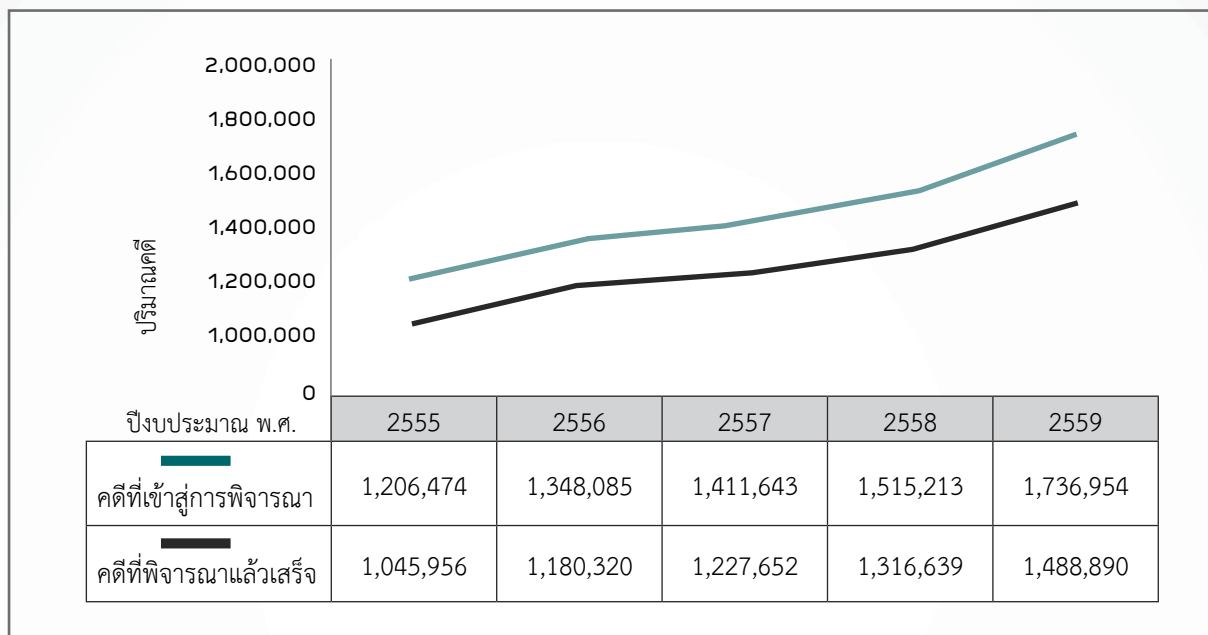
- การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การกำหนดแนวทางการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเสพติดของศาลชั้นต้นและศาลชั้นอุทธรณ์ แผนกคดีอาญาเสพติด เพื่อให้ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์แผนกคดีอาญาเสพติดมีแนวทางการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเสพติดที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศาลยุติธรรมจึงจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ โดยร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะวิธีการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหา ตลอดจนทั้งแนวทางในการปฏิบัติงาน และสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีอาญาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

• การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาแนวปฏิบัติการพิจารณาพิพากษาคดีผู้บริโภครและคดีอาญาในศาลชั้นอุทธรณ์ ในการประชุมมีการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่าง ผู้บริหารและผู้พิพากษาในศาลอุทธรณ์ทั้ง 10 แห่ง และสรุปเป็นแนวปฏิบัติการพิจารณาพิพากษาคดีผู้บริโภครและคดีอาญาเพื่อให้อำนาจความยุติธรรมมีมาตรฐานและเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีผู้บริโภครและคดีอาญาในศาลชั้นอุทธรณ์โดยมุ่งให้คำพิพากษาในคดีผู้บริโภครและคดีอาญาของศาลชั้นอุทธรณ์มีเอกภาพ

1.2 เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้น

ศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีจำนวน 246 แห่ง ซึ่งมีการจัดแตกต่างกันตามที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ ศาลชั้นต้นจำแนกได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มศาลจังหวัด กลุ่มศาลแขวงกลุ่มศาลชำนัญพิเศษ และกลุ่มศาลชั้นต้นในกรุงเทพฯ (รายชื่อศาลปรากฏตามเอกสารภาคผนวก) สถิติคดีของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักรและแนวโน้มของปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้น ปรากฏข้อมูลดังแผนภูมิที่ 1.4 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1.4 แสดงปริมาณคดีศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

จากแผนภูมิที่ 1.4 ศาลยุติธรรมจึงต้องดำเนินการเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาคดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวก และสามารถลดปริมาณคดีค้างพิจารณาได้เพิ่มมากขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีการดำเนินงานสำคัญจำแนกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 2.1 เสริมสร้างประสิทธิภาพประสิทธิผลระบบการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร
- 2.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัว
- 2.3 ส่งเสริมและพัฒนาการอำนวยความสะดวกในศาลชั้นต้นพิเศษให้มีมาตรฐานระดับสากล และศูนย์กลางทางวิชาการด้านกฎหมายและคดีชั้นพิเศษ

1.2.1 เสริมสร้างประสิทธิภาพประสิทธิผลระบบการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร

1) เปิดทำการศาลนอกเวลาราชการในศาลชั้นต้น

ศาลยุติธรรมได้เปิดทำการศาลนอกเวลาราชการ โดยกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการเปิดทำการศาลนอกเวลาราชการเพื่อเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำหรับศาลชั้นต้น เพื่อเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดี และลดปริมาณคดีค้างงานในศาลชั้นต้น มีศาลจังหวัด ศาลแขวง และศาลในเขตกรุงเทพฯ ที่เข้าร่วมโครงการเปิดทำการศาลนอกเวลาราชการ จำนวน 119 ศาล จากจำนวนศาลจังหวัด ศาลแขวงและศาลในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 168 ศาล คิดเป็นร้อยละ 70.83 โดยสามารถพิจารณาพิพากษาคดีนอกเวลาราชการแล้วเสร็จ จำนวน 265,147 คดี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 คดีค้างงานเกินกว่า 3 ปีขึ้นไป ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ปรากฏตามตารางที่ 1.6 แสดงปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลาค้างพิจารณาของศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2559

ตารางที่ 1.6 แสดงปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลาค้างพิจารณาของศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2559

ศาล	ปีงบประมาณ พ.ศ./ ระยะเวลา	ไม่เกิน 6 เดือน	เกิน 6 เดือน ไม่เกิน 1 ปี	เกิน 1 ปี ไม่เกิน 2 ปี	เกิน 2 ปี ไม่เกิน 3 ปี	เกิน 3 ปี ไม่เกิน 4 ปี	เกิน 4 ปี ไม่เกิน 5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม
ศาลจังหวัด ศาลแขวง และศาลในเขต กรุงเทพฯ	พ.ศ. 2558	165,581	18,106	5,465	969	243	82	0	190,446
	พ.ศ. 2559	215,912	19,020	5,504	940	189	81	0	241,646

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2) การพัฒนากระบวนการพิจารณาคดีแบบกลุ่ม (Class Actions)

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2558 ในราชกิจจานุเบกษา มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม 2558 กำหนดให้คดีที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขศาลอาจอนุญาต สามารถดำเนินคดีแบบกลุ่มได้ เป็นวิธีการที่สามารถคุ้มครองผู้เสียหายจำนวนมากในการดำเนินคดีเพียงครั้งเดียว อำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้เสียหายที่ไม่มีความสามารถฟ้องคดีเพื่อเยียวยาความเสียหายได้ด้วยตนเอง ประหยัดเวลาค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ หลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการฟ้องคดี และป้องกันความขัดแย้งของคำพิพากษา รวมถึงเป็นมาตรการลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมได้ดำเนินงานสำคัญ เพื่อพัฒนากระบวนการพิจารณาคดีแบบกลุ่ม ได้แก่

2.1) การออกข้อกำหนดประธานศาลฎีกาว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559 เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาหรือการบังคับคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรมตามความเหมาะสมสำหรับคดี โดยมีสาระสำคัญ คือ กำหนดกระบวนการวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับคำร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม การขออนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม การพิจารณาคดีแบบกลุ่ม คำพิพากษาและการบังคับคดี และอุทธรณ์ฎีกา เป็นต้น

2.2) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการโครงการพัฒนาวิธีพิจารณาคดีแพ่งในการดำเนินคดีแบบกลุ่มร่วมกันระหว่างศาลแพ่งกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งกรุงเทพใต้ คณะผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ และผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีแบบกลุ่ม รองรับ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และสามารถนำแนวทางมาใช้ปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

3) การเตรียมการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2559 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดไปจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป มีสาระสำคัญ เช่น การกำหนดให้จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยยกฐานะแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐในศาลอาญาจัดตั้งขึ้นเป็นศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค และการกำหนดเขตอำนาจศาล เป็นต้น ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเปิดทำการเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2559 ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง พ.ศ. 2559 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2559 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดไปจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ทั้งนี้ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคดีความที่เกี่ยวข้องทั้งหลายได้รับการพิจารณาพิพากษาอย่างเสมอภาค รวดเร็ว และเป็นธรรม

1.2.2 ส่งเสริมและพัฒนาการอำนวยความสะดวกในศาลชั้นอุทธรณ์ให้มีมาตรฐานระดับสากล และศูนย์กลางทางวิชาการด้านกฎหมาย และคดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษมีสถิติการพิจารณาพิพากษาคดี ดังนี้

ตารางที่ 1.7 สถิติการพิจารณาคดีของศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ	คดีเข้าสู่ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ	คดีพิจารณาแล้วเสร็จ	คิดเป็นร้อยละ
ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ	5,332	4,459	83.63
ศาลภาษีอากรกลาง	391	222	56.78
ศาลล้มละลายกลาง	7,417	4,836	65.20
ศาลแรงงานกลางและศาลแรงงานภาค 1-9	19,140	11,265	58.86
ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางและศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด	47,751	41,325	86.54

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษมีความยุ่งยากซับซ้อน และมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีทั่วไป อีกทั้งคดีของศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษยังเป็นคดีที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้าหรือการพาณิชย์ระหว่างประเทศ คดีเกี่ยวกับภาษี คดีเกี่ยวกับแรงงานและผู้ประกอบการ หรือคดีเยาวชนและครอบครัว ดังนั้น ศาลยุติธรรมจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาการอำนวยความสะดวกในศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ โดยจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ ดังนี้

1) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางจะมีบุคคลภายนอกผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ร่วมพิจารณาพิพากษาคดีด้วย และต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน มักจะเกิดปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ ศาลยุติธรรมจึงได้ดำเนินการส่งเสริมการประสานงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นธรรมและรวดเร็ว ดังนี้

1.1) การประสานงานระหว่างศาลจังหวัดและศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

การฟ้องคดีทรัพย์สินทางปัญญาในภูมิภาค คู่ความจะต้องยื่นฟ้องคดีที่ศาลจังหวัดก่อนศาลจังหวัดจึงต้องมีแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและตามแนวทางเดียวกันกับศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลยุติธรรมจึงจัดให้มีการประชุม เรื่อง “การเสริมสร้างการบริหารงานคดีระหว่างศาลชำนาญพิเศษกับศาลจังหวัด” เพื่อให้ศาลจังหวัดในภูมิภาคดำเนินการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม

1.2) การประสานความร่วมมือด้านกฎหมายระหว่างศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ศาลยุติธรรมจัดบรรยายพิเศษ เรื่อง “The role of the judges in the struggle against counterfeiting and the determination of the intellectual property principles” และ “Patent Litigation: Judicial Perspective” มีผู้เข้าร่วมประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ผู้ทรงคุณวุฒิจากต่างประเทศ และบุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เข้าร่วมประชุม และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายสอดคล้องกับระบบการค้าระหว่างประเทศที่มีการขยายตัวมากขึ้น

1.3) การเพิ่มประสิทธิภาพในการไกล่เกลี่ยของผู้ประนีประนอมประจำศาล

การระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ยเป็นทางเลือกที่สำคัญของคู่กรณีอย่างมากในการเลือกใช้การระงับข้อพิพาท โดยเฉพาะการระงับข้อพิพาทโดยเฉพาะการระงับข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ด้วยกระบวนการไกล่เกลี่ยที่มีความรวดเร็ว ประหยัด เป็นธรรม รักษาชื่อเสียง รักษาความลับในทางธุรกิจ รักษาสัมพันธภาพในทางธุรกิจได้ดี และมุ่งให้เกิดผลลัพธ์เป็นที่พึงพอใจแก่ทุกฝ่าย ศาลยุติธรรมจึงได้จัดสัมมนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการไกล่เกลี่ยของผู้ประนีประนอมประจำศาลและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยแก่เจ้าหน้าที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง พร้อมทั้งมีการบรรยายหัวข้อ “จริยธรรมและความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ย” และ “เทคนิคและประสบการณ์ในการไกล่เกลี่ย”

2) ศาลภาษีอากรกลาง

คดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลภาษีอากรเป็นข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับรัฐอันเนื่องจากการจัดเก็บภาษีอากร กฎหมายภาษีอากรเป็นกฎหมายที่มีความสลับซับซ้อน ยากต่อการศึกษา และนำไปปฏิบัติ ประกอบกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกำหนดให้มีการเปิดการค้าเสรี ศาลยุติธรรมจึงต้องดำเนินการเสริมสร้างบทบาทของศาลภาษีอากรกลาง เร่งพัฒนากระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรให้มีความพร้อมที่จะรองรับระบบเศรษฐกิจและระบบภาษีอากรของประชาคมอาเซียน ดังนี้

2.1) การปรับปรุงระบบการแจ้งวันนัดพิจารณาคดีของศาลภาษีอากรกลาง

ศาลยุติธรรมปรับปรุงระบบนัดพิจารณาคดีของศาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจัดตั้งศูนย์นัดความด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะทำให้การแจ้งวันนัดพิจารณาคดีผ่านทาง E-mail ของคู่ความที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการ และได้แจ้งลงทะเบียนกับศูนย์นัดความ และจัดเก็บข้อมูลเชื่อมโยงกับปฏิทินในโทรศัพท์เคลื่อนที่ของคู่ความ เพื่อให้คู่ความสามารถตรวจสอบวันนัด และแจ้งเตือนวันนัดได้อีกช่องทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความ

2.2) การประชุมเพื่อประสานงานระหว่างศาลภาษีอากรกลางและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียภาษีอากร

ศาลยุติธรรมจัดประชุมประสานงานหน่วยงานภาครัฐในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียภาษีอากร เรื่อง “สิทธิของผู้เสียภาษีอากรในกระบวนการยุติธรรมและการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรม” และ “วิธีพิจารณาคดีภาษีอากรที่แก้ไขปรับปรุงใหม่” เพื่อให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องนำแนวทางไปใช้ปฏิบัติตามกระบวนการพิจารณาคดีทางภาษีอากรได้อย่างถูกต้อง โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้พิพากษา ข้าราชการศาลยุติธรรม บุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายภาษีอากรให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม การจัดเก็บภาษีอากรมีความถูกต้อง และเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษีอากร ซึ่งช่วยลดข้อโต้แย้งทางภาษีอากรและข้อพิพาทที่เข้าสู่ศาลได้อีกทางหนึ่ง

2.3) การประสานความร่วมมือด้านกฎหมายภาษีอากรในกลุ่มประเทศอาเซียน

ศาลยุติธรรมจัดประชุมภาษีอากรในกลุ่มประเทศอาเซียน ครั้งที่ 7 เรื่อง “การหลีกเลี่ยงภาษีระหว่างประเทศและการตั้งราคาโอน: การดำเนินการอย่างไรเพื่อปกป้องรายได้ของรัฐในกลุ่มประเทศอาเซียน (International Tax Avoidance and Transfer Pricing: How to Protect ASEAN Revenue?)” เพื่อประสานความร่วมมือทางด้านการศาลและการยุติธรรมทั้งในและระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการระงับข้อพิพาททางภาษีอากรที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนจากกลุ่มประเทศอาเซียน 8 ประเทศ จำนวน 21 คน และผู้พิพากษา พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่หน่วยจัดเก็บภาษีอากร ทนายความ บุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน 111 คน

2.4) การเสวนาการไกล่เกลี่ยคดีภาษีอากร เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ศาลยุติธรรมจัดเสวนาการไกล่เกลี่ยคดีภาษีอากร เรื่อง “เทคนิคการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท: ประสบการณ์จากต่างประเทศ” เพื่อแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่างๆ ระหว่างผู้พิพากษา พนักงานอัยการ ทนายความ ผู้ประนีประนอม ผู้แทนจากหน่วยจัดเก็บภาษีอากร และบุคลากรของศาลยุติธรรม และนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาระบบงานไกล่เกลี่ยของศาลให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อรณรงค์ให้คู่ความที่มีคดีในศาลภาษีอากรกลางได้มีส่วนร่วมและมีทางเลือกในการยุติข้อพิพาทภาษีอากรด้วยวิธีการไกล่เกลี่ย และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ในการนำวิธีไกล่เกลี่ยมาใช้ในการระงับข้อพิพาทคดีที่เกิดจากผลกระทบเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3) ศาลล้มละลายกลาง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 กำหนดให้ศาลล้มละลายกลางมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลาย หมายถึงคดีแพ่งคดีฟื้นฟูกิจการลูกหนี้และคดีอาญาตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 ทั้งนี้ คดีประเภทดังกล่าวมีความละเอียดอ่อนและซับซ้อนมาก ศาลยุติธรรมจึงได้ดำเนินการส่งเสริมการประสานงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลาย ดังนี้

3.1) การให้บริการตรวจสอบข้อมูล คดีล้มละลาย และบริการจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

ศาลยุติธรรมเปิดให้บริการระบบสืบค้นข้อมูล คดีล้มละลาย โดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bankruptcy Search) สำหรับตรวจสอบข้อมูลคดีล้มละลาย ผ่านทางเว็บไซต์ <http://www.cbc.e-service.coj.go.th/service> และ QR code นอกจากนี้ ศาลยุติธรรมยังเปิดให้บริการจ่ายเงินให้แก่คู่ความ ผู้มีสิทธิรับเงิน หรือเจ้าหนี้ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต KTB Corporate Online นอกจากการจ่ายเงินด้วยเงินสดหรือเช็คอีกด้วย ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความ ผู้มีสิทธิรับเงินหรือเจ้าหนี้ ได้รับความสะดวกรวดเร็วและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

3.2) ประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมของศาลล้มละลายกลางกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ศาลยุติธรรมจัดประชุมเพื่อประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมของศาลล้มละลายกลางกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เรื่อง “ประเด็นท้าทายตามกฎหมายการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ SME และการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ระบบศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ” เพื่อรับฟังปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเสนอแนวทาง

ในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้เข้าร่วมประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลาง อธิบดีกรมบังคับคดี และบุคลากรจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

4) ศาลแรงงานกลางและแรงงานภาค 1 - 9

ภารกิจหลักในการอำนวยความยุติธรรม ด้านแรงงานแก่นายจ้างและลูกจ้าง นอกจากจะมีผลต่อคู่ความในคดีโดยตรงแล้ว ยังเป็นรากฐานในการสร้างความคิด และบรรทัดฐานทางสังคมอันส่งผลต่อการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศชาติโดยรวม ศาลยุติธรรมจึงมีเจตนารมในการดำเนินคดีแรงงาน ให้เป็นไปโดยประหยัด สะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม และคดีสามารถยุติลงได้ด้วย ความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ศาลยุติธรรมจึงได้ดำเนินการส่งเสริมบทบาทของศาลแรงงานกลาง และศาลแรงงานภาค 1 - 9 ดังนี้

4.1) การประสานความร่วมมือกับสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อพัฒนากฎหมายแรงงาน

ศาลยุติธรรมดำเนินโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนากฎหมายแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน ครั้งที่ 3 โดยจัดประชุม เรื่อง “มาตรฐานขั้นต่ำการคุ้มครองแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน” เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนามาตรฐานการคุ้มครองแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียนให้มีมาตรฐานและทิศทางเดียวกัน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้พิพากษาหรือผู้ทำหน้าที่ตัดสินชี้ขาดข้อพิพาททางแรงงาน หรือผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายแรงงานจากกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ ประเทศลาว อินโดนีเซีย กัมพูชา เวียดนาม พม่า มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย

4.2) การประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมด้านแรงงาน

ศาลยุติธรรมจัดประชุม เรื่อง “แนวทางการพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมายใหม่ที่มีผลต่อการดำเนินคดีในศาลแรงงานและปัญหาในทางปฏิบัติระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมด้านแรงงาน” เพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านวิชาการและพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านแรงงานอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลแรงงานกลาง และผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

4.3) พัฒนามาตรฐานแนวทางการพิจารณาพิพากษาคดีแรงงาน

ศาลยุติธรรมดำเนินการพัฒนามาตรฐานแนวทางการพิจารณาพิพากษาคดีแรงงานอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้จัดประชุม เรื่อง “กฎหมายใหม่ที่มีผลต่อการดำเนินคดีในศาลแรงงานและปัญหาในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายในคดีแรงงาน” เพื่อให้ผู้บริหารศาลแรงงานและผู้พิพากษาเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีความพร้อมในการปฏิบัติราชการตามกฎหมายใหม่ที่มีผลต่อการดำเนินคดีในศาลแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินคดีแบบกลุ่ม การอุทธรณ์คดีแรงงานต่อศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ การขออนุญาตฎีกาในคดีแรงงาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้พิพากษาในศาลฎีกาแผนกคดีแรงงาน ผู้พิพากษาศาลแรงงานกลาง และศาลแรงงานภาค 1 - 9 ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างการ

อำนวยความยุติธรรมของศาลแรงงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานการพิจารณาคดีแรงงานให้เป็นที่ยอมรับในสังคม

4.4) รับฟ้องแรงงานเคลื่อนที่

ศาลยุติธรรมดำเนินการรับฟ้องคดีแรงงานเคลื่อนที่ไปยังศาลในเขตอำนาจ โดยจัดนิติกรและเจ้าหน้าที่ไปให้บริการให้คำปรึกษาและการรับฟ้องคดีนอกสถานที่ พร้อมทั้งประสานงานหน่วยงานต่างๆ แก่ประชาชนที่มีข้อพิพาทคดีแรงงาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นายจ้างและลูกจ้างที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับคดีแรงงานที่มีความประสงค์จะยื่นฟ้อง หรือขอรับคำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาข้อพิพาทคดีแรงงาน

4.5) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดี

- ศาลยุติธรรมจัดประชุมการเสริมสร้างการบริหารงานคดีระหว่างศาลชั้นอุทธรณ์กับศาลจังหวัด เพื่อให้การปฏิบัติงานระหว่างศาลชั้นอุทธรณ์กับศาลจังหวัด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วยอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงาน ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการศาลยุติธรรม และลูกจ้างของศาลแรงงาน ทั้งนี้ เพื่อให้คู่ความที่มีข้อพิพาทในคดีแรงงานและต้องการยื่นฟ้องคดีต่อศาลสามารถเข้าถึงการอำนวยความยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็วและประหยัด

- อบรมหลักสูตร “ข้อพิจารณาสำคัญในการบริหารทรัพยากรบุคคลเกี่ยวกับการเลิกจ้างการลาออกและการลงโทษทางวินัย” เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน ลดปัญหาการนำข้อพิพาทแรงงานมาฟ้องคดีต่อศาล มีผู้เข้ารับการอบรม ประกอบด้วย นายจ้าง ลูกจ้าง ฝ่ายบริหารที่ปรึกษากฎหมาย ทนายความ และผู้สนใจทั่วไป

- ศาลยุติธรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีปทุมจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การบริหารแรงงานตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา: เน้นปัญหาในทางปฏิบัติ วิเคราะห์คดีตัวอย่าง และหลักการบริหารจัดการที่ถูกต้อง เหมาะสมตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา” เพื่อสร้างความเข้าใจหลักการบริหารองค์กรตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา การใช้ดุลพินิจในการลงโทษ การดำเนินคดีในศาลแรงงาน รวมถึงการอุทธรณ์คดีแรงงานตามกฎหมายใหม่ โดยมีผู้เข้ารับการสัมมนาประกอบด้วย นายจ้าง ลูกจ้าง ฝ่ายบริหารที่ปรึกษากฎหมาย ทนายความ และผู้สนใจทั่วไป

5) ศาลเยาวชนและครอบครัว

5.1) การพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัว
พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2559 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2559 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 มกราคม 2559 เป็นการแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับอายุของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครเป็นผู้พิพากษาสมทบ รวมทั้งเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบ ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลยุติธรรมได้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเข้าสู่ระบบการคัดเลือก

เป็นผู้พิพากษาสมทบอย่างเหมาะสมมากขึ้น สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง และคุ้มค่าต่องบประมาณในการดำเนินงานตามภารกิจ

นอกจากนี้ ศาลยุติธรรมได้กำหนดแนวปฏิบัติ ได้แก่ กรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่ชำระค่าปรับ ให้ศาลกำหนดระยะเวลาส่งเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมแทนค่าปรับโดยกฎหมายมิได้กำหนดอัตราในการคิดคำนวณไว้ จึงเป็นดุลพินิจของศาลที่จะสั่งตามที่เห็นสมควร และในกรณีเด็กหรือเยาวชนถูกควบคุมตัว ให้คดีวันถูกควบคุมออกจากค่าปรับในอัตราวันละห้าร้อยบาท ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ประกอบประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2559 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2559 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน 2559

5.2) พัฒนาและขับเคลื่อนกระบวนการบริหารจัดการคดีและการพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัว
ศาลยุติธรรมพัฒนาและขับเคลื่อนกระบวนการบริหารจัดการคดีและการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมเพื่อรองรับและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศาลเยาวชนและครอบครัวให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการหลายประการทั้งในส่วนของการคุ้มครองและป้องกันเด็ก เยาวชน มิให้กระทำความผิด รวมถึงการเยียวยา แก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิด เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กลับตัวเป็นคนดีไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก โดยศาลยุติธรรมมีการดำเนินงานสำคัญ จำแนกเป็น 3 ประเด็นใหญ่ ได้แก่

5.2.1) การสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

5.2.2) การเยียวยา แก่ไข ฟันฟู เด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิดเพื่อปรับพฤติกรรมมิให้กระทำผิดซ้ำ

5.2.3) การคุ้มครอง พิทักษ์ และป้องกันเด็ก และเยาวชน เพื่อมิให้กระทำความผิดโดยมีรายละเอียดการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

5.2.1) การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

• ประสานความร่วมมือและเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันเพื่อปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ

ศาลยุติธรรมจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้พิพากษา ผู้แทนนักจิตวิทยาประจำศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อจัดทำมาตรฐานงานนักจิตวิทยาศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งจากการประชุมดังกล่าวได้จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สอดคล้องตามมาตรฐานวิชาชีพและถูกต้องตามบริบทและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

• การอบรมและเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดี

ศาลยุติธรรมมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ให้มีมาตรฐานในการดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเดียวกัน โดยมีการดำเนินงานสำคัญ

ได้แก่ การอบรมผู้พิพากษาสมทบ เรื่อง บทบาทให้คำปรึกษาแนะนำ ผู้ประสานการประชุม เพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชน และผู้ประนีประนอมคดี การกระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยมีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 848 คน การอบรมและจัดแจ้งที่ปรึกษากฎหมาย มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 1,175 คน การสัมมนาวิชาการผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว มีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 69 คน และการอบรมนักจิตวิทยาประจำศาลเยาวชนและครอบครัว หลักสูตร การบำบัดบาดแผลทางใจแก่ผู้ถูกกระทำรุนแรง มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 78 คน

• การสร้างเสริมสวัสดิภาพเด็กเยาวชนและครอบครัวในกระบวนการยุติธรรม

ศาลยุติธรรมดำเนินโครงการบูรณาการสร้างเสริมสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และครอบครัวในกระบวนการยุติธรรม หรือ Project on enhancing Co-Operation in Protecting the rights of Children in conflict with the law (CPC) โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสุขภาพ (สสส.) ภายใต้โครงการดังกล่าวประกอบไปด้วย 2 โครงการย่อย ได้แก่ โครงการเครือข่ายยุติธรรมเด็ก เยาวชน และครอบครัวแบบมีส่วนร่วมระดับชาติ และโครงการจังหวัดนำร่องกระบวนการยุติธรรมเด็ก เยาวชน และครอบครัวแบบมีส่วนร่วมเป็นการบูรณาการการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เป็นเครือข่ายยุติธรรมเยาวชน ประกอบด้วย ภาคีองค์กร 47 แห่ง ทั้งภาครัฐและประชาสังคม ทั้งระดับชาติและระดับจังหวัด ทั้งนี้ เพื่อสร้างเสริมและพัฒนาความร่วมมือของเครือข่ายในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม และเสริมสร้างสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และครอบครัวในกระบวนการยุติธรรมในระดับชาติ และระดับภูมิภาค

• **เปิดศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนเพื่อเด็กและเยาวชนของ ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง**

สำนักงานศาลยุติธรรมเปิดศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน เพื่อเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ณ ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ถ.กำแพงเพชร กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2559 โดยได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับค้นคว้าข้อมูล ต่อยอดความรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นช่องทางการเข้าใช้บริการภาครัฐ ตลอดจนเป็นการสร้างผู้นำในการในชุมชนที่มีความรู้ความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสามารถดูแลศูนย์การเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเน้นแนวทางการพึ่งตนเอง และความยั่งยืน ตามบันทึกข้อตกลงการบูรณาการความร่วมมือเพื่อคุ้มครองสิทธิและสร้างเสริมสวัสดิภาพ เด็ก เยาวชน และครอบครัวในกระบวนการยุติธรรม ภายใต้โครงการเครือข่ายยุติธรรมเด็ก เยาวชนและครอบครัวแบบมีส่วนร่วมระดับชาติ

• **การศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดแนวทางพัฒนา โปรแกรมระบบสารสนเทศสำนวนคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว**

สำนักงานศาลยุติธรรมร่วมกับคณะที่ปรึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ แนวการปฏิบัติงานกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลเยาวชนและครอบครัวตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศสำนวนคดีศาลเยาวชนและครอบครัวต่อไป

5.2.2) **การแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด เพื่อปรับพฤติกรรมมิให้กระทำผิดซ้ำ**

• **การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ดูแลและแก้ไขความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม** เป็นมาตรการที่ให้โอกาสเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิดได้ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง และผู้เสียหายได้รับการบรรเทาความเสียหายอย่างเหมาะสม โดยนำคดีเข้าสู่กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูในชั้นศาลทั้งก่อนฟ้องคดีและในชั้นพิจารณาคดี ด้วยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ได้แก่ เด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิดครอบครัวของเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิด ครอบครัวของผู้เสียหาย ชุมชน โรงเรียน นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ได้กำหนดเครื่องมือคัดกรองเด็กและเยาวชนออกจากกระบวนการยุติธรรมไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้อง มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณา และมาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูก่อนมีคำพิพากษา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาสนุติธรรมได้ดำเนินงานสำคัญโดยใช้เครื่องมือตามมาตรการต่างๆ ข้างต้น เพื่อคัดกรองและให้โอกาสเด็กกลับคืนสู่สังคม ดังนี้

• มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

ก่อนฟ้อง เมื่อเด็กและเยาวชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยอยู่ระหว่างการสอบสวน ก่อนที่จะมีการฟ้องคดี หากเด็กหรือเยาวชนนั้นต้องหาว่ากระทำความผิดคดีที่มีอัตราโทษอย่างสูงให้จำคุกไม่เกินห้าปี ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกมาก่อน เด็กหรือเยาวชนนั้นต้องสำนึกในการกระทำ และผู้อำนวยการสถานพินิจพิจารณาโดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนแล้วเห็นว่า อาจกลับตนเป็นคนดีโดยไม่ต้องฟ้อง ก็จัดให้มีการประชุมระหว่างเด็กหรือเยาวชน ผู้เสียหาย และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ซึ่งมีข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชน หรือชดเชยความเสียหายของผู้เสียหาย หรือเพื่อ

ให้เกิดความปลอดภัยแก่ชุมชนและสังคม หากพนักงานอัยการให้ความเห็นชอบและมีการปฏิบัติตามแผนสำเร็จ พนักงานอัยการจะมีคำสั่งไม่ฟ้อง มีผลให้เด็กหรือเยาวชนดังกล่าว จะถูกคัดกรองออกไปจากกระบวนการยุติธรรม โดยเร็วด้วยมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา สามารถกลับคืนสู่สังคมและใช้ชีวิตได้อย่างมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์

ในกรณีที่กระบวนการตามแผนไม่ชอบหรือการปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูไม่ประสบผลสำเร็จ เด็กหรือเยาวชนนั้นจะต้องกลับเข้ามาในเส้นทางของกระบวนการยุติธรรมตามปกติ และเข้าสู่กระบวนการในชั้นศาลต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2559 การดำเนินการตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟูฯ ตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้อง มีผลการดำเนินงานดังตารางที่ 1.8

ตารางที่ 1.8 สถิติการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและผลการปฏิบัติตามแผน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2559

ปีงบประมาณ	ตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟูฯ		รวม
	ไม่ชอบด้วยกฎหมาย	ชอบด้วยกฎหมาย ปฏิบัติตามแผนฯ ครบถ้วน และพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง	
พ.ศ. 2558	0	36	36
พ.ศ. 2559	0	79	79

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

• **มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณา** เป็นเครื่องมือที่ศาลสามารถใช้คัดกรองเพื่อให้เด็กหรือเยาวชนที่ไม่ควรอยู่ในกระบวนการยุติธรรมมีโอกาสออกจากกระบวนการยุติธรรมและสามารถกลับคืนสู่สังคมและใช้ชีวิตอย่างมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์โดยไม่ต้องทำการพิพากษาคดี ทั้งนี้ มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณามีกระบวนการเข้าสู่การจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูจากการร่วมมือกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายใต้แนวคิดกระบวนการยุติธรรม

เชิงสมานฉันท์ เช่นเดียวกับมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาชั้นก่อนฟ้อง และในกรณีที่กระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูไม่สำเร็จ หรือการปฏิบัติตามแผนไม่บรรลุผล เด็กหรือเยาวชนนั้นต้องกลับเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมปกติต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2559 มีผลการดำเนินการตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟูฯ ตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาคดี ดังนี้

ตารางที่ 1.9 สถิติคดีอาญาที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2559

ปีงบประมาณ	จำนวนคดี			
	เข้าสู่กระบวนการ	ปฏิบัติตามแผน	ปฏิบัติตามแผนไม่สำเร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน
พ.ศ. 2558	805	293	87	425
พ.ศ. 2559	1,090	399	144	547

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

• **มาตรการในการแก้ไข บำบัด พื้นฟู เด็กหรือเยาวชน ก่อนมีคำพิพากษา** ในกรณีที่ศาลเห็นว่าพฤติกรรมแห่งคดี ยังไม่สมควรจะมีคำพิพากษา ศาลจะมีคำสั่งให้ปล่อยตัว จำเลยชั่วคราว หรือจะส่งตัวไปควบคุมไว้ยังสถานพินิจ แห่งใดแห่งหนึ่งชั่วคราว กำหนดเงื่อนไข เช่น เข้ารับการ แก้ไขบำบัดฟื้นฟู รับคำปรึกษาแนะนำ เข้าร่วมกิจกรรม บำบัดหรือกิจกรรมทางเลือก เป็นต้น เพื่อให้เด็กหรือ

เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลับคืนสู่สังคมและใช้ ชีวิตอย่างมีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ หากเด็กหรือ เยาวชนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งศาลในมาตรการสำเร็จ เด็กหรือเยาวชนจะถูกคัดกรองออกจากกระบวนการ ยุติธรรม ศาลจะมีคำสั่งยุติคดีโดยไม่ต้องมีคำพิพากษา และให้ถือว่าสิทธิภาคีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไป

โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2559 มีผลการดำเนินการตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟูฯ ตามมาตรการแก้ไข บำบัด พื้นฟู เด็กหรือเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา ดังนี้

ตารางที่ 1.10 สถิติคดีอาญาที่ใช้มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู เด็กหรือเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2559

ปีงบประมาณ	จำนวนคดี			
	เข้าสู่กระบวนการ	ปฏิบัติตามแผน	ปฏิบัติตามแผนไม่สำเร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน
พ.ศ. 2558	11,675	4,898	303	6,474
พ.ศ. 2559	18,699	9,191	702	8,806

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

• **การแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็ก เยาวชน และครอบครัว**
- **โรงพยาบาลตุลาการเฉลิมพระเกียรติ** เป็นหน่วยงาน ในสังกัดศาลยุติธรรมที่ได้รับการรับรองจากกระทรวง สาธารณสุขให้มีสถานภาพเป็นสถาบันพัฒนานิติจิตเวช เด็ก เยาวชนและครอบครัว และเป็นศูนย์กลางป้องกัน และแก้ไขปัญหาเด็ก เยาวชนและครอบครัววิฤติ นับเป็น โรงพยาบาลเฉพาะทางแห่งแรกในประเทศไทยที่มี บทบาทหน้าที่สำคัญ ในการรองรับเด็กและเยาวชนตาม พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธี พิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

โรงพยาบาลตุลาการเฉลิมพระเกียรติจัดตั้งศูนย์กลาง ป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็ก เยาวชนและครอบครัววิฤติ จำนวน 6 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็ก เยาวชน และครอบครัว ศูนย์กลางบริการงานแพทย์ ศูนย์ให้ คำปรึกษาปัญหาเด็ก เยาวชนและครอบครัว ศูนย์ชุมชน บูรณาการเด็ก เยาวชน ครอบครัวและชุมชน ศูนย์กลาง ปฏิบัติธรรมพุทธสถานตุลาการเฉลิมพระเกียรติ และศูนย์ เครือข่ายติดตามและประเมินผล เพื่อทำหน้าที่พัฒนา และรองรับการให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างความเข้มแข็ง ในการฝึกอบรม 4 ระบบ คือ ระบบสุขภาพ ระบบการศึกษา ระบบการสร้างอาชีพ และระบบศีลธรรม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมจัดกิจกรรม ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ เด็ก เยาวชนและครอบครัว “ตุลาการเฉลิมพระเกียรติ” เพื่อให้โรงพยาบาลตุลาการเฉลิมพระเกียรติสามารถรองรับการดำเนินการตาม คำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัวกลางในการแก้ไข ปัญหาเด็ก เยาวชนและครอบครัว โดยเพิ่มพูนทักษะใน ด้านวิชาชีพ พัฒนาเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม พัฒนา และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตด้วยวิธีการชุมชนบำบัด ภาย - จิต สังคมบำบัด และทักษะชีวิต ให้แก่ เด็ก เยาวชน และครอบครัว รวมถึงเตรียมความพร้อมเด็ก และเยาวชนก่อนกลับเข้าสู่สังคม เผื่อระวัง ป้องกัน กลุ่มเสี่ยง และติดตามประเมินผล จำนวนไม่น้อยกว่า 350 ราย เพื่อเยียวยา แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดและมีปัญหาตามคำสั่งศาล และปรับ พฤติกรรมมิให้กระทำผิดซ้ำ

นอกจากนี้ ศาลเยาวชนและครอบครัวได้สร้างเครือข่าย และส่งต่อ โดยการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน และภาคประชาชน และประชุมร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการแกนนำในประเด็นต่างๆ ได้แก่ “จิตวิทยาเยาวชนและครอบครัว” “จิตวิทยาเด็ก เยาวชน ครอบครัวและชุมชนในกระบวนการเยาวชนและ ครอบครัว” “ทักษะการมีส่วนร่วมของชุมชน” “How to improve Communication skills of program

participants” “What are the best ways to evaluate treatment outcomes for community treatment program?” และบรรยายพิเศษของคณาจารย์ บริบทมาตรการ และมาตรฐานกระบวนการระบบ นิติจิตเวชเด็ก เยาวชนและครอบครัวเชิงเยี่ยวยาก ก่อน ระหว่าง และหลังคำพิพากษาของศาลหรือคำสั่ง นวัตกรรมเพื่อการป้องกัน ค้ำครองและแก้ไขปัญหาลูก เยาวชนและครอบครัว วิกฤติในกระบวนการยุติธรรม เยาวชนและครอบครัว

- ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ จัดกิจกรรม เพื่อแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชน ได้แก่ กิจกรรม ครอบครัวสัมพันธ์ กิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็ก และเยาวชนด้วยระเบียบวินัย สร้างชีวิตใหม่ด้วยการเสริม สร้างความเข้มแข็งทางจิตและทักษะชีวิต และค่ายพัฒนา ภายจิต สังคมเด็ก เยาวชน เพื่ออนาคตของชาติ มุ่งเน้น การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่าง บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง กับเด็กหรือเยาวชนในครอบครัว เพื่อ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูบุตรหลาน ตามหลักจิตวิทยา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กและ เยาวชนไม่ให้กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีผู้เข้าร่วมโครงการที่ศาลเยาวชนและ ครอบครัวทั่วประเทศดำเนินการไม่น้อยกว่า 14,500 คน

5.2.3) การคุ้มครอง พิทักษ์ และป้องกันเด็ก และ เยาวชนเพื่อมิให้กระทำความผิด

- **เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่เด็กและเยาวชน** ในสถาบันการศึกษา ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย ให้แก่เด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษา โดยมุ่งเน้นกฎหมายที่เด็ก เยาวชน ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ควรทราบ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ การติดต่อราชการศาล การแก้ไขบำบัดฟื้นฟู การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันและยับยั้งไม่ให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับทราบต่อไป

- **เสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว** ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว โดยมีเด็กหรือเยาวชน และผู้ปกครอง เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ “ครอบครัวคือหัวใจ” “กิจกรรมสร้างแกนนำเครือข่ายครอบครัวสัมพันธ์” และ “ค่ายอบรมเยาวชนเพื่ออนาคตของชาติ” เป็นต้น จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ พบว่า ประสบผลสำเร็จในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวได้อย่างดี ดังนี้

- ผู้ปกครองเข้าใจปัญหา เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเข้ามามีส่วนร่วมในการอบรมลูกหลานที่อยู่ในวัยรุ่น ได้ทำกิจกรรมที่สามารถละลายพฤติกรรมร่วมกันระหว่าง

ผู้ปกครองและเด็กหรือเยาวชน ได้รับการพัฒนาทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ ส่งผลให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันมากขึ้นเป็นภูมิคุ้มกันต่อการกระทำผิดซ้ำ

- เยาวชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและมีความสุขที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และอยากเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีกว่าเดิม ไม่ใช้ชีวิตด้วยความประมาท เด็กและเยาวชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

- เยาวชนได้รับความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ชีวิตในวัยรุ่น พิชัยของยาเสพติดและแนวทางป้องกันบำบัดการใช้ยาเสพติด ฝึกสมาธิเพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์ และมีระเบียบวินัยเพิ่มมากขึ้น

- **ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม** ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางร่วมกับกรมการศาสนา และกระทรวงวัฒนธรรมจัดกิจกรรมเข้าค่ายปฏิบัติธรรมสร้างคนดีสู่สังคมตามหลักธรรมคำสอน จำนวน 6 ค่าย ให้แก่เด็กและเยาวชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดและมีพฤติกรรมไม่รุนแรง ภายใต้การดูแลของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ โดยการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กและเยาวชน มีจุดมุ่งหมายให้เด็กและเยาวชนเกิดการแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สร้างภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจเพื่อป้องกันมิให้เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดและกระทำผิดซ้ำ มีจิตสำนึกที่ดีต่อการดำรงตน และสามารถปรับกระบวนทัศน์นิสัยในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 859 คน

6) พัฒนาข้าราชการตุลาการ ผู้พิพากษาอาวุโส ผู้พิพากษาสมทบในศาลชั้นอุทธรณ์ให้มี ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน ความรู้ และความสามารถในระดับสากล ศาลชั้นอุทธรณ์เป็นศาลที่มีลักษณะคดีพิเศษแตกต่าง ไปจากคดีแพ่งและคดีอาญาทั่วไป ความรู้ความเชี่ยวชาญ ของผู้พิพากษาสมทบที่ได้รับการแต่งตั้งมีความจำเป็น อย่างยิ่งในการพิจารณาพิพากษาคดีศาลยุติธรรมจึงมุ่ง ที่จะพัฒนาบุคลากรเพิ่มเติมความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสิทธิภาพ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.1) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่าง ประเทศ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า ระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 ได้กำหนด ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกผู้พิพากษาสมทบต้องผ่านการอบรม ในเรื่องความมุ่งหมายของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและ การค้าระหว่างประเทศและหน้าที่ตุลาการ มีเนื้อหาวิชา ตามระเบียบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่ง ผู้พิพากษาสมทบในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า ระหว่างประเทศ พ.ศ. 2556 กำหนด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมได้จัดอบรม ทั้งหมด 3 เรื่อง มีหัวข้อ ดังนี้

- การอบรมในเรื่องของความมุ่งหมายของศาลทรัพย์สิน ทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ในหัวข้อ “ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญา” “วิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า ระหว่างประเทศ” “ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สิน ทางปัญญา” และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการค้า ระหว่างประเทศ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- การอบรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในหัวข้อ “อำนาจหน้าที่ของ ผู้พิพากษาสมทบ” “ระบบการศาลของไทย” “ความรู้ เกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง” “การชั่งน้ำหนัก พยานหลักฐาน” “กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย นิติกรรมสัญญาหนี้” และ “ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ”

- การอบรมเกี่ยวกับการดำรงตนในฐานะเป็นผู้พิพากษา สมทบ ในหัวข้อ “การดำรงตนในฐานะเป็นผู้พิพากษา สมทบ” และ “ประมวลจริยธรรมของข้าราชการตุลาการ”

นอกจากนี้ ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพ การปฏิบัติงาน โดยจัดให้มีการอบรมข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรม ในหัวข้อ “ปฐมนิเทศเพื่อเสริมสร้างและ พัฒนาศักยภาพกระบวนพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สิน ทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง” และ “การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ของการปฏิบัติงานและการประสานงาน”

6.2) ศาลแรงงานกลางและศาลแรงงานภาค

คดีแรงงานส่วนใหญ่เกิดขึ้นระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง โดยเกิดข้อขัดแย้งสิทธิตามสัญญาจ้างแรงงานหรือตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ซึ่งข้อขัดแย้งดังกล่าวมีลักษณะพิเศษจำเป็นต้องได้รับการพิจารณา โดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจปัญหาแรงงาน ศาลยุติธรรมจึงได้จัดให้มีเสริมสร้างระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และพัฒนาข้าราชการตุลาการ ให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านดังนี้

- **อบรมหลักสูตร “ผู้บริหารศาลแรงงาน”** เพื่อให้ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารศาลแรงงานในศาลแรงงานกลางและศาลแรงงานภาค 1-9 ได้เพิ่มพูนความรู้ด้านกฎหมายแรงงานและด้านวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศาลแรงงาน อันเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในศาลชั้นอุทธรณ์ให้มากยิ่งขึ้นอันจะส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดีสามารถดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้องตามบทบัญญัติ ของกฎหมายด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค

- **อบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาศาลแรงงาน”** เพื่อให้ผู้พิพากษาที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลแรงงาน และผู้พิพากษาศาลแรงงานที่โยกย้ายมา มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ศาลแรงงาน และนำความรู้ที่ได้รับไปบูรณาการเพื่อปรับใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ ถูกต้อง เหมาะสม เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศาลแรงงาน

นอกจากนี้ พัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจัดให้มีการอบรมข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ในหัวข้อ “การพัฒนาเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานรองรับประชาคมอาเซียน” “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน” และ “แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน สานสัมพันธ์”

2. ส่งเสริมให้นำคดีเข้าสู่ระบบการรับข้อพิพาททางเลือก

2.1 การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อให้ประชาชนผู้มีอรรถคดีสามารถยุติข้อพิพาทได้สะดวก รวดเร็ว เป็นที่พึงพอใจของคู่ความทั้งสองฝ่าย ประหยัดค่าใช้จ่าย และยังช่วยลดปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาล รวมถึงส่วนคดีที่อยู่ระหว่างพิจารณาของศาลก็จะเสร็จสิ้นไปโดยมีผู้ไกล่เกลี่ยเป็นคนกลางช่วยเหลือเสนอแนะแนวทางเพื่อยุติปัญหาและนำไปสู่การประนีประนอม

2.1.1 การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในศาลสูง

การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในศาลสูงเป็นไปตามข้อกำหนดประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2554 หมวด 5 การไกล่เกลี่ยคดีชั้นอุทธรณ์ และหมวด 6

• การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในศาลฎีกา ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการงาน 3 กรณี ได้แก่ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นศาลฎีกาโดยศาลชั้นต้น การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นศาลฎีกาโดยศาลฎีกา และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นศาลฎีกาโดยระบบทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) ผลการดำเนินการไกล่เกลี่ยในศาลฎีกาปรากฏตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ประเภทคดี	การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทในศาลฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559					
	คดีที่เข้าสู่ระบบการไกล่เกลี่ย	จำหน่ายคดี*	ผลการไกล่เกลี่ย			อยู่ระหว่างดำเนินการ ณ สิ้นปีงบประมาณ
			สำเร็จ	ไม่สำเร็จ	สำเร็จ คิดเป็นร้อยละ	
คดีแพ่ง	43	0	12	3	27.91	28
คดีอาญา	3	0	1	0	33.33	2

ที่มา: สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

หมายเหตุ * จำหน่ายคดี หมายถึง การนำคดีออกจากสารบบการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท เนื่องจากคู่ความเพิกเฉยมิได้มาดำเนินการต่อให้เสร็จสิ้นกระบวนการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท

• การไกล่เกลี่ยระดับข้อพิพาทในชั้นอุทธรณ์ ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้แก่คู่ความเพื่อส่งเสริมให้คดีเข้าสู่ระบบการไกล่เกลี่ยในชั้นอุทธรณ์มากขึ้น รวมถึงการอบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการศาลยุติธรรม

ที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์ไกล่เกลี่ย ด้านความรู้และเทคนิค การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลสูง ผลการดำเนินการไกล่เกลี่ยในศาลชั้นอุทธรณ์ปรากฏตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แสดงปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลชั้นอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ประเภทคดี	การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทในศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค 1-9 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559					
	คดีที่เข้าสู่ระบบการไกล่เกลี่ย	จำหน่ายคดี*	ผลการไกล่เกลี่ย			อยู่ระหว่างดำเนินการ สิ้นปีงบประมาณ
			สำเร็จ	ไม่สำเร็จ	สำเร็จคิดเป็นร้อยละ	
คดีแพ่ง	49	3	5	3	10.87	38
คดีอาญา	17	0	1	2	5.88	14

ที่มา: สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

หมายเหตุ * จำหน่ายคดี หมายถึง การนำคดีออกจากสารบบการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท เนื่องจากคู่ความเพิกเฉยมิได้มาดำเนินการต่อให้เสร็จสิ้นกระบวนการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท

2.1.2 การไกล่เกลี่ยระดับข้อพิพาทในศาลชั้นต้น

ศาลยุติธรรมกำหนดให้การไกล่เกลี่ยระดับข้อพิพาทเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของศาลยุติธรรม เพื่อให้เป็นทางเลือกแก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีสามารถยุติข้อพิพาท

ได้โดยเร็ว ไม่กระทบต่อการดำเนินกระบวนการพิจารณาอำนาจในการไกล่เกลี่ยของศาล และผลเป็นที่พึงพอใจของคู่ความทั้งสองฝ่ายและเป็นการลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม

ตารางที่ 2.3 แสดงปริมาณคดีไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ประเภทคดี	การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทในศาลชั้นต้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559					
	คดีที่เข้าสู่ระบบการไกล่เกลี่ย	จำหน่ายคดี*	ผลการไกล่เกลี่ย			อยู่ระหว่างดำเนินการ สิ้นปีงบประมาณ
			สำเร็จ	ไม่สำเร็จ	สำเร็จคิดเป็นร้อยละ	
คดีแพ่ง	86,222	2,313	64,255	2,561	76.58	17,093
คดีอาญา	3,749	147	1,286	464	35.26	1,897

ที่มา: สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

หมายเหตุ * จำหน่ายคดี หมายถึง การนำคดีออกจากสารบบการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท เนื่องจากคู่ความเพิกเฉยมิได้มาดำเนินการต่อให้เสร็จสิ้นกระบวนการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมนำระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไปใช้ในศาล 254 แห่ง ได้แก่ ศาลชั้นต้นทั่วประเทศ 243 แห่ง ศาลฎีกา และศาลชั้นอุทธรณ์ 11 แห่ง มีปัจจัยที่ทำให้ศาลยุติธรรมสามารถไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทสำเร็จและเพิ่มขึ้น ได้แก่

- 1) การพัฒนาบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
- 2) การพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นศาล และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน
- 3) การประชาสัมพันธ์ให้คู่ความและประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

ปัจจัยดังกล่าวศาลยุติธรรมได้ดำเนินงานสำคัญ เพื่อส่งเสริมให้การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในชั้นศาลประสบผลสำเร็จ ดังนี้

- **การพัฒนาบุคลากรด้านการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท**
สำนักงานศาลยุติธรรมจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการระงับข้อพิพาททางเลือก โดยมีการอบรมหลักสูตรสำคัญ เช่น “การบริหารจัดการศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อการพัฒนางานไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” “กลยุทธ์การจัดการคดีที่เข้าสู่ระบบการระงับข้อพิพาท

ในศาลอย่างมีประสิทธิภาพ” “อาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (หลักสูตรต่อเนื่อง)” “การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสำหรับผู้พิพากษา” “การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทขั้นพื้นฐาน” “Advance Training for Judges” “ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางการแพทย์และสาธารณสุข” “ความรู้เบื้องต้นและเทคนิคการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” “ไกล่เกลี่ยคดีพาณิชย์และการค้าระหว่างประเทศ” เป็นต้น

- **การพัฒนาระบบไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทภายในศาล และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน**

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

- การสัมมนาทางวิชาการว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางเลือก ครั้งที่ 8 (The 8th Symposium 2016) เรื่อง “กฎหมายกลางว่าด้วยการไกล่เกลี่ยจำเป็นจริงหรือ” ศาลยุติธรรมได้ดำเนินงานเพื่อเป็นเวทีสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักกฎหมาย ผู้พิพากษา ผู้ประนีประนอม องค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนทั่วไป ได้รับทราบถึงแนวคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับกฎหมายที่หน่วยงานต่างๆ และประชาชนให้การยอมรับ มีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานสากล สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง และช่วยยุติปัญหาความขัดแย้งในสังคม

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- โครงการร่วมใจไกล่เกลี่ยเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสมหามงคลเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 9 ครบรอบ 70 ปี ในปี พ.ศ. 2559 และเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยสำนักงานศาลยุติธรรมจัดสัมมนา เรื่อง “ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้อง : ทางเลือกหนึ่งของการระงับข้อพิพาทอันเกิดจากการให้บริการสาธารณสุข” เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับข้อพิพาททางการแพทย์และสาธารณสุข ที่อาจเกิดจากการเข้าใจผิดของคนไข้ หรือความผิดพลาดในกระบวนการรักษาทางการแพทย์ ซึ่งมีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับชีวิตหรือสุขภาพของผู้ป่วย ให้แก่ผู้พิพากษา ผู้ประนีประนอม นักกฎหมาย บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม นิสิตนักศึกษา และประชาชนผู้สนใจทั่วไป รวมถึงส่งเสริมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลเพื่อให้คู่ความมีโอกาสเจรจายุติข้อพิพาทที่เกิดขึ้น โดยมีผู้ประนีประนอมเป็นผู้ช่วยเหลือคู่ความให้สามารถเจรจากันได้ รวมถึงเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและยุติข้อพิพาทให้แก่คู่ความ ซึ่งมีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย และเป็นธรรม ตลอดจนส่งผลให้มีปริมาณคดีเข้าสู่ศาลลดลงได้อีกทางหนึ่งด้วย

• การประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ได้แก่ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ย ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ ให้แก่บุคลากรของ

ศาลยุติธรรมและประชาชนทั่วไป จัดทำคู่มือการระงับข้อพิพาททางเลือกสำหรับประชาชน แผ่นพับประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท วารสารจดหมายข่าว ADR Today และหนังสือเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาททางเลือก เช่น “การไกล่เกลี่ยสไตน์เปปเปอร์ไตน์” “เทคนิคจิตวิทยาสำหรับการไกล่เกลี่ย” “ไกล่เกลี่ยให้เป็นผล” “การจัดการความขัดแย้ง” เป็นต้น

• การระงับข้อพิพาทคดีครอบครัว เป็นระบบการพิจารณาพิพากษาคดีทางเลือกโดยใช้การไกล่เกลี่ยหรือการประนีประนอมนอกเหนือจากการพิจารณาพิพากษาคดีปกติ เนื่องจากคดีครอบครัวเป็นคดีแพ่งที่ฟ้องหรือร้องขอต่อศาลหรือกระทำการใด ๆ ในทางศาลเกี่ยวกับผู้เยาว์ ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องคำนึงถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัวเป็นหลัก ศาลจึงต้องยุติปัญหาข้อพิพาทโดยมีผู้ประนีประนอมเป็นคนกลาง เพื่อลดความขัดแย้งในครอบครัว คู่กรณีเกิดความพึงพอใจและคดีเสร็จไปด้วยความรวดเร็ว ส่งผลให้มีปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาลมีจำนวนลดน้อยลง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศสามารถไกล่เกลี่ยคดีสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 66.11 ปรากฏตามตารางที่ 2.4 แสดงปริมาณคดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลเยาวชนและครอบครัว ตารางที่ 2.4 แสดงปริมาณคดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

คดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย	คดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จ
4,196	2,774

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

การแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็ก เยาวชนและครอบครัวผู้กระทำผิด ศาลยุติธรรมได้แก้ไขบำบัดฟื้นฟูหรือใช้วิธีการสำหรับเด็ก และเยาวชนแทนการลงโทษอาญาหรือวิธีการอื่น เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยวางแผนการพิจารณาคดีแต่ละ คดีที่คำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กและเยาวชน รวมถึงคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และบุคคลใน ครอบครัวซึ่งถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวให้ สามารถกลับมาใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวได้อย่างปกติสุข

2.2 การอนุญาตตุลาการ

ระบบอนุญาตตุลาการเป็นทางเลือกหนึ่งในการระงับ ข้อพิพาทที่ได้รับการยอมรับทั้งทางรัฐและเอกชน โดยเฉพาะผู้มีบรรดาศักดิ์ที่ต้องการระงับข้อพิพาทด้วยความรวดเร็ว และดำเนินกระบวนการที่เป็นความลับ ทางการค้า อย่างไรก็ตามการระงับข้อพิพาทด้วยวิธี ดังกล่าวไม่จำกัดเฉพาะทางด้านธุรกิจเท่านั้น แต่ยังนำไปใช้กับการระงับข้อพิพาททางแพ่งอื่นๆ อีกด้วย

ศาลยุติธรรมในฐานะที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการอนุญาตตุลาการในประเทศไทยมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2553 โดยมีสถาบัน อนุญาตตุลาการเป็นหน่วยปฏิบัติงานด้านการระงับ ข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาตตุลาการทั้งข้อพิพาทระหว่างรัฐ กับเอกชน และระหว่างเอกชนกับเอกชน ทั้งนี้ในแต่ละปี ศาลยุติธรรมสามารถยุติข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาตตุลาการ ที่มีมูลค่าทุนทรัพย์ในเชิงเศรษฐกิจปีละจำนวนมาก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมได้มุ่งเน้น การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการการระงับข้อพิพาท

ด้วยวิธีอนุญาตตุลาการ เพื่อรักษามาตรฐานและชื่อเสียง ให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1) การจัดทำร่างข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยการ อนุญาตตุลาการ สถาบันอนุญาตตุลาการ เป็นการปรับปรุงข้อบังคับสำคัญบางประการให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เช่น กำหนดการเริ่มต้นดำเนิน กระบวนการแต่งตั้งอนุญาตตุลาการ หลักการในการแต่งตั้ง อนุญาตตุลาการ กำหนดจำนวนอนุญาตตุลาการ กำหนดบทบาทในการควบคุมการขอขยายระยะเวลา การบริหารจัดการคดี การใช้เทคโนโลยีในการดำเนิน กระบวนการพิจารณาให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

นอกจากนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดสัมมนา เรื่อง “กระบวนการอนุญาตตุลาการภายใต้ข้อบังคับใหม่” มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่อนุญาตตุลาการ เพื่อนำเสนอร่างข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรมฉบับ ดังกล่าว ให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ทราบและเข้าใจถึงการ ดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นอนุญาตตุลาการ ตามร่างข้อบังคับใหม่ และนำไปปรับใช้กับการบริหารจัดการคดีในชั้นอนุญาตตุลาการ

2) การเสริมสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนองค์ ความรู้ด้านวิธีอนุญาตตุลาการในภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป เพื่อพัฒนากระบวนการระงับ ข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาตตุลาการของสถาบัน อนุญาตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรมให้เป็นที่ยอมรับ ในระดับสากล และรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

- การสัมมนา เรื่อง “การบริหารจัดการคดีอนุญาโตตุลาการอย่างมีประสิทธิภาพ” (Effective Management of Arbitration)” เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการ เช่น กรอบการดำเนินกระบวนการพิจารณาแบบ Redfern วิธีการบริหารจัดการคดีที่ระบุไว้ในสภาหอการค้านานาชาติ เป็นต้น โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นอนุญาโตตุลาการ ผู้พิพากษา อัยการ ที่ปรึกษากฎหมาย ทนายความ ผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงผู้ปฏิบัติงานด้านอนุญาโตตุลาการ ทั้งนี้ เพื่อวางแนวทางแก้ไขและพัฒนาการดำเนินกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการให้สะดวกรวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย และมีประสิทธิภาพ ช่วยแบ่งเบาภาระการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล

- การสัมมนานักกฎหมาย/ทนายความที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาโตตุลาการ เรื่อง “อนุญาโตตุลาการตามสนธิสัญญาคุ้มครองการลงทุน : แนวปฏิบัติ ความท้าทายและทิศทางในอนาคต (Investment Treaty Arbitration : Current Practice, Challenges and Future Paths)” เพื่อให้สร้างความรู้ความเข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงของกระบวนการอนุญาโตตุลาการของไทยและต่างประเทศ และนำไปใช้ในการพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับ

การอนุญาโตตุลาการ โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย ผู้ทำหน้าที่เป็นอนุญาโตตุลาการ ผู้พิพากษา อัยการ ที่ปรึกษากฎหมาย ทนายความ ผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายจากภาครัฐและเอกชน และผู้ปฏิบัติงานด้านอนุญาโตตุลาการ

3) การพัฒนาการบริหารจัดการระบบงานอนุญาโตตุลาการ โดยสำนักงานศาลยุติธรรมจัดสัมมนา เรื่อง “ศาลกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการ” เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการ และมีแนวทางในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1-9 อธิบดีผู้พิพากษภาค 1-9 ผู้แทนศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง และศาลปกครองกลาง ซึ่งในการสัมมนามีประเด็นสำคัญ เช่น บทบาทของศาลต่อกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการ ส่วนที่เกี่ยวข้องระหว่างศาลและกระบวนการอนุญาโตตุลาการตามกฎหมาย ประสบการณ์ของศาลปกครองเกี่ยวกับงานอนุญาโตตุลาการ อนุญาโตตุลาการในสัญญาทางปกครอง เป็นต้น และจัดทำเอกสารสรุปคำบรรยายในการสัมมนาสำหรับนำไปใช้พัฒนางานอนุญาโตตุลาการ

4) การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ด้วยวิธีการอนุญาโตตุลาการ ให้แก่ภาครัฐและภาคเอกชน สถาบันการศึกษา บุคคลทั่วไป และผู้ที่เกี่ยวข้องใน ลักษณะจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์และจัดอบรม ได้แก่ จัดทำหนังสือ ข้อบังคับอนุญาโตตุลาการ (สำหรับจัดส่งให้ศาลทั่วประเทศ) หนังสือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนุญาโตตุลาการ จัดทำทะเบียนอนุญาโตตุลาการ วารสารอนุญาโตตุลาการ จัดหมายข่าวอนุญาโตตุลาการ และแผ่นพับประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับกระบวนการอนุญาโตตุลาการ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

5) การเตรียมการจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใน กระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการ (E-Arbitration) โดยสำนักงานศาลยุติธรรมจัดประชุมร่วมกับผู้แทนบริษัท เอกชน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการวางระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการ ซึ่งจะส่งเสริมให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมและให้บริการ ประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 2.5 แสดงปริมาณข้อพิพาทของสถาบันอนุญาโตตุลาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2559

ปีงบประมาณ	ข้อพิพาทที่เข้าสู่ การดำเนินการ	ผลการดำเนินงาน		ข้อพิพาท ที่สำเร็จไป คิดเป็นร้อยละ	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ณ สิ้นปีงบประมาณ
		เสร็จไป	ทุนทรัพย์เสร็จไป		
พ.ศ. 2557	472	124	8,298,819,108	26.27	348
พ.ศ. 2558	451	164	3,221,692,681	36.36	287
พ.ศ. 2559	445	130	6,860,406,421	29.21	315

ที่มา: สำนักอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

3. ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานสำคัญด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ซึ่งการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องสำคัญด้านการคุ้มครองสิทธิ ได้แก่ การออกหมายจับ หมายค้น การปล่อยตัวชั่วคราว

การแต่งตั้งทนายความและที่ปรึกษาทนายความให้แก่จำเลย ในคดีอาญา การแต่งตั้งนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ ในกรณีที่มีเด็กและเยาวชนเกี่ยวข้องในคดี การแต่งตั้งล่ามภาษาต่างๆ เป็นต้น

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมมีผลการดำเนินงานสำคัญด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ปรากฏตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงการดำเนินงานสำคัญของศาลยุติธรรมด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	
1. การออกหมายจับ-หมายค้น (คำร้อง)	85,478
2. การปล่อยตัวชั่วคราว (คำร้อง)	231,156
3. การแต่งตั้งทนายความให้แก่จำเลยในคดีอาญา (คดี)	25,431
4. การแต่งตั้งที่ปรึกษาทนายความให้แก่จำเลยในคดีอาญา ชั้นตรวจสอบการจับ (คดี)	17,211
5. การแต่งตั้งที่ปรึกษาทนายความให้แก่จำเลยในคดีอาญา ชั้นพิจารณาคดี (คดี)	11,709
6. การแต่งตั้งนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ (คดี)	255
7. การแต่งตั้งล่ามในกลุ่มศาลชั้นต้น (คดี)	8,466
8. การสืบพยานในคดีอาญา (ปาก)	184,537
9. การสืบพยานเด็ก (ปาก)	19,980

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

นอกจากการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ศาลยุติธรรมมีการดำเนินงานสำคัญในด้าน

การพัฒนาเพื่อให้ผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอย่างทั่วถึง และสะดวก รวดเร็ว มากยิ่งขึ้น ดังนี้

3.1 ส่งเสริมการเข้าถึงการอำนวยความสะดวก

3.1.1 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ขณะดำรงพระอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ และเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดชุมพร

เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2559 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ขณะดำรงพระอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดชุมพร โดยมีนายวีระพล ตั้งสุวรรณ ประธานศาลฎีกา นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม คณะผู้บริหาร

ศาลยุติธรรม คณะข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม คณะข้าราชการจังหวัดชุมพร ทหาร ตำรวจ และพสกนิกร ร่วมรับเสด็จ ณ ศาลจังหวัดชุมพร ตำบลนาชะอัง อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

3.1.2 เปิดทำการศาลจังหวัดและศาลแขวง

การจัดตั้งและเปิดทำการศาลยุติธรรมแห่งใหม่ให้กระจายไปในพื้นที่ห่างไกล หรือการเดินทางไม่สะดวก ทำให้ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงการบริการด้านการอำนวยความสะดวกได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง สำนักงานศาลยุติธรรม จึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดของการจัดตั้งศาลจังหวัดและศาลแขวงในภูมิภาคและกรุงเทพฯ ดังนี้

หลักเกณฑ์	ตัวชี้วัด	
	ศาลจังหวัด	ศาลแขวง
1. จำนวนประชากรในเขตศาลใหม่	ไม่น้อยกว่า 150,000 คน	ไม่น้อยกว่า 30,000 คน
2. สถิติคดีรับใหม่เฉลี่ย 3 ปี	ไม่น้อยกว่า 1,000 คดี	ไม่น้อยกว่า 3,000 คดี
3. ระยะทางระหว่างศาลใหม่กับศาลเดิม	ไม่น้อยกว่า 70 กิโลเมตร	ไม่น้อยกว่า 40 กิโลเมตร
4. การคมนาคมระหว่างอำเภอของศาลใหม่	มีความสะดวก	มีความสะดวก
5. เนื้อที่ศาล	ไม่น้อยกว่า 20 ไร่	ไม่น้อยกว่า 10 ไร่
6. ความเห็นชอบของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทุกหน่วยงาน	เห็นชอบด้วยเป็นส่วนใหญ่	
7. ความความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่	ประชาชนเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่	

หมายเหตุ: ยกเว้นหลักเกณฑ์บางข้อ เพื่อประโยชน์ในการกระจายความยุติธรรมให้แก่ประชาชน

ที่มา: สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมดำเนินการเปิดทำการศาลแห่งใหม่ ตามหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดข้างต้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้สามารถ

เข้าถึงการอำนวยความสะดวกได้ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ศาลจังหวัดชุมพร และศาลแขวงพยุหะภูมิพิสัย เปิดทำการเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2559

3.1.3 การจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ พ.ศ. 2558 ประกาศราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2558 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2558 เป็นต้นมา ได้กำหนดให้ศาลยุติธรรมจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ขึ้นเป็นศาลอุทธรณ์ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลภาษีอากร ศาลแรงงาน ศาลล้มละลาย และศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อส่งเสริมให้กระบวนการยุติธรรมมีความรวดเร็วและเป็นมาตรฐานสากล สรุปลักษณะสำคัญของพระราชบัญญัติได้ ดังนี้

- 1) คดีชำนัญพิเศษ หมายถึง คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีภาษีอากร คดีแรงงาน คดีล้มละลาย และคดีเยาวชนและครอบครัว
- 2) ศาลชำนัญพิเศษ หมายถึง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลภาษีอากร ศาลแรงงาน ศาลล้มละลาย และศาลเยาวชนและครอบครัว

3) จัดตั้งแผนกคดีในศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ได้แก่ แผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ แผนกคดีภาษีอากร แผนกคดีแรงงาน แผนกคดีล้มละลาย และแผนกคดีศาลเยาวชนและครอบครัว

4) ประธานศาลอุทธรณ์เป็นผู้พิจารณา คดีที่มีปัญหาสำคัญคดีใดสมควรได้รับการวินิจฉัยโดยที่ประชุมแผนกใด และองค์ประชุมของที่ประชุมแผนก

5) กำหนดให้บทบัญญัติที่ใช้บังคับกับศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค รวมทั้งผู้บริหารและผู้พิพากษาในศาลดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษและผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ

ทั้งนี้ กำหนดเปิดทำการศาลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ พ.ศ. 2559 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2559 มีผลใช้บังคับในวันถัดไป จากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ในส่วนอาคารที่ทำการศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการปรับปรุง และใช้อาคารศาลเยาวชนและครอบครัวกลางหลังเดิม

3.1.4 เปิดทำการส่วน/กลุ่มงานคดีนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย จากข้อมูลสถิติของกรมการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ร้อยละ 8.91 อันเป็นผลมาจากการดำเนินมาตรการด้านการท่องเที่ยวของภาครัฐที่สนับสนุนการท่องเที่ยวของไทย การเติบโตของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ รวมถึงนักท่องเที่ยวจากประเทศในกลุ่ม CLMV ที่มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.68 ทำให้ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 12.64 และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มแก่เศรษฐกิจไทยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ที่มา: กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) แต่ก็ส่งผลให้มีปัญหาข้อพิพาทที่มีนักท่องเที่ยวเป็นคู่กรณีมากขึ้น ไม่ว่าจะเกิดจากความแตกต่างทางด้านภาษาและวัฒนธรรม การเอาเปรียบ คดีเหล่านั้นจะมีลักษณะพิเศษ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา เพราะนักท่องเที่ยวเดินทางมาพำนักอยู่ในประเทศไทยภายในระยะเวลาอันจำกัด โดยมีสถิติกรมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2559 ระยะเวลาพำนักในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณคนละ 9-10 วัน (ที่มา: กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยว

และกีฬา) และต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ศาลยุติธรรมจึงมีความจำเป็นที่จะต้องบริหารจัดการคดีแตกต่างจากคดีทั่วไป เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีรรถคดีด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประเทศในด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมได้เปิดทำการส่วน/กลุ่มงานคดีนักท่องเที่ยวในสำนักอำนวยการประจำศาลจังหวัดหัวหิน เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2559 โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนคดีนักท่องเที่ยว เช่น การให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในการจัดทำคำฟ้องและคำร้องต่างๆ ในกรณีที่เป็นคดีแพ่งและคดีผู้บริโภค ประสานงานปฏิบัติงานร่วมกัน หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมายให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในกรณีนักท่องเที่ยวต้องการ มอบอำนาจเนื่องจากต้องเดินทางกลับเป็นต้น นอกจากนี้ ศาลยุติธรรมยังได้ส่งเสริมการดำเนินงานของส่วน/กลุ่มงานคดีนักท่องเที่ยวในศาลยุติธรรม โดยการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคดีนักท่องเที่ยวให้แก่ภาคีผู้ประกอบการ และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ และเสริมสร้างความร่วมมือในการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินคดีเสร็จไปด้วยความรวดเร็ว

3.2 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการล่ามและผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญา

3.2.1 การแต่งตั้งล่ามในการดำเนินคดีแก่คู่ความ และพัฒนาระบบการจัดล่ามในคดีอาญา

ในปี พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมมีสถิติจำนวนจำเลยชาวต่างชาติในคดีรับใหม่ของศาลชั้นต้นทั่วประเทศมากถึง 54,952 คน โดยสำนักงานศาลยุติธรรมมีหน้าที่ในการจัดหาล่ามให้แก่ผู้เสียหายผู้ต้องหาจำเลยและพยานในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 13 ได้แก่ ภาษาต่างประเทศ ภาษาถิ่น ภาษาไทยท้องถิ่น และภาษามือสำหรับผู้ที่มีปัญหาทางการได้ยิน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีการจัดหาล่ามให้ผู้เสียหายผู้ต้องหาจำเลยและพยานในคดีอาญาภาษาต่างๆ จำนวน 1,691 ครั้ง เป็นภาษาอังกฤษ 490 ครั้ง ภาษาอื่นๆ 1,201 ครั้ง และศาลได้แต่งตั้งล่ามในการดำเนินคดีแก่คู่ความของศาลชั้นต้นทั่วประเทศจำนวน 8,466 คดี ซึ่งมีล่ามที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 195 คน (ที่มา: สำนักงานต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรม) จะเห็นว่าศาลยุติธรรมยังประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่จะมาทำหน้าที่ล่ามให้แก่จำเลยหรือผู้เสียหายในคดีอาญา ประกอบกับปัญหาอุปสรรคอีกประการหนึ่งในเรื่องระยะทางและการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ล่าม ที่บางครั้งไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในศาลที่อยู่ห่างไกลได้ ทำให้ศาลต้องเลื่อนการพิจารณาคดีส่งผลให้เกิดความล่าช้า ศาลยุติธรรมจึงมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

- จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกยุติธรรมอิเล็กทรอนิกส์ (E-Justice Conference Center: EJCC) สำนักงานศาลยุติธรรมได้ใช้ระบบการสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) มาประกอบการพิจารณาคดีในขั้นตอนการสืบพยานที่ต้องใช้ล่ามแปลภาษา โดยดำเนินการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกยุติธรรมอิเล็กทรอนิกส์ (E-Justice Conference Center: EJCC) ณ อาคารศาลอาญา ชั้น 6 ขึ้น เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2559 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสืบพยานและการแปลภาษา โดยจะให้บริการการสืบพยาน การแปลภาษาต่างประเทศ ภาษาถิ่น และภาษามือผ่านระบบการประชุมทางจอภาพ (Video Conference) เพื่อให้การสืบพยานและการแปลภาษา เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของพยานบุคคลผู้เชี่ยวชาญ และล่ามเนื่องจากไม่จำเป็นต้องเดินทางมาให้การและแปลภาษาในที่ตั้งศาลที่พิจารณาคดี สามารถลดปัญหาการขาดแคลนล่าม ทำให้ประชาชนผู้มีอรรถคดีเข้าถึงความยุติธรรมได้โดยง่ายและเป็นการส่งเสริมให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล

- พัฒนาระบบการแปลในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการจัดอบรมล่ามอาสาประจำศาล (Standby Court Interpreter) มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สนใจ และมีความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศจำนวน 30 คน ในการอบรมมีการบรรยาย หัวข้อ “ล่ามกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา” ประสบการณ์ทางด้าน

งานล่าม ระเบียบ และประมวลจริยธรรมล่าม” และจัดการฝึกอบรมล่ามภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างความเชี่ยวชาญให้แก่ล่าม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน โดยให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ล่ามภาษาต่างประเทศในคดีอาญาสามารถช่วยเหลือจำเลยและผู้เสียหายชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และน่าเชื่อถือ

3.2.2 การพัฒนาระบบบริหารจัดการผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญา

การแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ มีหน้าที่ให้ความเห็นตามความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพของตน ประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีต่อศาลในคดีอาญา เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ศาลยุติธรรมประสบปัญหาผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพมักจะไม่สะดวกที่จะต้องเดินทางไปศาลตามวันและเวลาที่ศาลกำหนด จึงต้องนำระบบการสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) มาใช้ประกอบการพิจารณาคดีในขั้นตอนการสืบพยานผู้เชี่ยวชาญใน

คดีอาญา ส่งผลให้การพิจารณาคดีอาญาที่จำเป็นต้องมีความเห็นประกอบจากผู้เชี่ยวชาญ มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.3 ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกแก่เด็ก เยาวชนและครอบครัว

3.3.1 การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด

1) ตรวจสอบการจับ

การตรวจสอบการจับเป็นการคุ้มครองสิทธิตั้งแต่ชั้นจับกุม โดยตรวจสอบการจับว่าเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากการจับไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะมีคำสั่งปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไป และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีคำร้องที่ยื่นขอตรวจสอบการจับที่ชอบด้วยกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 99.61 รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3.2 แสดงปริมาณคำร้องที่ยื่นขอตรวจสอบการจับปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ตารางที่ 3.2 แสดงปริมาณคำร้องที่ยื่นขอตรวจสอบการจับ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

คำร้อง	ชอบด้วยกฎหมาย	ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
24,813	24,717	96

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

หากการจับกุมเด็กและเยาวชนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะมีคำสั่งให้ดำเนินการ ได้แก่ การมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์กรที่ศาลเห็นสมควรเป็นผู้ดูแลเด็กหรือเยาวชน ในระหว่างดำเนินคดี หรือกำหนดมาตรการให้เด็กหรือเยาวชนเข้ารับการบำบัดรักษาหรือรับคำปรึกษา

แนะนำหรือร่วมกิจกรรมบำบัดใดๆ ในระหว่างนั้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 การจับกุมที่ชอบด้วยกฎหมายได้ดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของศาล ตามตารางที่ 3.3 แสดงปริมาณคำร้องที่ขอด้วยดำเนินการตามคำสั่งของศาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ตารางที่ 3.3 แสดงปริมาณการดำเนินการตามคำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัว ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

การดำเนินการตามคำสั่งของศาล	
มอบตัวให้ผู้ปกครอง	5,958
บำบัดรักษา	4,033
ควบคุมไว้ในสถานพินิจ	7,942
ควบคุมไว้ในเรือนจำ	84
ควบคุมไว้ในสถานที่อื่น	41
อื่นๆ	6,659
รวม	24,717

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2) ที่ปรึกษากฎหมาย

หากเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดในคดีอาญาถูกจับกุม และส่งตัวมาตรวจสอบการจับหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ศาลเยาวชนและครอบครัว ยังไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ซึ่งเป็นทนายความที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลก็จะดำเนิน

การแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีปริมาณคดีที่ศาลได้แต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายในภาพรวมเสร็จสิ้นไป คิดเป็นร้อยละ 68.73 ปรากฏตามตารางที่ 3.4 แสดงปริมาณคดีที่ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายเพื่อช่วยเหลือจำเลยในคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

ตารางที่ 3.4 แสดงปริมาณคดีที่ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายเพื่อช่วยเหลือจำเลยในคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ขั้นตอน	จำนวนคดีที่ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมาย	จำนวนคดีที่เสร็จสิ้น
ขั้นตรวจสอบการจับ	17,211	10,745
ขั้นพิจารณา	11,709	9,131
รวม	28,920	19,876

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3) ผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว

ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว เพื่อไกล่เกลี่ยให้คู่ความในคดีครอบครัวได้ประนีประนอมกันตามที่กฎหมายกำหนด โดยสำนักงานศาลยุติธรรมจัดให้มีการอบรมผู้ประนีประนอมคดีคุ้มครองสวัสดิภาพและความรุนแรงในครอบครัว ในเนื้อหาวิชา ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นกฎหมายครอบครัว บทบาท

ของศาลเยาวชนและครอบครัว หลักการพิจารณาคดีครอบครัวขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ให้คำปรึกษา ผู้ประสานการประชุมและผู้ประนีประนอม เทคนิคและวิธีการไกล่เกลี่ยคดีครอบครัว จิตวิทยาในการให้คำปรึกษา จริยธรรมผู้ประนีประนอม สาเหตุแห่งความรุนแรงในครอบครัว และการปรับปรุงความสัมพันธ์ในครอบครัว

4) นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และผู้เชี่ยวชาญอื่น การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีตามขั้นตอนต่างๆ ในคดีอาญาอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจ และเป็นผลร้ายแก่เด็กหรือเยาวชน กฎหมายจึงกำหนดให้ มีนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการดำเนินกระบวนการ

พิจารณาคดีในขั้นตอนดังกล่าว โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมมีจำนวนครั้งที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ปรากฏตามตารางที่ 3.5 จำนวนครั้งที่ให้คำปรึกษาแนะนำในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ตารางที่ 3.5 จำนวนครั้งที่ให้คำปรึกษาแนะนำในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

จำนวนครั้งที่ให้คำปรึกษาแนะนำ	
ด้านจิตวิทยา	นักสังคมสงเคราะห์
397	187

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

5) ล่ามสำหรับเด็กหรือเยาวชนในคดีอาญา

เมื่อเด็กหรือเยาวชนถูกจับซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด การสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากเด็กหรือเยาวชน กฎหมายได้คำนึงถึงอายุ เพศ สภาพของเด็กหรือเยาวชน เป็นสำคัญ และต้องใช้ภาษาหรือถ้อยคำที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนสามารถเข้าใจได้โดยง่าย โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่สามารถสื่อสาร หรือไม่เข้าใจภาษาไทยก็ให้จัดหาล่าม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมได้แต่งตั้งล่ามในศาลเยาวชน และครอบครัวทั่วประเทศ จำนวน 73 คดี

6) การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและบุคคลในครอบครัว ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาคดีตาม พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยมี คดีคุ้มครองสวัสดิภาพที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีผลการดำเนินงานด้านคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พิพากษาคดีเสร็จไป คิดเป็นร้อยละ 96.88 ส่วนคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 พิพากษาคดีเสร็จไป คิดเป็น

ร้อยละ 89.01 ปรากฏตามตารางที่ 3.6 แสดงปริมาณคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ตารางที่ 3.6 แสดงปริมาณคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ.	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546		พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550	
	คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ	คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ
2559	352	341	91	81

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.3.2 การใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

• มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง เป็นการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้เด็กหรือเยาวชน ปฏิบัติ ด้วยความร่วมมือจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์กร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศมีปริมาณคำร้องที่ยื่นขอให้ศาลตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไข

บำบัดฟื้นฟู จำนวน 79 คำร้อง โดยทั้ง 79 คำร้องเป็นคำร้องที่ขอด้วยกฎหมาย สามารถปฏิบัติตามมาตรการพิเศษแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูได้ครบถ้วน และพนักงานอัยการไม่สั่งฟ้อง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของปริมาณคำร้องที่ยื่นขอให้ศาลตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู

• มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณา เป็นมาตรการที่กำหนดโดยที่ประชุมให้เด็กหรือเยาวชน ปฏิบัติ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีปริมาณคดี ที่ปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูครบถ้วน คิดเป็น ร้อยละ 36.61 ของปริมาณคดีที่ใช้มาตรการพิเศษแทน

การดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาคดี ปรากฏตามตาราง ที่ 3.7 แสดงปริมาณคดีที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการ ดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและ ครอบครัวทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ตารางที่ 3.7 แสดงปริมาณคดีที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

คดีที่เข้าสู่กระบวนการ	คดีที่ปฏิบัติตามแผน	คดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน
1,090	399	547

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

• มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ก่อนมีคำพิพากษา เป็น มาตรการที่กำหนด เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสนับสนุน เด็กหรือเยาวชนให้สามารถอยู่กับครอบครัวและชุมชน ได้โดยปกติสุข โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีปริมาณ

คดีที่ใช้มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและปฏิบัติตามแผน ครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 49.15 ปรากฏตามตารางที่3.8 แสดงปริมาณคดีที่ใช้มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ก่อนมี คำพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

ตารางที่ 3.8 แสดงปริมาณคดีที่ใช้มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ก่อนมีคำพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

คดีที่เข้าสู่กระบวนการ	คดีที่ปฏิบัติตามแผน	คดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน
18,699	9,191	8,806

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.4 การส่งเสริมการอำนวยความสะดวกของศาลยุติธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. 2559 พบว่ามีจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น 807 ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ร้อยละ 19.73 (ที่มา: ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้) ศาลยุติธรรมเป็นหนึ่งในองค์กรสำคัญของประเทศที่มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง โดยการให้ความเป็นธรรมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่งเสริมประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1) พัฒนาการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ตามประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) ได้มีประกาศให้หน่วยงานในพื้นที่

พิเศษ จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ ศาลจังหวัดนราธิวาส ศาลจังหวัดนาทวี ศาลจังหวัดเบตง ศาลจังหวัดปัตตานี ศาลจังหวัดยะลา ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปัตตานี และศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยะลา โดยวางระบบบริหารราชการคดีแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของศาลในพื้นที่พิเศษชายแดนใต้ ซึ่งมีการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้ศาลในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ดำเนินการ และประเมินผลการบริหารจัดการของศาล โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 4 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการคดีและการปฏิบัติราชการ

มิติที่ 2 ด้านคุณภาพการให้บริการ

มิติที่ 3 ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีและการปฏิบัติราชการ

มิติที่ 4 ด้านการพัฒนาองค์กร

จากการดำเนินงานสำคัญเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพ การอำนวยความสะดวกธรรม ดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้คดี ค้างงานที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นศาลลดลง อย่างต่อเนื่อง ปรากฏข้อมูลตามตารางที่ 3.9 แสดง

ปริมาณคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาจำแนกตาม ระยะเวลาค้างพิจารณาศาลใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559

ตารางที่ 3.9 แสดงปริมาณคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาจำแนกตามระยะเวลาค้างพิจารณาศาลใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2559

ปีงบประมาณ	ไม่เกิน 6 เดือน	เกิน 6 เดือน ไม่เกิน 1 ปี	เกิน 1 ปี ไม่เกิน 2 ปี	เกิน 2 ปี ไม่เกิน 3 ปี	เกิน 3 ปี ไม่เกิน 4 ปี	เกิน 4 ปี ไม่เกิน 5 ปี	5 ปี ขึ้นไป	รวม
พ.ศ. 2555	1,969	383	202	56	16	11	4	2,641
พ.ศ. 2556	2,367	346	146	17	3	5	3	2,887
พ.ศ. 2557	2,452	257	93	8	5	0	0	2,815
พ.ศ. 2558	2,855	211	40	2	0	0	0	3,108
พ.ศ. 2559	3,051	177	16	0	0	0	0	3,244

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2) คดีความมั่นคงของรัฐ เป็นคดีส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นของศาลในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ประกอบกับการประกาศใช้กฎหมายพิเศษ เช่น พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และรัฐบาลได้ขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงออกไปอีกเป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ.2559 เป็นต้นไป ในเขตพื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี ยกเว้นอำเภอแม่ลาน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่กระทบต่อความมั่นคง

ของรัฐ ศาลยุติธรรมจึงต้องพิจารณาพิพากษาคดีด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ ในกรณีที่ศาลจะลงโทษบุคคลใด พยานหลักฐานต้องแน่นหนา และมีน้ำหนักรับฟังได้ เพื่อให้ความเป็นธรรมทั้งต่อผู้เสียหายและผู้ต้องหา การพิจารณาคดีความมั่นคงของรัฐของศาลในเขตพื้นที่พิเศษชายแดนใต้สามารถพิพากษาคดีเสร็จไปในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 53.19 ปรากฏตามตารางที่ 3.10 แสดงปริมาณคดีความมั่นคงของรัฐที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลในเขตพื้นที่พิเศษชายแดนใต้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ตารางที่ 3.10 แสดงปริมาณคดีความมั่นคงของรัฐที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลในเขตพื้นที่พิเศษชายแดนใต้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ศาล	คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีเสร็จไป	คดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา
ศาลจังหวัดนราธิวาส	6	3	3
ศาลจังหวัดเบตง	-	-	-
ศาลจังหวัดปัตตานี	30	22	8
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปัตตานี	-	-	-
ศาลจังหวัดนราธิวาส	35	14	21
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส	1	1	-
ศาลจังหวัดยะลา	19	10	9
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยะลา	-	-	-
ศาลจังหวัดสงขลา	3	-	3
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสงขลา	-	-	-
รวม	94	50	44

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3) การเสริมสร้างมาตรการรักษาความปลอดภัยศาลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศาลยุติธรรมได้ให้ความสำคัญกับการดูแลความปลอดภัยให้แก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ตลอดจนบุคลากรของศาลยุติธรรม โดยจัดทำมาตรการรักษาความปลอดภัยศาลในจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินให้แก่คู่ความ ประชาชน และบุคลากรของศาลยุติธรรม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

- เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยสถานที่ ได้แก่ การก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมและสร้างรั้วรอบอาคาร ศาล บ้านพักข้าราชการ และพื้นที่ในความดูแลของศาลยุติธรรมทุกแห่ง

- การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยเพื่อรองรับการบริการแก่ประชาชน ได้แก่ การจัดทำระบบรักษาความปลอดภัยและครุภัณฑ์รักษาความปลอดภัยให้ครบทุกศาล การติดตั้งกล้องวงจรปิดกล้องจับภาพเครื่องตรวจอาวุธชนิดเดินผ่าน (ประตู) เครื่องตรวจอาวุธขนาดเล็ก

- การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างผู้ปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกำลังตำรวจตระเวนชายแดนหรือตำรวจ มาปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้พิพากษาและข้าราชการจำนวน 118 นาย จัดหาอาวุธปืน เสื้อเกราะอ่อน และจัดฝึกอบรมและทบทวนการใช้อาวุธปืนสั้นและเทคนิค

การป้องกันตัว จัดหารถยนต์ป้องกันกระสุนเพื่อใช้ในราชการและรักษาความปลอดภัยในการเดินทางของข้าราชการ ตลอดจนจัดหาสวัสดิการอื่นๆ ให้เพียงพอแก่ข้าราชการและลูกจ้างให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น การทำประกันชีวิตให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างศาลยุติธรรม จำนวน 436 คน

- การจัดสรรงบประมาณฉุกเฉิน โดยมอบอำนาจให้หัวหน้าศาลเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติงบประมาณ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวด้านการบริหารตามมาตรการรักษาความปลอดภัย

- กิจกรรมมิตรภาพสร้างสรรค์ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ศาลยุติธรรมจัดขึ้นเพื่อให้ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานราชการ ลูกจ้างที่ปฏิบัติงานในศาล และชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ ได้มีกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมให้เข้าใจประเพณีของทั้งสองฝ่าย

4. กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการศาลยุติธรรมและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

4.1 พระราชบัญญัติ และพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลที่กฎหมายกำหนด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมได้เสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการ และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยเน้นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	
พระราชบัญญัติ	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2558	วันที่ 8 ตุลาคม 2558
2. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 29) พ.ศ. 2558	วันที่ 19 พฤศจิกายน 2558
3. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2558	วันที่ 5 พฤศจิกายน 2558
4. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ พ.ศ. 2558	วันที่ 14 ธันวาคม 2558
5. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558	วันที่ 14 ธันวาคม 2558
6. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558	วันที่ 14 ธันวาคม 2558
7. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558	วันที่ 14 ธันวาคม 2558
8. พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558	วันที่ 14 ธันวาคม 2558
9. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558	วันที่ 14 ธันวาคม 2558
10. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2558	วันที่ 14 ธันวาคม 2558
11. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558	วันที่ 14 ธันวาคม 2558
12. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559	วันที่ 18 มกราคม 2559
13. พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2559	วันที่ 29 มกราคม 2559
14. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2559	วันที่ 7 เมษายน 2559
15. พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2559	วันที่ 24 พฤษภาคม 2559
16. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559	วันที่ 16 สิงหาคม 2559
17. พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559	วันที่ 22 สิงหาคม 2559
18. พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559	วันที่ 30 กันยายน 2559
พระราชกฤษฎีกา	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. พระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ พ.ศ. 2559	วันที่ 13 กรกฎาคม 2559
2. พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. 2559	วันที่ 8 สิงหาคม 2559
3. พระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง พ.ศ. 2559	วันที่ 26 กันยายน 2559

4.2 ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำแนะนำ และประกาศเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาล ที่กฎหมายกำหนด

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 5 ได้กำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจหน้าที่ในการวางระเบียบราชการ ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม เพื่อให้การดำเนินงานของศาลยุติธรรมเป็นไปอย่างเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกัน และให้มีอำนาจให้คำแนะนำแก่ผู้พิพากษาในการปฏิบัติตามระเบียบวิธีการต่างๆ ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายให้ถูกต้อง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ประธานศาลฎีกาได้ออกระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำแนะนำ และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศาลยุติธรรม ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	
ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2559	วันที่ 24 กรกฎาคม 2559
2. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2559	วันที่ 29 กรกฎาคม 2559
ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการขออนุญาตฎีกาในคดีแพ่ง พ.ศ. 2558	วันที่ 30 พฤศจิกายน 2558
2. ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่จำเลย ณ ภูมิลำเนา หรือสำนักทำราชการของจำเลยนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2558	วันที่ 14 มกราคม 2559
3. ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม พ.ศ. 2559	วันที่ 31 มีนาคม 2559
คำแนะนำของประธานศาลฎีกา	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
คำแนะนำของประธานศาลฎีกาว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติต่อพยานที่เป็นเด็กในคดีอาญา พ.ศ. 2559	วันที่ 13 มิถุนายน 2559
ประกาศคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
ประกาศคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดตำแหน่งและเทียบตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น	วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2559
ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559	วันที่ 20 เมษายน 2559
2. ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. 2559	วันที่ 1 มิถุนายน 2559
3. ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. 2559	วันที่ 1 มิถุนายน 2559
4. ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการโอนข้าราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559	วันที่ 29 สิงหาคม 2559
5. ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการย้ายข้าราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559	วันที่ 23 กันยายน 2559

3

การเสริมสร้างองค์ความรู้
และพัฒนาความร่วมมือด้านวิชาการ
การศาล และการยุติธรรม
ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

การเสริมสร้างองค์ความรู้ และพัฒนาความร่วมมือ ด้านวิชาการ การศาล และการยุติธรรมทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ

1. ส่งเสริมความร่วมมือด้านการยุติธรรมในประเทศ

กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ได้แก่ ศาล อัยการ ทนายความ ตำรวจ กรมคุมประพฤติ ราชทัณฑ์ เป็นต้น การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะส่งผลให้การอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนเป็นไปอย่างเป็นธรรม สะดวก และรวดเร็ว ศาลยุติธรรมซึ่งเป็นหน่วยงานหลักหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม จึงมุ่งเน้นการดำเนินงานเพื่อประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรม ทั้งระบบ ร่วมแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.1 ประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรม กับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ทั้งใน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการจัดให้มีการประชุม/สัมมนาทางวิชาการในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เพื่อมุ่งเน้นประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- สัมมนาเชิงวิชาการ เรื่อง “กฎหมายใหม่เพื่อเสริมสร้างการอำนวยความยุติธรรม” เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่มีการบังคับใช้ใหม่ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ทนายความจากสำนักงานทนายความบริษัทที่ปรึกษากฎหมาย นักกฎหมาย นักธุรกิจ นักวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน

- สัมมนา เรื่อง “ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (แก้ไขเพิ่มเติมสิทธิในการเสนอคดีต่อศาล)” เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมสิทธิในการเสนอคดีต่อศาล โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนจากสำนักอัยการสูงสุด ผู้แทนจากสภานายความ และอาจารย์จากมหาวิทยาลัย

- สัมมนา เรื่อง “ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับคดี)” เพื่อแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับคดี โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนจากสำนักอัยการสูงสุด ผู้แทนจากสภานายความ และอาจารย์จากมหาวิทยาลัย

- สัมมนา เรื่อง “ทิศทางเชิงนโยบายและกฎหมายในการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ” เพื่อเปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้ ตลอดจนจับประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องศึกษาเพิ่มเติมในการกำหนดทิศทางเชิงนโยบายและกฎหมายในการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจากศาลยุติธรรม หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม นักกฎหมายและนักวิชาการด้านกฎหมายระหว่างประเทศ

- สัมมนา เรื่อง “ความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรมกับเครือข่ายด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมรับทราบปัญหา ข้อขัดข้อง และแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกัน พัฒนาระบบการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ศาล อัยการ ตำรวจ ทนายความ ราชทัณฑ์ คุมประพฤติ บังคับคดี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และประชาชนที่สนใจ

- ประชุม เรื่อง “การส่งเสริมความร่วมมือเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน” เพื่อส่งเสริมความร่วมมือเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน อภิปรายถึงปัญหา ข้อขัดข้อง ในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีผู้ประกันและกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่แก้ไขใหม่ เกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม อัยการ รองอัยการ สำนักอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมาย และการบังคับคดี ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดี ประธานสภาทนายความ

- ประชุม เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศาลยุติธรรมและการเสริมสร้างความรู้ให้แก่ข้าราชการตุลาการด้านการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อม” เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับแนวคิด วิธีการปฏิบัติ และการพัฒนาระบบการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเสริมสร้างองค์ความรู้โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้พิพากษาในกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อม และผู้สำเร็จการศึกษา หรือบุคลากรผู้มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม

- ประชุม เรื่อง “ประสานงานหน่วยงานภาครัฐในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายอากร ครั้งที่ 5” เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับหน่วยงานภาครัฐในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตามกระบวนการพิจารณาคดีอากรได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย อธิบดีผู้พิพากษาศาลอากรกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอากรกลาง รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอากรกลาง ผู้พิพากษาศาลอากรกลาง ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรจากเทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ทนายความ รวมทั้งผู้แทนจากสำนักงานสรรพากรพื้นที่

- ประชุม เรื่อง “การใช้อำนาจอธิปไตยทางตุลาการในระบบศาลไทย” เพื่ออภิปรายปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามกฎหมายและแนวคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร และบุคลากร ในกระบวนการยุติธรรม

ทั้งนี้ นอกเหนือจากการประชุม/สัมมนาทางวิชาการข้างต้นแล้ว สำนักงานศาลยุติธรรมยังได้จัดสรรงบประมาณให้แก่ศาลยุติธรรมทั่วประเทศ เพื่อจัดประชุม/สัมมนาประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในพื้นที่อีกด้วย

1.2 การอบรมหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.)

ศาลยุติธรรมได้จัดอบรมหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) อย่างต่อเนื่อง มีความมุ่งหวังที่จะเสริมสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ อันประกอบด้วยวิทยาการหลากหลายทั้งทางด้านกฎหมาย การเมือง การปกครอง สังคมและเศรษฐกิจ ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมได้นำไปปรับใช้และเป็นผู้บริหารองค์กรที่มีวิสัยทัศน์ พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม

นอกจากนี้ การอบรมหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) ยังเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรม ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในกระบวนการยุติธรรม และนำไปสู่การประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาระหว่างผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในด้านต่างๆ อันเป็นการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทั้งระบบให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกยุติธรรม และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้อย่างแท้จริง

2. ส่งเสริมความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างประเทศ

2.1 การประสานความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างประเทศ

ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการส่งเสริมความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างศาลยุติธรรม กับหน่วยงาน สถาบัน การศึกษา และองค์กรในต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านวิชาการของศาลยุติธรรมให้เข้มแข็ง โดยมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

- ประชุม เรื่อง “ความเป็นอิสระขององค์กรตุลาการ (Independence of Judiciary)” เพื่อมุ่งหาแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือในภูมิภาค แลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา และการอบรม ในประเด็นอำนาจตุลาการในการตรวจสอบกฎหมายที่ตราโดยฝ่ายนิติบัญญัติ (Judicial Review Power) ให้ที่ประชุมช่วยกันพิจารณา ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ประธานศาลสูงสุดของประเทศสมาชิก สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ ดินแดนกวม สาธารณรัฐมัลดีฟส์ สาธารณรัฐอิสลาม ปากีสถาน รัฐเอกราชปาปัวนิวกินี สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา ประเทศไทย และมีผู้แทนของประธานสูงสุดของประเทศ ได้แก่ เครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐอินเดีย ประเทศญี่ปุ่น ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนปาล และสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์ - เลสเต
- ประชุม เรื่อง “การประสานความร่วมมือทางด้านกฎหมายภาษากรในกลุ่มประเทศอาเซียน ครั้งที่ 7” เพื่อให้เกิดความร่วมมือทางด้านการศาลและการยุติธรรม ทั้งในและระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการระงับข้อพิพาททางภาษากรที่เกิดจากการเข้าสู่

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของหน่วยจัดเก็บภาษี จาก 10 ประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน ข้าราชการ ตุลาการ อัยการ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่หน่วยจัดเก็บภาษี หน่วยงาน และที่ปรึกษากฎหมายด้านภาษี และอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน

- สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ” เพื่อมุ่งให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ความร่วมมือในการส่งหมายสืบพยาน และบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับศาลยุติธรรมระดับภูมิภาคอาเซียนระดับนานาชาติ และองค์การระหว่างประเทศ ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบและผู้ประนอม เจ้าหน้าที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง บุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ

- สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “พัฒนาการและปัญหาข้อกฎหมายในการซื้อขายและการลงทุนระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน : Contemporary Issues in International Trade and Investment in ASEAN” เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับแนวคิดเกี่ยวกับการซื้อขายและการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนสามารถนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับมาเทียบเคียง เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และผู้แทนจากหน่วยงานภายนอกทั้งในและต่างประเทศ

- ประชุม เรื่อง “การสร้างความร่วมมือทางกฎหมายและการศาลในภูมิภาคอาเซียน” เพื่อสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับกฎหมายและการศาลระหว่างประเทศผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยคณะข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมในสังกัดของศาลจังหวัดสระแก้ว และศาลจังหวัดบันเตียเมียนเจย

- สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดีในศาลไทย และในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชน: กรณีศึกษาประเทศในภูมิภาคอาเซียน” เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในศาลไทย ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้มีคุณวุฒิและมีความเชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมไทย และบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์” โดยความร่วมมือระหว่างสำนักศาลยุติธรรม ฝ่ายความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายและยาเสพติด สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย และกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐอเมริกา

- สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การดำเนินคดีผู้บริโภคและการดำเนินคดีแบบกลุ่ม : ประสบการณ์ของประเทศออสเตรเลีย” เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความร่วมมือกับเครือข่ายทางวิชาการ โดยความร่วมมือระหว่างกองการต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรม และมหาวิทยาลัยนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย

- สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ทางเลือกการลงโทษในคดียาเสพติด (Alternative Sentencing Options in Narcotic Case) : ความท้าทายใหม่ต่อการแก้ปัญหา” เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความร่วมมือกับเครือข่ายทางวิชาการ โดยความร่วมมือระหว่างกองการต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรม และสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย (The 2nd International Judicial Dialogue)

- สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว” เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความร่วมมือกับเครือข่ายทางวิชาการ โดยความร่วมมือระหว่างกองการต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรม และสถาบันกฎหมายแห่งชาติ ราชอาณาจักรภูฏาน

2.2 ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศาลและการยุติธรรมระหว่างประเทศ

ศาลยุติธรรมได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศาลและการยุติธรรมระหว่างประเทศ รวมถึงส่งเสริมบทบาทของศาลยุติธรรมไทยในการเข้าไปมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายของรัฐ ด้านความร่วมมือทางกฎหมายและทางการศาลระหว่างประเทศ ศาลยุติธรรมมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

2.2.1 การประสานความร่วมมือทางการศาลระหว่างประเทศ

- ประสานความร่วมมือในการส่งเอกสารและสำนวนความและการสืบพยานในคดีแพ่งและพาณิชย์ จำนวน 636 เรื่อง

- ประสานความร่วมมือในการส่งเอกสารและสำนวนความ และสืบพยานในคดีอาญา จำนวน 50 เรื่อง
- ประสานความร่วมมือในคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน จำนวน 4 เรื่อง
- ประสานงานคดีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลผู้มีสิทธิ์และความ ค้ำกันทางทูตและทางกงสุล จำนวน 6 เรื่อง

2.2.2 การประชุมเจรจาทำความตกลงระหว่างประเทศ และการดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ทำความตกลงกับสถาบันพัฒนาข้าราชการตุลาการ ศาลฎีกาแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้าราชการ ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมระหว่างศาลยุติธรรมทั้งสอง ประเทศ ให้ได้เพิ่มพูนประสบการณ์ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ เป็นการแลกเปลี่ยนแนวคิด วิธีการปฏิบัติ และรูปแบบ การดำเนินการพัฒนาศาลยุติธรรม ให้ก้าวไปในทิศทาง ที่มีประสิทธิภาพ
- ทำความตกลงกับกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐ เกาหลี ว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่ง และพาณิชย์ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี ทำความตกลงกับเครือข่ายทางวิชาการ โดยความร่วมมือ ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมกับมหาวิทยาลัยคิงชู ประเทศญี่ปุ่น อบรมหลักสูตร Mini LL.M. ในหัวข้อ กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรม และ กฎหมายเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจ

- ทำความตกลงกับเครือข่ายทางวิชาการ โดยความร่วมมือ ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม กับมหาวิทยาลัยชิคาโก เคนส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา อบรมหลักสูตร Mini LL.M. ในหัวข้อเกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและ การค้าระหว่างประเทศ การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท และ กฎหมายระหว่างประเทศ

- ทำความตกลงกับเครือข่ายทางวิชาการ โดยความร่วมมือ ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม กับมหาวิทยาลัย นิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย เรื่อง “การดำเนินคดี ผู้บริโภคและการดำเนินคดีแบบกลุ่ม: ประสบการณ์ของ ประเทศออสเตรเลีย”

- ทำความตกลงกับเครือข่ายทางวิชาการ โดยความร่วมมือ ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมกับมหาวิทยาลัยเปเปอร์ไนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เรื่อง “การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ระหว่างกองการต่างประเทศ”

2.2.3 การประชุมพิจารณาการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ระหว่างประเทศ การอนุวัติการ การดำเนินการเพื่อให้ เป็นไปตามพันธกรณีของอนุสัญญา ที่ประเทศไทยเป็น ภาคี และการดำเนินการอื่นๆ

- ประชุม เรื่อง “ทัศนคติในเรื่องเพศกับการทำคำพิพากษา” ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย
- ประชุม เรื่อง “กฎหมายการแข่งขันทางการค้า เน้นการ แข่งขันทางเศรษฐกิจ สำหรับผู้พิพากษาในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก” ณ เมืองปูซาน สาธารณรัฐเกาหลี

- ประชุม เรื่อง “ประธานศาลสูงสุดแห่งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 16” ณ นครซิดนีย์ เครือรัฐออสเตรเลีย
- ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านกฎหมาย (ASLOM) ครั้งที่ 16 ณ เมืองบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย
- ประชุม เรื่อง “กฎหมายอาเซียน - จีน ครั้งที่ 6 และการประชุมว่าด้วยยุทธศาสตร์ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” เกี่ยวกับหลักนิติธรรม” ณ มณฑลฉงชิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน
- ประชุม เรื่อง “การระงับข้อพิพาททางออนไลน์สมัยที่ 32” ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐออสเตรเลีย
- ประชุม เรื่อง “ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดการคดีเยาวชนและครอบครัว” ณ ราชอาณาจักรภูฏาน
- ประชุมโต๊ะกลมประธานศาลสูงสุดอาเซียนว่าด้วยกฎหมายสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 5 ณ เมืองเสียมเรียบ ราชอาณาจักรกัมพูชา
- ประชุมคณะทำงาน 5 ว่าด้วยกฎหมายล้มละลาย สมัยที่ 48 ของ UNCITRAL ณ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐออสเตรเลีย
- ประชุมนานาชาติว่าด้วยความเป็นเลิศทางการศาล และเป็นวิทยากรในการบรรยาย ณ โรงแรมพูลเลอร์ตัน ประเทศสิงคโปร์
- ประชุมคณะทำงานเตรียมการประชุมประธานศาลสูงสุดอาเซียน ครั้งที่ 4 ณ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
- ประชุมคณะกรรมการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ คณะทำงาน 2 ว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการและการระงับข้อพิพาท สมัยที่ 64 ณ สำนักงานสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประชุมนานาชาติว่าด้วยการระงับข้อพิพาท (The Global Pound Conference – GPC) ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์
- ประชุมคณะทำงาน 3 ว่าด้วยการระงับข้อพิพาทออนไลน์ สมัยที่ 33 ของ UNCITRAL ณ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประชุมเกี่ยวกับระบบประเมินความเสี่ยง ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประชุมประธานศาลสูงสุดอาเซียน ครั้งที่ 4 และประชุมคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการถาวรของสมาคมกฎหมายอาเซียน ครั้งที่ 38 ณ โรงแรมเซอราตัน โฮงอันแอนด์ทาวเวอร์ เมืองโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
- ประชุมคณะทำงาน 5 ว่าด้วยกฎหมายล้มละลาย สมัยที่ 49 ของ UNCITRAL ณ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประชุมประจำปีองค์การที่ปรึกษากฎหมายแห่งเอเชียและแอฟริกา (AALCO) ณ กรุงนิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย

- ประชุมตุลาการนานาชาติ ครั้งที่ 19 (19th International Judicial Conference – IJC) ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (CCPCJ) สมัยที่ 28 ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย
- การเข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลฎีกา แห่งราชอาณาจักรภูฏาน และประชุมหารือข้อราชการ ณ ราชอาณาจักรภูฏาน
- ประชุมโต๊ะกลมประธานศาลสูงสุดของสมาคมกฎหมายแห่งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก การประชุมของสมาคมกฎหมายแห่งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 29 และพิธีเฉลิมฉลองครบรอบ 50 ปี สมาคมกฎหมายแห่งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงโคลัมโบ ประเทศศรีลังกา
- ประชุมตุลาการแห่งภูมิภาคอาเซียนว่าด้วยสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 3 ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
- ประชุมคณะกรรมการด้านข้อพิพาทเกี่ยวกับเด็กที่มีบิดามารดาต่างสัญชาติกันและการประชุมนานาชาติว่าด้วยกฎหมายครอบครัว สาธารณรัฐสิงคโปร์
- ประชุมใหญ่สมาชิกสมาคมการเงินการคลังระหว่างประเทศ ณ เมืองมาดริด ประเทศสเปน
- ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการติดตามทรัพย์สินคืน ครั้งที่ 10 ภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ณ ศูนย์ประชุมระหว่างประเทศ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย
- ประชุมคณะกรรมการ 2 ว่าด้วยการระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement) สมัยที่ 65 ของ UNCITRAL ณ ศูนย์ประชุม Vienna International Centre กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

3. การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยของศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมได้จัดตั้ง “สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์” ขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2551 โดยเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับกฎหมาย ระบบงานศาลยุติธรรม ระบบบริหารจัดการในสำนักงานศาลยุติธรรม การบริหารกระบวนการยุติธรรม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ที่จะสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดงานด้านต่างๆ ของศาลยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรมโดยมีการวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

1) “การศึกษาแนวโน้มพฤติการณ์ในการกระทำความผิดทางอาญาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ปี พ.ศ. 2558” เป็นการศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศในการกระทำที่ไม่เหมาะสม อันมีผลกระทบต่อพัฒนาการทั้งในระดับคุณภาพชีวิตส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ

2) “การศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ปี พ.ศ. 2558” เป็นการศึกษาในรูปแบบ แนวทาง วิธีการ และหลักเกณฑ์การประชุมกลุ่มครอบครัวให้ทราบถึงข้อดี ข้อเสีย และแนวทางปฏิบัติในประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ เพื่อพัฒนารูปแบบ ปรับปรุงกฎหมาย และรูปแบบการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาคู่ครองประโยชน์ของเด็กและเยาวชน และประชาชนได้อย่างสูงสุด

3) “การศึกษาปัญหาเขตอำนาจศาลในคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการดำเนินการทางปกครองในเรื่องสิทธิในที่ดิน ปี พ.ศ. 2558” เป็นการศึกษาวิเคราะห์และเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเรื่องเขตอำนาจศาลเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการดำเนินการทางปกครองเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน กรณีคู่ความโต้แย้งกันเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน และโจทก์ฟ้องมุ่งประสงค์ให้ตรวจสอบการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐเป็นสำคัญ

4) “การศึกษาระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ของศาลในต่างประเทศเพื่อพัฒนาระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ของศาลยุติธรรม ปี พ.ศ. 2557” เป็นการศึกษาในระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ของศาลในต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการนำระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้อย่างเต็มรูปแบบ รวมไปถึงการศึกษากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการนำระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ เพื่อนำมาปรับใช้กับระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย อันส่งผลให้ระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยสามารถพัฒนาต่อไปอีกทั้งยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและนำไปใช้กับศาลทั่วประเทศได้

5) “การพัฒนาแนวทางในการจัดทำคำพยานของศาลยุติธรรมเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายพยานหลักฐานที่แก้ไขใหม่ ปี พ.ศ. 2556” เป็นการศึกษาหลักการดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวกับพยานหลักฐานทั้งในอดีตและปัจจุบันเปรียบเทียบมาตรฐานในการดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวกับพยานหลักฐานในประเทศไทยและต่างประเทศตลอดจนศึกษาทัศนคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบข้อจำกัดของกฎหมายพยานหลักฐานตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่แก้ไขใหม่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพยานหลักฐาน

6) “การศึกษาการนำวิทยาการบริหารความเสี่ยงในเชิงพฤติกรรมศาสตร์มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปล่อยตัวชั่วคราว ปี พ.ศ. 2559” เป็นการศึกษากระบวนการปล่อยชั่วคราวที่อาศัยฐานความรู้จากการวิจัยเชิงประจักษ์ที่จะทำให้การปล่อยชั่วคราวของศาลมีความสมเหตุสมผลยิ่งขึ้น เพิ่มโอกาสที่บุคคลยากจนจะได้รับบริการปล่อยชั่วคราวแม้ถูกกล่าวหาในความผิดร้ายแรงลดจำนวนผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา ซึ่งเป็นการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและลดภาระของรัฐ ลดการหลบหนีระหว่างพิจารณา อันทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยรวดเร็ว ลดภาระในการบังคับคดีนายประกัน การพิจารณาคำขอปล่อยชั่วคราวของศาลเป็นที่เชื่อถือโดยไม่มีข้อครหาและโอกาสในการทุจริต

4. เสริมสร้างศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านกฎหมายและการอำนวยความสะดวก

ศาลยุติธรรมได้พัฒนารูปแบบการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล โดยการนำข้อมูลด้านกฎหมายต่างๆ มาจัดทำเป็นสื่อที่มีคุณลักษณะเป็นแม่เหล็ก (Hard Disk) แยกข้อมูลออกเป็นเรื่องๆ จัดเก็บเนื้อหาข้อมูลลงแฟ้มแบบไม่ซ้ำกัน (Data File) ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนข้อมูลการเรียนรู้ด้านกฎหมายและการอำนวยความสะดวก ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการให้บริการข้อสนเทศทางกฎหมายและการศาลยุติธรรม

การให้บริการข้อสนเทศทางกฎหมายและการศาลยุติธรรมเป็นการอำนวยความสะดวกที่ง่ายต่อภาคค้นหาข้อมูลในคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากศูนย์วิชาการด้านกฎหมาย โดยสามารถเลือกสืบค้นข้อมูลได้ตามความต้องการของผู้ใช้ เช่น ข้อมูลด้านการศึกษา ข้อมูลด้านอาชีพ และข้อมูลด้านสังคม ด้วยการสืบค้นข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บไซต์ และการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) เป็นต้น ซึ่งเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางกฎหมายและการศาลยุติธรรมอย่างครอบคลุม

4.1.1 รวบรวมคำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ในคดีผู้บริโภค ที่ศาลชั้นต้นอ่านให้คู่ความทราบแล้วให้ผู้พิพากษาและประชาชนผู้สนใจได้ทราบถึงคำวินิจฉัยดังกล่าว รวมทั้งคำพิพากษาคดียาเสพติด เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษา วิจัย และเผยแพร่ ทั้งนี้ ได้ดำเนินการผ่านเว็บไซต์ของศาลอุทธรณ์ www.appealc.coj.go.th

4.1.2 ให้บริการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กฎหมายใหม่ที่สำคัญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม แก่ผู้มีวิชาชีพทางกฎหมาย และประชาชนทั่วไปสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย ได้แก่ ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ข้อบังคับประธานศาลฎีกา เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสามารถค้นหาข้อมูลกฎหมายได้จากทุกมุมโลก โดยรวบรวมเว็บไซต์ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั่วโลกไว้ในเว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม www.jla.coj.go.th

4.1.3 ให้บริการสายด่วนทางวิชาการ (Judicial Legal Talk) โดยให้ผู้พิพากษาที่มีปัญหาข้อกฎหมายได้ปรึกษาโดยตรงกับผู้พิพากษาผู้ทรงคุณวุฒิในวิชากฎหมายต่าง ๆ เช่น สายด่วนบังคับคดีผู้ประกันหมายเลข 02-5128183 และ 02-5128139 หรือ www.lad.coj.go.th เพื่อให้คู่ความหรือประชาชนสามารถรับคำปรึกษาเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ซึ่งทำให้ระบบการบังคับคดีผู้ประกันมีความเป็นเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4.1.4 รวบรวมข้อมูลบทความทางวิชาการทางด้าน

กฎหมาย เพื่อนำไปเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านกฎหมาย และการอำนวยความสะดวก โดยกองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ศาลยุติธรรมได้มุ่งให้ความสำคัญในข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญ จึงได้จัดทำหนังสือพิมพ์ของศาลยุติธรรม “COJ NEWS” และข่าวสารยุติธรรม “สื่อศาล” ขึ้นเพื่อใช้ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข่าวสารความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศาลยุติธรรม อีกทั้ง ยังได้จัดทำข่าว New Clipping กับบริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติงานของศาลยุติธรรม ผ่านทางเว็บไซต์ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม www.iprd.coj.go.th

4.1.5 พัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของศาลยุติธรรม

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศศาลยุติธรรมได้นำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของศาลยุติธรรม โดยเน้นการสื่อสารที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารในกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์

รวมถึงระบบบริหารจัดการสื่อและข้อมูลจากส่วนกลาง CMS เพื่อให้บริการแก่ประชาชนและคู่ความในการสืบค้นข้อมูลคดีและแสดงข้อมูลประชาสัมพันธ์ในหน้าจอเดียวกัน อีกทั้งยังสามารถสืบค้นข้อมูลด้วย QR Code ซึ่งทำให้คู่ความและประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของศาลยุติธรรมได้โดยสะดวกรวดเร็วและประหยัด เช่น การแจ้งเวลาและหมายเลขห้องพิจารณาคดีในแต่ละคดีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

4.1.6 แปลกฎหมายและเอกสารวิชาการที่เกี่ยวกับศาลยุติธรรม

เพื่อให้ผู้รับการเผยแพร่ หนังสือกฎหมายหรือเอกสารวิชาการสามารถสื่อความหมาย ภาษา เนื้อหา มีความเข้าใจที่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยกองการต่างประเทศศาลยุติธรรมได้จัดทำพิมพ์หนังสือวารสารกฎหมาย เปรียบเทียบ/หนังสือแปลกฎหมาย พร้อมทั้งได้เผยแพร่ลงเว็บไซต์ศาลยุติธรรม ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อันเป็นการสนับสนุนองค์ความรู้ด้านกฎหมายในการอำนวยความสะดวก

4.2 พัฒนาระบบบริหารจัดการและเผยแพร่ความรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับงานห้องสมุด เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

4.2.1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นระบบงานที่ตอบสนองการทำงานบันทึกข้อมูลรายงานหนังสือ (Catalogue) การยืม - คืนทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด (Circulation) การสืบค้นข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นข้อมูลหนังสือได้อย่างสะดวก รวดเร็ว รองรับการทำงานร่วมกันของห้องสมุดส่วนกลาง และห้องสมุดศาลทั่วประเทศ

4.2.2 การพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลบนเว็บไซต์ เป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารภายในหน่วยงานระบบบริหารจัดการการจัดเก็บข้อมูลดิจิทัล สื่อมัลติมีเดีย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้บุคคลภายนอกสามารถสืบค้นและแสดงผลการค้นหาได้ตรงกับความต้องการมากที่สุด เช่น ระบบบริหารจัดการ บทความ ข่าวประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

4.2.3 การนำร่องพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self access Learning) เพื่อให้บริการด้านวิชาการภาษาต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการค้นคว้า อ้างอิงและพัฒนาการเรียนรู้แบบพึ่งตนเองของบุคลากรศาลยุติธรรมให้มีความรู้ในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบและงานตามนโยบายประธานศาลฎีกา และแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านสื่อการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ได้แก่ สื่อหนังสือ สื่อเทคโนโลยี สนับสนุนงานห้องสมุด สื่อเทคโนโลยีสนับสนุนพัฒนาทักษะด้านภาษา และสื่อบุคคล จึงได้จัดกิจกรรม ดังนี้

- ส่งเสริมการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเองโดยแนวเทคนิคการใช้ระบบปฏิบัติการ/โปรแกรมคอมพิวเตอร์/E-book/E-Document ผ่านคอมพิวเตอร์สืบค้น และแอปพลิเคชัน เทคนิคการสืบค้น สารสนเทศที่ใช้ในการทำงาน/วิจัยสำหรับเว็บไซต์เครือข่ายภายในและภายนอก

- พัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ โดยอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมภาษาและชุดปฏิบัติการทางภาษา (Sound Lab) แนวแนวและจัดหาเอกสาร แบบทดสอบการเตรียมความพร้อมทางภาษาอังกฤษ

- ให้คำปรึกษา พัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการค้นคว้าวิจัย การเขียนบรรณานุกรม และการอ้างอิงภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

4.2.4 การพัฒนามาตรฐานการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศใหม่ด้วย RDA (Resource Description & Access) เป็นการพัฒนามาตรฐานที่ใช้สำหรับการบรรยายทรัพยากรสารสนเทศทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และไฟล์ดิจิทัล อีกทั้งยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ในวงกว้าง ไม่เฉพาะหน่วยงานที่เป็นห้องสมุดเท่านั้น ศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรมจึงมุ่งพัฒนาระบบบริหารจัดการและเผยแพร่ความรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เน้นความต้องการของผู้ใช้เป็นสำคัญ ในการสนับสนุนการค้นหายุทธศาสตร์ (Resource discovery) ที่ครอบคลุมการปฏิบัติและคำแนะนำ ในการทำรายการให้กับทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านกฎหมายและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

4.2.5 การพัฒนาแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมายให้เป็นห้องสมุดต้นแบบ เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจริญพระชนมายุ 60 พรรษา ในวันที่ 2 เมษายน 2559 ให้มีแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมายสำหรับนักเรียน นักศึกษา ประชาชน ตลอดจนประชาชนให้มีนิสัยรักการอ่านเกิดสังคมการเรียนรู้โดยได้ดำเนินการพัฒนาห้องสมุดเป็นห้องสมุดต้นแบบด้วยกัน 9 แห่ง ซึ่งได้เปิดให้บริการ ในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 4 แห่ง และเปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 4 แห่ง และอีก 1 แห่ง จะเปิดให้บริการ ในปี 2560 ดังนี้

2558	<ul style="list-style-type: none"> • ศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรม • วิทยบริการศาลจังหวัดนครปฐม • วิทยบริการศาลจังหวัดสุพรรณบุรี • วิทยบริการศาลอาญากรุงเทพใต้
2559	<ul style="list-style-type: none"> • วิทยบริการศาลจังหวัดดลิ่งชัน • วิทยบริการศาลแขวงพระนครศรีอยุธยา • วิทยบริการศาลจังหวัดเชียงใหม่ • วิทยบริการศาลจังหวัดอุบลราชธานี
2560	<ul style="list-style-type: none"> • วิทยบริการศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

4.2.6 การพัฒนาห้องสมุดให้มีระบบการจัดเก็บหนังสือตามหลักทฤษฎี เพื่อสะดวกต่อการค้นคว้า ศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรมได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาห้องสมุดศาลทั่วประเทศ โดยจัดให้มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บหนังสือจากแหล่งข้อมูลที่ทันสมัย ด้วยการส่งบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในงาน

บรรณารักษ์ ออกนิเทศงานบรรยายให้ความรู้ เกี่ยวกับระบบการจัดเก็บหนังสือตามหลักทฤษฎี “ระบบทศนิยมดิวอี้” เพื่อมุ่งให้เกิดการค้นคว้าที่สะดวก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ ยังได้แนะนำวิธีการปรับปรุงห้องสมุดให้มีบรรยากาศที่เหมาะสมกับการเรียนรู้อีกด้วย

4.2.7 การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Library) ศาลยุติธรรมได้พัฒนาระบบสารสนเทศในห้องสมุดศาลยุติธรรมให้มีความทันสมัยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านกฎหมาย ศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรมจึงได้มีการจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Library) อันประกอบด้วยระบบห้องสมุด 2 ระบบ ได้แก่ ห้องสมุดอัตโนมัติ ELIB ซึ่งสามารถยืม - คืนทรัพยากรสารสนเทศ และสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศผ่านทางห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ศาลยุติธรรม และห้องสมุดดิจิทัล เป็นการรวบรวมเอกสารในรูปแบบไฟล์ PDF

ทั้งนี้ ศาลยุติธรรมได้จัดหาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะทางภาษาในรูปแบบของโปรแกรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง เพื่อให้บุคลากรสามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสนับสนุนให้บุคลากรในสังกัดศาลยุติธรรมมีโอกาสในการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศด้วยตนเองได้อย่างทั่วถึง ซึ่งในโปรแกรมฝึกภาษาอังกฤษ Access English เหมาะสำหรับการพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน และยังสามารถรองรับการใช้งานได้หลากหลายอุปกรณ์ ได้แก่ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก ทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ สำหรับผู้ที่สนใจ สามารถดาวน์โหลดวิธีการสมัครใช้งานและลงทะเบียนได้ที่เว็บไซต์ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ศาลยุติธรรม www.library.coj.go.th

4

การเพิ่มศักยภาพระบบการสนับสนุน
การอำนวยความสะดวก

การเพิ่มศักยภาพระบบการสนับสนุน การอำนวยความสะดวก

1. เสริมสร้างระบบการบริหารสำนักงานเพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวกให้มีประสิทธิภาพ

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่ในด้านงานธุรการของศาลยุติธรรม อาทิ งานบริหารองค์กร งานบริหารงานบุคคล งานงบประมาณ การเงิน และบัญชี งานวิชาการ งานส่งเสริมงานตุลาการ รวมถึงงานสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีในศาล สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้มุ่งเน้นที่จะพัฒนากระบวนการบริหารจัดการระบบงานต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยมีการพัฒนาระบบงานสำคัญ ดังนี้

1.1 การพัฒนาระบบการบริหารสำนักงานของสำนักงานศาลยุติธรรม

1) การปรับปรุงมาตรฐานกำหนดตำแหน่งและจัดตำแหน่งข้าราชการศาลยุติธรรม โดยกำหนดตำแหน่งข้าราชการศาลยุติธรรม ตำแหน่งวิศวกรไฟฟ้า ตำแหน่งวิศวกรเครื่องกล และตำแหน่งมัณฑนากร ในสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นการดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม เรื่อง การจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และจัดตำแหน่งข้าราชการศาลยุติธรรมเข้าประเภทตำแหน่ง สายงาน และระดับตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง (ฉบับที่ 5)

2) การปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมการแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ตามประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการ

ภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. 2559 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 เพื่อให้ส่วนราชการภายในมีความเหมาะสมต่อการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ศาลยุติธรรม ตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของศาลยุติธรรม ให้แก่บุคลากรได้รับทราบโดยทั่วถึง เช่น การจัดทำหนังสือรวมระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม คู่มือปฏิบัติงานคำสั่งคำร้อง เล่ม 1 และ 2 คู่มือปฏิบัติราชการของตุลาการ คู่มือปฏิบัติราชการของตุลาการส่วนวิธีพิจารณาความแพ่งและการสืบพยานในลักษณะการประชุมทางจอภาพในคดีอาญา และการจัดทำประมวลคำถาม - คำตอบข้อหารือในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

1.2 การพัฒนาระบบธรรมาภิบาลเพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวก

1) พัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ศาสนาและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม และคัดเลือกศาลยุติธรรมที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในแง่ของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม นโยบายประธานศาลฎีกา และระบบมาตรฐานศาลยุติธรรม โดยกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ และด้านพัฒนาองค์กร ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดศาลยุติธรรมมีขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

2) กำหนดแนวทางปฏิบัติในการส่งหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่ศาลและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม จัดพิมพ์ให้ศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรม เพื่อรวบรวมจัดเก็บและเผยแพร่ในรูปแบบตัวเล่มและทางเว็บไซต์ ได้อย่างถูกต้อง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ได้แก่

หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์ในรูปแบบตัวเล่มพร้อมทั้งไฟล์ PDF/A และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เช่น หนังสือกฎหมาย หนังสือสนับสนุนการปฏิบัติงาน และหนังสือที่ระลึกในโอกาสต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นแหล่งองค์ความรู้ขององค์กรสำหรับให้บุคลากรในสังกัด และประชาชนทั่วไปได้ศึกษาค้นคว้าจากช่องทางต่างๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ

3) สนับสนุนการพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล โดยสำนักงานศาลยุติธรรมจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการและศูนย์คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา และเผยแพร่แก่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม เช่น ความหมายของกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา ข้อพึงระวังการปฏิบัติงาน และแผนผังการเข้าสู่กระบวนการและศูนย์คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา เป็นต้น และจะจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการและศูนย์คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา สำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้แก่ศาลชั้นต้น

2. เสริมสร้างความเข้มแข็งระบบแผนงาน งบประมาณ และการติดตามประเมินผล

สำนักงานศาลยุติธรรมใช้ระบบการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ และระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ เป็นหลักในการบริหารราชการเช่นเดียวกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ทั้งนี้ แม้ว่าสำนักงานศาลยุติธรรมจะมีความเป็นอิสระ ด้านการงบประมาณตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด แต่ความเป็นอิสระในความหมายนี้คือ สำนักงานศาลยุติธรรมจะต้องมีความรับผิดชอบต่อที่มีระบบแผนงาน งบประมาณ และการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาวิถียางทางการเงินการคลัง ควบคู่กับการบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และสังคมส่วนรวม

2.1 การพัฒนาระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

สำนักงานศาลยุติธรรมพัฒนาระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ที่ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณโดยมียุทธศาสตร์ของศาลยุติธรรมเป็นตัวนำ และมุ่งเน้นผลสำเร็จในการดำเนินงานของผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ตามยุทธศาสตร์ โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดอย่างชัดเจนครอบคลุมทั้ง ปริมาณ คุณภาพ เวลา และต้นทุน เพื่อใช้ในการวัดผลสำเร็จ (Performance Measure) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งทั้งหมดนี้ได้ถูกกำหนดอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2557 - 2561 และสำนักงานศาลยุติธรรมได้นำมากรอบในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยทุก งาน/โครงการ จะต้องระบุผลผลิต และผลลัพธ์ที่จะบรรลุในปีงบประมาณปัจจุบันและในระยะยาว และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต้องมีความสัมพันธ์ สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม

จากหลักการและแนวนโยบายดังกล่าวข้างต้น สำนักงานศาลยุติธรรมได้ผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) พัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณ งานประชาสัมพันธ์ ศาลยุติธรรม การเบิกจ่ายงบประมาณ และการรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้มีความคล่องตัวสนับสนุนให้การบริหารงานประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เช่น

- ปรับปรุงแนวทางการบริหารงบประมาณ
- ปรับเพิ่มอัตราเบิกจ่าย
- ปรับปรุงแนวทางการรายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงิน

2) จัดทำปริกษาจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงิน รายไตรมาสของสำนักงานศาลยุติธรรม โดยสำนักงานศาลยุติธรรมจ้างที่ปรึกษาจาก บริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด เพื่อพัฒนาระบบการติดตาม ประเมินผลของศาลยุติธรรม โดยการศึกษา ทบทวนสภาพข้อเท็จจริง ปัญหาในการปฏิบัติงาน รวมถึงความต้องการ ความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงาน และจัดทำแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลสำรวจความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการรายงานผลการดำเนินงานฯและจะนำผลการสำรวจไปสรุปเป็นข้อเสนอในการปรับปรุง แก้ไขพัฒนาแบบรายงานผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ

3) พัฒนาแนวทางปฏิบัติการรายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงิน ได้แก่ กำหนดเวลาส่งรายงาน รูปแบบ และวิธีการจัดส่งรายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เงินค่าธรรมเนียมศาล เพื่อเสริมงบประมาณ และเงินค่าปรับผู้ประกัน สำหรับงานและโครงการ ค่าใช้จ่าย ด้านลงทุน ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร และด้านบริหารจัดการ ดังนี้

- ปรับปรุงระยะเวลา รูปแบบ และการจัดส่ง รายงานผลฯ ค่าใช้จ่ายด้านลงทุน โดยกำหนดให้หน่วยงานจัดทำ รายงานผลฯ เป็นรายงานรายไตรมาสแทนการจัดทำ เป็นรายเดือนตามแบบฟอร์มที่กำหนด เพื่อให้การจัดทำ รายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินฯ มีเนื้อหา และจำนวนรายการครบถ้วน พร้อมส่งรายงานในรูปแบบ เอกสาร และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Microsoft Word หรือ Excel) ทาง E-mail ภายในระยะเวลาที่กำหนด

- ปรับปรุงรูปแบบ และการจัดส่งรายงานผลฯ ค่าใช้จ่าย ด้านบุคลากร และด้านบริหารจัดการ โดยกำหนด ให้หน่วยงานที่จัดทำรายงานผลฯ รายไตรมาส จัดส่ง ในรูปแบบเอกสารและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Microsoft Word หรือ Excel) ตามแบบฟอร์มที่กำหนด พร้อมทั้ง บันทึกข้อมูลลงในแผ่น CD ส่งไปยังสำนักงาน ศาลยุติธรรมภายในระยะเวลาที่กำหนด

4) พัฒนาแบบรายงานสถิติคดีป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณีและบัญชีความในคดีดังกล่าวของ ศาลยุติธรรม เพื่อพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลคดี และให้ศาลยุติธรรมทั่วประเทศใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลสถิติคดีที่มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะ ของประธานศาลฎีกา เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการคดี ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดให้แยกสำนวนในความรับผิดชอบ ออกจากคดีประเภทอื่น พร้อมทั้งจัดทำคู่มือจัดเก็บข้อมูล สถิติคดีตามแบบรายงานฉบับใหม่

5) จัดประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการเพื่อขอ อนุมัติงบประมาณ เพื่อให้สร้างความรู้ความเข้าใจ ให้แก่ข้าราชการในสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค 1 - 9 และสำนักแผนงานและงบประมาณ ในการจัดทำโครงการ เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณอย่างถูกต้อง สอดคล้อง กับสภาพปัญหาของศาลยุติธรรม นโยบายประธาน ศาลฎีกา และแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้ สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค 1 - 9 และหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมสามารถกำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จ และกำหนดประเด็นการประเมินผลโครงการ ของหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง และสัมฤทธิ์ผล

6) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อประสานนโยบาย ประจำปี เรื่อง การจัดการแผนงานและงบประมาณ เพื่อให้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ทราบนโยบายการบริหารราชการและ แนวทางการบริหารงานด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม เสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารแผนงาน การบริหาร ทรัพยากรบุคคล และการบริหารงบประมาณ สามารถ นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการพัฒนาบุคลากรภายใน หน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผลการปฏิบัติ ราชการและบรรลุเป้าหมายขององค์กรศาลยุติธรรม และ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสนอแนะปัญหาข้อขัดข้อง ในการปฏิบัติงานและแนวทางแก้ไขปัญหาให้เป็น มาตรฐานเดียวกัน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ข้าราชการศาลยุติธรรมตำแหน่งประเภทบริหารและ อำนวยการ และข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และลูกจ้างประจำที่เกษียณอายุราชการในปีงบประมาณ 2559 ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาหน่วยงานสู่มาตรฐานการปฏิบัติงาน ในระดับสากล

7) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อทบทวนการจัดทำแผนงานและคำของบประมาณโครงการประจำปีของหน่วยงานในสังกัดศาลยุติธรรม ให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม นโยบายและทิศทางการพัฒนาของศาลยุติธรรม และสามารถขับเคลื่อนภารกิจขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อนนำมาจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณในปีงบประมาณถัดไป

8) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการงบประมาณสัญญาเรื่อง การจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ ภาค 2 และภาค 8 เพื่อให้ภาคและศาลในสังกัดได้ร่วมกันพิจารณา กำหนดกรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ของภาคและศาลในสังกัดภาค ให้ตอบสนองปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของหน่วยงานในพื้นที่ และสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรมและนโยบายประธานศาลฎีกา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย คณะผู้บริหารศาลยุติธรรมในภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ/สำนักงานประจำศาลยุติธรรมในภาค

9) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง นโยบายศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมในการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และการจัดทำคำขอของงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมทบทวนการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อจัดทำร่างแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และการจัดทำคำขอของงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของหน่วยงานในสังกัดศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมได้อย่างสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2557 - 2560 และนโยบายประธานศาลฎีกา โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม

ประกอบด้วย ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ผู้บริหารสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้อำนวยการหน่วยงานในส่วนกลาง ผู้อำนวยการศาลสูงในกรุงเทพฯ ผู้อำนวยการศาลชั้นต้นในกรุงเทพฯ ผู้อำนวยการศาลพิเศษ ผู้อำนวยการศาลชำนาญพิเศษ และนักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักแผนงานและงบประมาณ

2.2 การประเมินผลการดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2557 - 2560 (ครึ่งแผน)

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ โดยมีศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษาการประเมินผลการดำเนินงาน ว่าสามารถบรรลุผลผลิต ผลลัพธ์ เป้าประสงค์ และวิสัยทัศน์ ตามที่แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2557 - 2560 กำหนดเพียงไร และนำผลที่ได้มาทบทวนและปรับแผนปฏิบัติการรายปีสำหรับช่วงเวลาต่อไปให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานศาลยุติธรรมและศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ร่วมกันสัมมนาเชิงลึกหรือประชุมกลุ่มย่อย เพื่ออภิปรายการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2558 โดยแบ่งผู้เข้ารับการสัมมนาหรือเข้าร่วมประชุมออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มผู้บริหารศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม ได้อภิปรายเกี่ยวกับการแนะนำโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ และภาพรวมของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งปัญหา อุปสรรค และโอกาสในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม

2) กลุ่มผู้พิพากษาสมทบ ได้อภิปรายเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรมในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2558 ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิพากษาสมทบ แนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม และการพัฒนาศาลผู้พิพากษาสมทบในด้านต่างๆ พร้อมทั้งปัญหาอุปสรรค และโอกาสในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม

3) กลุ่มผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้อภิปรายเกี่ยวกับกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกัน รวมทั้งทิศทางการสร้างนวัตกรรมไปสู่ความเป็นเลิศของศาลในระดับนานาชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรมให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ รวมถึงการนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรมฉบับใหม่ต่อไป

2.3 จัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561 - 2564

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561 - 2564 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาองค์กรศาลยุติธรรม แทนแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรมฉบับเดิมที่จะสิ้นสุดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 โดยมีศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษาการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561 - 2564 และแนวคิดโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม ซึ่งคณะที่ปรึกษาได้เข้าพบคณะผู้บริหารศาลยุติธรรมเพื่อร่วมกันหารือและกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ในระยะ 4 ปี ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับนโยบายและภารกิจของศาลยุติธรรม และสำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561 - 2564 เรื่อง “การศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม” พร้อมทั้งบรรยายพิเศษ เรื่อง “ศาลยุติธรรมในกระแสการเปลี่ยนแปลง” เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่เหมาะสม

3. การพัฒนาระบบงานบริหารการเงินและบัญชีของสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมพัฒนาระบบบริหารการเงินและบัญชีเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ รวมถึงสามารถเชื่อมโยงกับระบบการเงินและบัญชีของภาครัฐได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานศาลยุติธรรม มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

3.1 การกำหนดแนวปฏิบัติการจัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ระบบบัญชีมือและระบบบัญชี GFMS ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และระบบบัญชีของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมที่มีการปรับปรุง พัฒนา และเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจากเดิมบันทึกรายการบัญชีด้วยมือเป็นการบันทึกรายการบัญชีด้วยระบบโปรแกรมบัญชีสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดมีความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล จัดทำรายงานการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3.2 ซักซ้อมแนวปฏิบัติการจัดทำรายละเอียดประกอบงบการเงินบัญชีเงินรับฝากเงินกลางและบัญชีเงินรับฝากค่าส่งค่าคุ้มครอง ได้แก่ เงินรับฝากเงินกลาง/ค่าส่งค่าคุ้มครองที่หน่วยงานได้รับก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 และตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำรายละเอียดฯ ที่มีจำนวนมากและมียอดสะสมมาตั้งแต่อดีตได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด และถือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

3.3 การพัฒนาและปรับปรุงระบบบัญชีของสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นการปรับปรุงผังบัญชีของสำนักงานศาลยุติธรรม โดยเพิ่มรายการบัญชีให้ครอบคลุมภารกิจของหน่วยงานในสังกัดที่เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งอธิบายความหมายของรายการบัญชีแต่ละบัญชี และจัดทำคู่มือการปรับผังบัญชีโปรแกรมบัญชีสำนักงานศาลยุติธรรม

3.4 การกำหนดแนวปฏิบัติการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการเงินบังคับคดีผู้ประกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการเงินสอดคล้องกับแนวปฏิบัติโครงการส่งเสริมการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน ได้แก่ แนวปฏิบัติการบันทึกรายการขายบิลเงินฝากคลังในระบบ GFMS แนวปฏิบัติกระบวนการบันทึกรายการเบิก - จ่ายเงินนอกงบประมาณในระบบ GFMS และแนวปฏิบัติการบันทึกรายการ (คู่มือบัญชีระบบบัญชีมือ-Manual) คู่ขนานกับระบบ GFMS

3.5 ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบในการจ่ายเงิน ค่าตอบแทน ค่าป่วยการ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเงิน คดี เพื่อให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับปัจจุบัน เช่น

- ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อการบังคับคดีผู้ประกัน พ.ศ. 2559 ประกาศ ณ วันที่ 18 สิงหาคม 2559
- ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการเงิน ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2559 ประกาศ ณ วันที่ 20 เมษายน 2559 และ ฉบับที่ 5 ประกาศ ณ วันที่ 30 กันยายน 2559
- ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยเงินค่าธรรมเนียม เงินค่าปรับ และเงินกลาง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ประกาศ ณ วันที่ 30 กันยายน 2559
- ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2559 ประกาศ ณ วันที่ 30 กันยายน 2559

3.6 การเผยแพร่งานด้านวิชาการการเงินและบัญชี โดยจัดทำคู่มือการบัญชีในระบบ GFMS สำหรับหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม จัดทำหนังสือรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหลักเกณฑ์อัตราการเบิกจ่ายด้านการเงินคดี และส่งไปยังหน่วยงานในสังกัดทั่วประเทศ

3.7 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน สำนักงานศาลยุติธรรมมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี อยู่ประจำในสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 1-9 และศาลยุติธรรมทั่วประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง มีมาตรฐาน และลดข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้โดยการประชุม อบรม สัมมนาในเนื้อหาประเด็นสำคัญต่างๆ แก่ผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

- 1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบงานการเงิน การบัญชี และการจัดทำรายงานการเงิน จำนวน 5 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย หัวหน้าส่วนคลัง หัวหน้ากลุ่มงานคลัง และเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงานในสังกัดทั่วประเทศ และในการประชุมมีการบรรยายในหัวข้อ นโยบายการบัญชีภาครัฐ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ และแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ หัวข้อ การจัดทำรายงานการเงินประจำปี และในระบบ GFMS ตรวจสอบการจัดทำรายงานการเงินประจำปี และในระบบ GFMS
- 2) การนิเทศงานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ แก่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 1 - 9 เพื่อให้คำแนะนำกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และให้คำปรึกษาช่วยแก้ไขปัญหา

4. เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านบริหารงานพัสดุ

4.1 พัฒนาระบบงบประมาณด้านการบริหารงานพัสดุ

1) ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนหนังสือค้ำประกันสำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดให้หน่วยงานในสังกัดใช้หนังสือค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด และได้ส่งตัวอย่างหนังสือค้ำประกันและแนวทางวิธีปฏิบัติตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2558 ซึ่งมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ เรื่องค้ำประกัน และการใช้หนังสือค้ำประกันอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารภายในประเทศให้แก่หน่วยงานในสังกัดโดยจะต้องดำเนินการให้คู่สัญญานำสัญญาค้ำประกันฉบับใหม่ มาใช้วางเป็นหลักประกันสัญญาแทนฉบับเดิม

2) กำหนดการขออนุมัติงบประมาณกิจกรรมจัดซื้อครุภัณฑ์ สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดการขออนุมัติงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์สำหรับระยะเวลา 2 เดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานศาลยุติธรรมจะอนุมัติงบประมาณสำหรับรายการครุภัณฑ์กรณีฉุกเฉิน/เร่งด่วนเท่านั้น สำหรับครุภัณฑ์รายการอื่นๆ ที่หน่วยงานยังไม่ได้รับการอนุมัติงบประมาณ ให้นำไปทบทวนรวมกับค่าของงบประมาณ พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา ก่อหนี้ผูกพันไม่ทันภายในปีงบประมาณ

3) จัดทำแผนความต้องการครุภัณฑ์ สำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดแผนการดำเนินงานให้หน่วยงานทบทวนค่าของงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และสำรวจความต้องการครุภัณฑ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อนำมาจัดทำแผนความต้องการครุภัณฑ์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นการทบทวนความต้องการครุภัณฑ์ที่แท้จริงของแต่ละหน่วยงานพร้อมจัดลำดับความสำคัญซึ่งพิจารณาจากความจำเป็นเร่งด่วน ในการนำไปใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน จากการจัดทำแผนความต้องการครุภัณฑ์นี้ ส่งผลให้สำนักงานศาลยุติธรรมสามารถพิจารณาอนุมัติจัดสรรงบประมาณได้สะดวก รวดเร็ว และตอบสนองความต้องการของหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม การขออนุมัติงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์นอกเหนือจากรายการครุภัณฑ์ตามแผนความต้องการครุภัณฑ์ต้องเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้เท่านั้น เพื่อเป็นการรักษาวินัยทางการเงินการคลัง และเพื่อให้การบริหารงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 พัฒนาหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติด้านการพัสดุ

1) การขยายวงเงินรายจ่าย สำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดขยายวงเงินรายจ่ายเพื่อจัดหาสิ่งของที่มีลักษณะคงทนถาวรและมีราคาต่อหน่วยหรือต่อชุดไม่เกิน 5,000 บาท โดยเบิกจ่ายจากค่าใช้จ่ายตามแผนการใช้จ่ายเงินค่าปรับผู้ประกัน ทั้งนี้ เพื่อรองรับภารกิจในการบังคับคดีผู้ประกันให้เกิดความคล่องตัวสนับสนุนให้การบริหารงานการพัสดุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจในการบริหารราชการของสำนักงานศาลยุติธรรม

2) ปรับปรุงแนวทางการควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงานจ้างเหมารักษาความปลอดภัยอาคารและสถานที่ สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดปรับปรุงเนื้อหาแนวทางดังกล่าว ให้มีความเป็นปัจจุบันในเรื่องต่างๆ เช่น การตรวจรับพัสดุการจ้างเหมาให้บริการรักษาความปลอดภัยอาคารศาลและสถานที่ ตัวอย่างเอกสารการตรวจรับพัสดุการจ้างเหมาให้บริการรักษาความปลอดภัย และข้อหารือเกี่ยวกับสัญญาจ้างเหมาให้บริการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดแต่ละแห่งมีแนวทางในการดูแล ตรวจสอบ ควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้เป็นไปตามสัญญาและหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นและเหมาะสม ส่งผลให้ระบบรักษาความปลอดภัยของหน่วยงานมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

3) ปรับปรุงการกำหนดวงเงินในการจัดหาพัสดุตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำนักงานศาลยุติธรรมปรับปรุงการกำหนดวงเงินในการจัดหาพัสดุของการซื้อหรือการจ้างโดยวิธีตกลงราคา การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีสอบราคา การซื้อโดยวิธีพิเศษ และการจ้างโดยวิธีพิเศษ โดยเริ่มถือปฏิบัติเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2559 จนถึงวันที่ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและการบริหารพัสดุภาครัฐมีผลใช้บังคับ

4.3 ก่อสร้างและปรับปรุงซ่อมแซมอาคารที่ทำการศาลยุติธรรม พร้อมอาคารชุดพักอาศัยและบ้านพัก

1) ก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรม พร้อมอาคารชุดพักอาศัย และบ้านพัก สำนักงานศาลยุติธรรมจัดทำแผนงานก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรม พร้อมอาคารชุดพักอาศัย และบ้านพัก เพื่อให้มีอาคารที่ทำการที่มีพื้นที่ใช้สอยเพียงพอต่อภารกิจ สอดคล้องกับปริมาณคดีกรอบอัตรากำลังของศาล และรองรับการให้บริการประชาชน รวมถึงเพิ่มพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เช่น ที่พักคอยของประชาชน ห้องน้ำ โรงอาหาร ที่จอดรถ เป็นต้น โดยจำแนกการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- ก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรมหลังใหม่ทดแทนอาคารที่ทำการศาลเดิม เนื่องจากอาคารศาลหลังเดิมมีสภาพชำรุดทรุดโทรมและคับแคบ ไม่สามารถปรับปรุงขยายพื้นที่ใช้สอย หรือเพิ่มเติมจำนวนบัลลังก์ให้เพียงพอ กับปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้นได้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรมหลังใหม่ทดแทนอาคารที่ทำการศาลเดิม จำนวน 14 แห่ง ได้แก่ ศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ศาลอุทธรณ์ภาค 5 ศาลจังหวัดน่าน ศาลจังหวัดระยอง ศาลจังหวัดนครนายก ศาลจังหวัดหนองคาย ศาลจังหวัดปราจีนบุรี ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุพรรณบุรี ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพะเยา ศาลจังหวัดดุสิต ศาลจังหวัดอุดรดิษฐ์ ศาลจังหวัดอุทัยธานี และศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสระแก้ว

- ก่อสร้างอาคารที่ทำการสำหรับศาลยุติธรรมที่ยังไม่มีอาคารที่ทำการ ต้องใช้อาคารที่ทำการร่วมกับศาลอื่นหรือบางแห่งจำเป็นต้องเช่าอาคารเอกชนและปรับปรุงเป็นที่ทำการ ส่งผลให้พื้นที่ใช้สอยไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม ต่อภารกิจของศาล ไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการสำหรับศาลยุติธรรมที่ยังไม่มีอาคารที่ทำการ จำนวน 1 แห่ง คือ สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาลฎีกา 5

- ก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรมเพื่อรองรับการจัดตั้งศาลยุติธรรมแห่งใหม่ ตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลหรือกฎหมายเปิดทำการศาลกำหนด ตามเจตนารมณ์ของ

กฎหมายที่มุ่งหวังให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ได้รับการอำนวยความสะดวกอย่างทั่วถึง สะดวก และประหยัดค่าใช้จ่ายเมื่อต้องเดินทางมาติดต่อราชการศาล ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการสำหรับศาลยุติธรรมที่ยังไม่มีอาคารที่ทำการ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ศาลจังหวัดชุมแพ ศาลจังหวัดเชียงคำ และศาลจังหวัดบึงกาฬ

2) ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารที่ทำการศาลยุติธรรม และบ้านพักข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม อาคารศาล บ้านพัก และอาคารชุดพักอาศัย รวมถึงสิ่งก่อสร้างประกอบอื่นๆ ส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานนานเกินกว่า 30 ปีขึ้นไป หรือมีพื้นที่สำหรับให้บริการประชาชนคับแคบ อีกทั้งพื้นที่ปฏิบัติงานไม่สามารถรองรับอัตรากำลังข้าราชการที่มีอยู่ได้ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงต้องทำการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารศาล สถานที่ และบ้านพักของหน่วยงานในสังกัดศาลยุติธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้มีอายุการใช้งานที่นานขึ้น มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของทางราชการ ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนที่มาใช้บริการ รวมถึงสนับสนุนการอำนวยความสะดวกให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารที่ทำการศาล และบ้านพักข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนรายการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารที่ทำการศาลและบ้านพักข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ.	รายการตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ (รายการ)	แล้วเสร็จ (รายการ)	แล้วเสร็จคิดเป็นร้อยละของรายการตามแผนฯ	อยู่ระหว่างดำเนินการ* (รายการ)
2559	175	90	51.43	85

หมายเหตุ: รายละเอียดของแต่ละรายการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ได้แก่ อยู่ระหว่างผู้รับจ้างดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซม ศาลยุติธรรมอยู่ระหว่างกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ เปลี่ยนแปลงรายการ ขออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติม ประกาศประกวดราคา ทบทวนรูปแบบรายการและประมาณราคาใหม่ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เทศบาล สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น และบอกเลิกสัญญาเนื่องจากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานแล้วเสร็จตามกำหนด

ที่มา: สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

และจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและหน่วยงานราชการ อาคารที่ทำการศาลซึ่งอยู่ในบริเวณดังกล่าวมีความเสี่ยงต่อสถานการณ์เป็นอย่างมาก ประกอบกับอาคารศาลต่างๆ มีอายุการใช้งานเกินกว่า 10 ปี สภาพอาคารเก่า และชำรุดทรุดโทรมศาลยุติธรรมจึงจำเป็นต้องปรับปรุงให้มี

ความปลอดภัยสำหรับประชาชนผู้มาติดต่อราชการ คู่ความ และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ศาลที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย มีจำนวน 8 แห่ง ประกอบด้วย ศาลจังหวัดนราธิวาส ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส ศาลจังหวัดยะลา ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยะลา ศาลจังหวัดปัตตานี ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปัตตานี ศาลจังหวัดเบตง และศาลจังหวัดนันทวี

5. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมมุ่งเน้นการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและเหมาะสม โดยกำหนดแนวทาง การพัฒนาที่ชัดเจนปรากฏในแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศศาลยุติธรรม รวมถึงนโยบายประธานศาลฎีกา จากแผนงานและนโยบายผู้บริหารได้ถูกถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ โดยการดำเนินงานและโครงการตามแผนงานและนโยบายผู้บริหารดังกล่าวข้างต้น ปรากฏผลการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

5.1 การพัฒนาระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-court)

การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นภารกิจหลักตามกฎหมายของศาลยุติธรรม ที่จะต้องอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน สำนักงานศาลยุติธรรมนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้สนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมทั่วประเทศ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการ และเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนให้ดียิ่งขึ้น โดยมีระบบงานที่สำคัญ ดังนี้

1) **เตรียมการจัดหาระบบสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพ** ในการยื่นคำร้องขอสืบพยาน ให้แก่ ศาลอุทธรณ์คดี ชำนาญพิเศษและศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง เพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเปิดทำการเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2559

2) **พัฒนาระบบบันทึกคำพยานด้วยภาพและเสียงในห้องพิจารณาคดี** เป็นการจัดเก็บข้อมูลไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ และใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการสืบพยาน โดยกลุ่มเป้าหมายนำร่องในการพัฒนาเป็นกลุ่มศาลชั้นต้นขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญารธนบุรี ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ และศาลแพ่งธนบุรี

3) **พัฒนาและปรับปรุงระบบสารสนเทศสำนวนคดีศาลเยาวชนและครอบครัว ระยะที่ 1** จำนวน 7 แห่ง โดยติดตั้งระบบพร้อมถ่ายโอนข้อมูลสำนวนคดีจากระบบเดิมมายังระบบที่พัฒนาใหม่ เพื่อให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีโปรแกรมและระบบฐานข้อมูลในการดำเนินงานที่สามารถรองรับการสนับสนุนการปฏิบัติงาน และสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) **จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกยุติธรรมอิเล็กทรอนิกส์ (E-Justice Conference Center : EJCC)** และเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2559 เป็นศูนย์ให้บริการล่ามในการสืบพยานและการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญผ่านระบบการประชุมทางจอภาพ (Video Conference) แก่ศาลต่างๆ ทั่วประเทศที่ร้องขอล่ามและผู้เชี่ยวชาญมายังสำนักงานศาลยุติธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้การสืบพยานและการแปลภาษาแก่คู่ความในคดีเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของพยานบุคคล ผู้เชี่ยวชาญ และล่าม รวมถึงส่งเสริมให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 การดำเนินการสนับสนุนระบบงานพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ในปัจจุบันถือเป็นครุภัณฑ์สำนักงานจำเป็นที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำนักงานศาลยุติธรรมให้ความสำคัญในการจัดหาครุภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน โดยจำแนกการจัดหาเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ กรณี ทดแทนเครื่องเดิมที่อายุการใช้งานครบกำหนดทดแทน ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด โดยหลักเกณฑ์อายุการใช้งานที่ต้องทดแทนจำแนกเป็น ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook) ครบกำหนดทดแทนเมื่อใช้งานไม่น้อยกว่า 5 ปี ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สำนักงาน (PC) และครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์แม่ข่ายครบกำหนดทดแทน เมื่อใช้งานไม่น้อยกว่า 7 ปี ในแต่ละปีงบประมาณสำนักงานศาลยุติธรรมจะต้องจัดทำโครงการเพื่อจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ทดแทน ทั้งในส่วนของครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook) สำหรับผู้พิพากษาใช้ปฏิบัติงานเขียนร่างคำพิพากษา ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สำนักงาน (PC) สำหรับใช้ในการปฏิบัติราชการของศาลยุติธรรมในส่วนงานต่างๆ และครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์แม่ข่ายสำหรับใช้ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของศาลยุติธรรมทั่วประเทศ

2) จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ กรณีเพิ่มเติม เนื่องจากบุคลากรเพิ่มขึ้น หรือมีภารกิจงานเพิ่มเติมขึ้นตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

- จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook) ให้แก่ผู้ช่วยผู้พิพากษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกในแต่ละปี โดยเฉลี่ยจำนวน 2 รุ่นต่อปี ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จัดหาให้แก่ผู้ช่วยผู้พิพากษา รุ่น 66 และ รุ่น 67 เพื่อใช้ในการฝึกอบรมในหลักสูตรผู้ช่วยผู้พิพากษา และใช้ต่อเนื่องเมื่อได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้พิพากษา เพื่อเขียนร่างคำพิพากษาและสืบค้นข้อมูลประกอบการพิจารณาพิพากษาคดี

- จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สำนักงาน (PC) เพิ่มเติมสำหรับกรณีที่มีการขยายอัตรากำลัง หรือมีส่วนงานเพิ่มเติม และตำแหน่ง/ส่วนงานดังกล่าวมีความจำเป็นต้องใช้ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติราชการ ได้แก่ การจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สำนักงานกรณี เพิ่มเติมตำแหน่งนักจิตวิทยาในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ตามที่กฎหมายกำหนด และเพื่อรองรับกรณีการเปิดทำการศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

5

การบริหารงานบุคคล
และเสริมสร้างประสิทธิภาพ
ในการปฏิบัติงาน

การบริหารงานบุคคล และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ตระหนักถึงความสำคัญด้านทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง ทั้งการคัดเลือกบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่ง การบริหารอัตรากำลัง และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร สำหรับบุคลากร ได้แก่ ข้าราชการตุลาการ ผู้พิพากษาอาวุโส ผู้พิพากษาสมทบ คณะตุลาการศาลยุติธรรม และข้าราชการศาลยุติธรรม รวมถึง พนักงานราชการ และลูกจ้าง โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. การคัดเลือกบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่ง

1.1 ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการสอบคัดเลือก ข้าราชการตุลาการเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้พิพากษา จากนั้นต้องเข้ารับการอบรมเป็นระยะเวลา 1 ปี ก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้พิพากษาประจำศาลต่อไป

1.1.1 การทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา

อัตรากำลังของข้าราชการตุลาการได้จากการสรรหาโดยวิธีการสอบคัดเลือกมี 3 สนามสอบ ตามที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 กำหนดไว้ มีสถิติผู้สอบผ่านการคัดเลือกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ดังนี้

ตารางที่ 1.1 การสอบคัดเลือกข้าราชการตุลาการเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ประจำปีงบประมาณ	สนามสอบ	ผู้มีสิทธิสอบ (คน)	ผู้สอบผ่าน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
พ.ศ. 2559	สนามใหญ่	7,133	82	1.15

ที่มา: สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

1.1.2 ผู้พิพากษาอาวุโส

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการคัดเลือกและสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้พิพากษาอาวุโส โดยให้ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 20 ปี ในปีงบประมาณก่อนปีงบประมาณที่ดำรงตำแหน่ง แสดงความประสงค์ขอดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติหน้าที่ก่อนแต่งตั้ง และสนับสนุนการปฏิบัติงานให้แก่ศาลที่มีผู้พิพากษาอาวุโสแต่งตั้งหรือโยกย้าย เพื่อรองรับการแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส จำนวน 1 ครั้งต่อปี งบประมาณ พ.ศ. 2559 มีผู้พิพากษาอาวุโสที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในศาลต่างๆ จำนวน 68 คน ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการตุลาการ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ 13 สิงหาคม 2558

1.1.3 ผู้พิพากษาสมทบ

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบในศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน และศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เพื่อทดแทนผู้พิพากษาชุดเดิมที่ครบวาระการดำรงตำแหน่ง โดยวิธีการอบรมภาควิชาการ สอบข้อเขียน และสอบปากเปล่า ซึ่งมีหัวข้อในการอบรมภาควิชาการ เช่น เจตนารมณ์ของศาลเยาวชนและครอบครัว กฎหมายว่าด้วยศาลแรงงาน

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีผู้พิพากษาสมทบที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในศาลชำนาญพิเศษ ได้แก่ ศาลเยาวชนและครอบครัว จำนวน 1,025 คน เริ่มดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน 2558 ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัว ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ 18 ธันวาคม 2558 และศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง จำนวน 53 คน เริ่มดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 19 เมษายน 2559 ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ 4 พฤษภาคม 2559

1.2 ข้าราชการศาลยุติธรรม

การสรรหาบุคลากรเข้ารับราชการเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม เพื่อให้มีอัตรากำลังผู้ปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภารกิจหน้าที่ ตลอดจนการคัดเลือกเพื่อเลื่อนตำแหน่ง ทำให้เพิ่มขวัญกำลังใจในการทำงานและทางก้าวหน้าให้แก่ข้าราชการศาลยุติธรรม ปราบฎตามตารางที่ 1.2 การดำเนินงานสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งบุคลากรข้าราชการศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ตารางที่ 1.2 การดำเนินงานสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งบุคลากรข้าราชการศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

การสรรหา บรรจุ และแต่งตั้ง	ผู้มีสิทธิสอบ จำนวน (คน)	ผู้มีสิทธิเข้าอบรม/ผู้ได้รับคัดเลือก จำนวน (คน)
คัดเลือกเพื่อแต่งตั้งข้าราชการศาลยุติธรรมให้ดำรงตำแหน่ง รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม (นักบริหารระดับสูง)	2	*
คัดเลือกผู้เข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อแต่งตั้งผู้อำนวยการระดับสูง ของสำนักงานศาลยุติธรรม	30	27
คัดเลือกผู้มีสิทธิสอบเพื่อแต่งตั้งผู้อำนวยการระดับสูงของสำนักงาน ศาลยุติธรรม	41	15
คัดเลือกผู้มีสิทธิสอบเพื่อแต่งตั้งผู้อำนวยการระดับต้นของ สำนักงานศาลยุติธรรม	38	38
คัดเลือกเพื่อแต่งตั้งข้าราชการศาลยุติธรรมให้ดำรงตำแหน่งต่าง ประเภทในสำนักงานศาลยุติธรรม (ประเภทอำนวยการ ระดับต้น)	6	6
คัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการศาลยุติธรรมประเภทวิชาการขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ดังนี้		
- นิติกร ระดับชำนาญการพิเศษ	278	48
- นิติกร ระดับชำนาญการ	253	26
- เจ้าพนักงานศาลยุติธรรม ระดับชำนาญการ	444	112
- นักวิชาการพัสดุ ระดับชำนาญการพิเศษ	94	14
- นักวิชาการเงินและบัญชี ระดับชำนาญการพิเศษ	146	15
สอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการ ได้แก่		
- นักวิชาการเงินและบัญชี ระดับปฏิบัติการ (ภาค ค)	582	563**

หมายเหตุ :* ยังไม่ประกาศผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

** จำนวนผู้สอบแข่งขันได้และขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้

ที่มา: 1) สำนักคณะกรรมการข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

2) สำนักการเจ้าหน้าที่ สำนักงานศาลยุติธรรม

2. การบริหารอัตรากำลัง

2.1 ข้าราชการศาลยุติธรรม

2.1.1 การปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ออกประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. 2559 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 เป็นการแบ่งงานภายในและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัด ให้เหมาะสมกับภารกิจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปตามที่กฎหมายกำหนด สอดคล้องกับนโยบายประธานศาลฎีกา และแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2557 - 2560 โดยได้มีการศึกษาวิเคราะห์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้างการแบ่งงานภายใน ภารกิจงานในปัจจุบันและอนาคต บทบาทหน้าที่ และอัตรากำลังของสำนักงานศาลยุติธรรม ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประกอบการจัดทำโครงสร้างและแผนอัตรากำลังของศาลยุติธรรม ซึ่งการจัดทำโครงสร้างและแผนอัตรากำลังได้นำแนวทางการบริหารราชการภาครัฐแนวใหม่ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากร การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการทำงาน และการนำระบบการจำแนกตำแหน่งมาใช้ในการบริหารงานบุคคล ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมสามารถพัฒนาศักยภาพในสายงานของตนได้

อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ อีกทั้งมีเส้นทางความก้าวหน้าในสายงานที่ชัดเจน ช่วยสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน และเป็นเครื่องมือในการรักษาบุคลากรของศาลยุติธรรม และสำนักงานศาลยุติธรรมไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 จัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพของข้าราชการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพของตำแหน่งประเภทอำนวยการ โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

- 1) การกำหนดองค์ประกอบในการพิจารณา เพื่อเลื่อนระดับที่สูงขึ้นสำหรับตำแหน่งผู้อำนวยการ ระดับต้น และระดับสูง จำนวน 5 ตำแหน่ง ได้แก่ มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง จริยธรรมและวินัย การพัฒนา ประสิทธิภาพการทำงาน และผลงาน
- 2) การทดสอบหลักเกณฑ์การประเมินด้านประวัติ การรับราชการ ได้แก่ ประสิทธิภาพการทำงานที่ผ่านมา การประเมินผลการปฏิบัติราชการย้อนหลัง 5 ปี และการรักษาวินัยและรางวัลเชิดชูเกียรติ
- 3) การจัดทำข้อเสนอ เกณฑ์และกระบวนการเข้าสู่หลักสูตรผู้อำนวยการ ระดับต้น และเกณฑ์และกระบวนการแต่งตั้งหลักสูตรผู้อำนวยการ ระดับต้น

2.1.3 เกษียณก่อนกำหนดของข้าราชการศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมจัดทำโครงการเกษียณก่อนกำหนดของข้าราชการศาลยุติธรรม เพื่อให้สำนักงานศาลยุติธรรมบริหารกำลังคนได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับระบบการบริหารงานบุคคลแนวใหม่ โดยมีหลักการ ดังนี้

1) เน้นการถ่ายเทบุคลากรที่มีปัญหาสุขภาพเป็นสำคัญ หรือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบราชการสมัยใหม่ โดยต้องเป็นความสมัครใจ

2) จูงใจโดยให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จูงใจให้ผู้ที่ไม่ประสงค์จะรับราชการต่อไปออกจากระบบ แล้วกำหนดแผนการสรรหาบุคลากรที่มีศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ ตรงตามท้องที่ความต้องการเข้ามาทดแทน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับการบริหารกำลังคน และการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการของสำนักงานศาลยุติธรรม

3) สงวนอัตรากำลังของผู้ที่เข้าร่วมโครงการไว้โดยไม่ยุบตำแหน่ง เนื่องจากอัตรากำลังในภาพรวมของส่วนราชการยังขาดอยู่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีผู้ผ่านเกณฑ์ เข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนด จำนวน 38 ราย ทั้งนี้ ข้าราชการศาลยุติธรรมที่ออกจากราชการตามโครงการนี้แล้ว จะกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานราชการศาลยุติธรรมในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมอีกไม่ได้ ส่วนตำแหน่งที่เกิดจากการเกษียณก่อนกำหนดตามโครงการนี้ จะนำมาวิเคราะห์เพื่อพิจารณากำหนดตำแหน่งตามความเหมาะสมต่อไป

3. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

3.1 ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดแนวทางและลำดับขั้นตอนในการอบรมข้าราชการตุลาการในหลักสูตรต่างๆอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับระดับการเข้ารับตำแหน่งของข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม โดยได้ดำเนินการจัดการอบรม/สัมมนาตามระเบียบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด ดังนี้

3.1.1 หลักสูตรผู้ช่วยผู้พิพากษา

ผู้ที่ผ่านการสอบเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการแล้ว จะได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษา และต้องเข้ารับการอบรม อย่างน้อย 1 ปี ก่อนจะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาประจำศาล โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษาไว้ ดังนี้

- การศึกษาอบรมปฐมนิเทศ
- การศึกษาอบรมการพิจารณาพิพากษาคดี
- การศึกษาอบรมภาควิทยาการ (ฝึกปฏิบัติ)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดการศึกษาอบรมปฐมนิเทศ การศึกษาอบรมการพิจารณาพิพากษาคดีในศาล และการศึกษาอบรมภาควิทยาการให้แก่ผู้พิพากษาที่ได้รับการบรรจุใหม่ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักปฏิบัติราชการศาลยุติธรรม สอดคล้องตามโครงสร้างบทบาทและหน้าที่ของศาลยุติธรรม รวมถึงทักษะในการปฏิบัติงาน โดยการอบรมดังกล่าวประกอบไปด้วยกิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อบรมภาควิทยาการ และศึกษาดูงาน โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 การอบรมหลักสูตรผู้ช่วยผู้พิพากษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ.	หลักสูตรผู้ช่วยผู้พิพากษา	
	รุ่นที่	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์(จำนวนคน)
2559	64	42
	65	52
	66	84
	67	163

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.1.2 หลักสูตรผู้พิพากษาประจำศาล

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษาประจำศาล เพื่อให้ความรู้ ความสามารถในการนั่งพิจารณาและพิพากษาคดีในฐานะผู้พิพากษาของคําคณะ

สามารถวินิจฉัยชี้ขาด คำร้อง คำพิพากษาที่อยู่ในสำนวนของตน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้จัดให้มีการอบรมภาควิทยากร และศึกษาดูงานให้แก่ผู้ช่วยผู้พิพากษา ดังนี้

ตารางที่ 3.2 การอบรมหลักสูตรผู้พิพากษาประจำศาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ.	หลักสูตรผู้พิพากษาประจำศาล	
	รุ่นที่	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์(จำนวนคน)
2559	63	43
	64	42
	65	52

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.1.3 หลักสูตรการอบรมผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษาที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้ทราบแนวคิดและความเป็นมาของกฎหมายที่สำคัญ ตลอดจนฝึกวิเคราะห์หาเหตุผลที่เหมาะสมและเป็นธรรมในหลักกฎหมายนำมา

ใช้พิจารณาพิพากษาคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงทักษะด้านการบริหารจัดการคดี และการพัฒนาตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเป็นผู้บริหารงานศาลในระดับต่างๆ ต่อไป โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้จัดอบรมภาควิทยากร และศึกษาดูงานให้แก่ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ดังนี้

ตารางที่ 3.3 การอบรมหลักสูตรการอบรมผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ.	หลักสูตรการอบรมผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	
	รุ่นที่	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์ (จำนวนคน)
2559	25	98
	26	78

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.1.4 หลักสูตรผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค

ศาลอุทธรณ์เป็นศาลสูง มีวิธีปฏิบัติทั้งในงานตุลาการและงานธุรการแตกต่างไปจากศาลชั้นต้น สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้จัดอบรมภาควิทยาการ และศึกษาดูงานให้แก่

ผู้พิพากษาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ วิธีดำเนินกระบวนการพิจารณาดีของศาลสูง ตลอดจนวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ดังนี้

ตารางที่ 3.4 การอบรมหลักสูตรการอบรมผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ.	หลักสูตรผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค	
	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์ (จำนวนคน)	
2559	51	

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.1.5 หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น

ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้นเป็นผู้ที่มีบทบาทในการนำนโยบายต่างๆ ของศาลยุติธรรมและประธานศาลฎีกาไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนเป็นผู้กำหนดและกำกับดูแลนโยบาย ควบคุม ตรวจสอบ และบริหารงานต่างๆ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงต้องอบรม

เพิ่มพูนความรู้ ทัศนคติด้านการบริหาร และความสามารถด้านการบริหารที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมภาควิทยาการ และศึกษาดูงานให้แก่ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น ดังนี้

ตารางที่ 3.5 การอบรมหลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ.	หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น	
	รุ่นที่	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์ (จำนวนคน)
2559	14	135
	15	77

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.1.6 หลักสูตรผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์

และศาลอุทธรณ์ภาค เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านต่างๆ ให้ความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน และเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้จัดอบรมในลักษณะเป็นภาควิทยาการ และศึกษาดูงาน ดังนี้

ตารางที่ 3.6 การอบรมหลักสูตรผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ.	หลักสูตรผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค
	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์ (จำนวนคน)
2559	28

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.1.7 หลักสูตรผู้พิพากษาศาลฎีกา

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษาศาลฎีกา โดยการอบรมภาควิทยาการ และศึกษาดูงาน

เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงานและวิธีปฏิบัติราชการของศาลฎีกา ดังนี้

ตารางที่ 3.7 การอบรมหลักสูตรผู้พิพากษาศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปีงบประมาณ พ.ศ.	หลักสูตรผู้พิพากษาศาลฎีกา
	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์ (จำนวนคน)
2559	26

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.1.8 หลักสูตรนอกเหนือจากหลักสูตรอบรมตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดขึ้นเพื่อให้ผู้พิพากษาทุกระดับชั้นมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1) เตรียมความพร้อมสำหรับผู้พิพากษาที่ไปดำรงตำแหน่ง

- ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 16 คน เพื่อให้ข้าราชการตุลาการที่จะไปดำรงตำแหน่งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรู้ ความเข้าใจในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมทั้งสถานการณ์และสภาพปัญหาของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน

- ในศาลเยาวชนและครอบครัว จำนวน 70 คน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเจตนารมณ์ พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัวฯ พ.ศ. 2553 ในการคุ้มครอง สิทธิสวัสดิภาพ และวิธีปฏิบัติต่อเด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว รวมทั้งในส่วนของกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว

- ในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง จำนวน 25 คน เพื่อให้ข้าราชการตุลาการมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง เป็นธรรม และมีมาตรฐานเดียวกัน

- ในศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ จำนวน 77 คน เพื่อให้ข้าราชการตุลาการมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีชำนัญพิเศษ กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดี และมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่ง

- ในศาลชั้นต้น จำนวน 126 คน โดยการปัจฉิมนิเทศผู้พิพากษาที่ก่อนดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และผู้พิพากษาศาลชั้นต้น เพื่อเสริมสร้างความรู้ และวิทยาการสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น

2) สัมมนาทางวิชาการ (กฎหมายใหม่ นโยบายเร่งด่วน)

จำนวน 420 คน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้พิพากษาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม และผู้สนใจทั่วไป ได้แก่

- การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชำนัญพิเศษ

- สัมมนาผู้บริหารเพื่อทบทวนนโยบายและกำหนดทิศทางในการบริหารงานศาลยุติธรรม

3) อบรมเลขานุการศาล จำนวน 16 คน เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ทั้งงานในด้านตุลาการและงานด้านธุรการ เทคนิคการบริหารงานและการประสานงานด้านต่างๆ

4) อบรมผู้ช่วยผู้พิพากษาในศาลสูง จำนวน 56 คน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะและความชำนาญในการทำหน้าที่ตรวจร่างคำพิพากษาและคำสั่งของศาลสูงให้แก่ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลสูง

5) สัมมนาผู้พิพากษาอาวุโส จำนวน 43 คน เพื่อเตรียมความพร้อมในการปรับเปลี่ยนบทบาท ภาระหน้าที่ และแนวทางการปฏิบัติงาน

6) สัมมนาการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน จำนวน 40 คน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการตุลาการและบุคลากรในศาลยุติธรรมทุกระดับชั้น ให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง มีความพร้อมในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

7) อบรมทางวิชาการโดยความร่วมมือระหว่างศาลยุติธรรมและสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการสนับสนุนทุนการฝึกอบรมด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้แก่ผู้พิพากษา เพื่อให้ผู้พิพากษาได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้อย่างเหมาะสม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานศาลยุติธรรมได้ร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ เพื่อจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านวิชาการกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ได้แก่

- หลักสูตรกฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ณ สถาบันกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยมนุษยชนและสิทธิมนุษยชนแห่งเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส
- หลักสูตรกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความแพ่งชั้นสูง ณ มหาวิทยาลัยนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย
- หลักสูตรกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการใช้อำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ณ มหาวิทยาลัยปารีส 1 ปองเตอง - ซอร์บอนน์ สาธารณรัฐฝรั่งเศส

• หลักสูตรกฎหมายเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐาน และกระบวนการพิจารณาคดีอาญาสมัยใหม่ ณ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย

• หลักสูตรไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ณ มหาวิทยาลัยเปปเปอร์ไดน์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

3.2 ข้าราชการศาลยุติธรรม

การพัฒนาบุคลากรข้าราชการศาลยุติธรรมเป็นกระบวนการส่งเสริมบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานศาลให้สามารถสนับสนุนการอำนวยความสะดวกของศาลยุติธรรมให้เป็นไปอย่างเที่ยงธรรม สะดวก และรวดเร็วได้ ศาลยุติธรรมจึงมุ่งเน้นการพัฒนาข้าราชการศาลยุติธรรมสนับสนุนให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ตลอดจนทักษะ ทักษะคิด และอุปนิสัย โดยการสนับสนุนทางการศึกษา และฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้ข้าราชการศาลยุติธรรมมีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีความรับผิดชอบ สนับสนุนการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน โดยศาลยุติธรรมได้มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

3.2.1. หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการศาลยุติธรรม

เพื่อพัฒนาศักยภาพข้าราชการศาลยุติธรรมให้มีสมรรถนะ และทักษะการปฏิบัติงานเหมาะสมกับตำแหน่ง โดยศาลยุติธรรมจัดให้มีการอบรม ดังนี้

1) หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการศาลยุติธรรมตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

1.1) หลักสูตรการฝึกอบรมตามสมรรถนะของข้าราชการศาลยุติธรรม

ตารางที่ 3.8 แสดงจำนวนข้าราชการศาลยุติธรรมที่เข้ารับการฝึกอบรมตามสมรรถนะ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการศาลยุติธรรมตามสมรรถนะ	จำนวน (คน)
1. หลักสูตรผู้บริหารศาลยุติธรรมระดับกลาง	65
2. หลักสูตรการพัฒนานิติกรระดับต้น	118
3. หลักสูตรการพัฒนานิติกรระดับกลาง	124
4. หลักสูตรเจ้าพนักงานคดีระดับปฏิบัติการ	7
5. หลักสูตรเจ้าพนักงานคดีระดับชำนาญการ	67
6. หลักสูตรกฤษฎีกาพิเศษข้าราชการศาลยุติธรรม	333
7. หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง	24
รวม	738

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

1.2) หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการศาลยุติธรรมที่จัดโดยสำนักงานศาลยุติธรรม

ตารางที่ 3.9 แสดงจำนวนข้าราชการศาลยุติธรรมที่เข้ารับการฝึกอบรมที่จัดโดยสำนักงานศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการศาลยุติธรรมที่จัดโดยสำนักงานศาลยุติธรรม	จำนวน (คน)
1. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	72
2. บริหารจัดการ	231
3. เทคโนโลยีสารสนเทศ	93
4. แผนงาน งบประมาณ การเงิน และพัสดุ	264
5. ภาษาต่างประเทศ	616
6. ทรัพยากรบุคคล	84
7. การประชาสัมพันธ์	123
อื่นๆ	366
รวม	1,849

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

1.3) หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการศาลยุติธรรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก

ตารางที่ 3.10 แสดงจำนวนข้าราชการศาลยุติธรรมที่เข้ารับการฝึกอบรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการศาลยุติธรรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก	จำนวน (คน)
1. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	5
2. บริหารจัดการ	694
3. เทคโนโลยีสารสนเทศ	52
4. แผนงาน งบประมาณ การเงิน และพัสดุ	67
5. ภาษาต่างประเทศ	99
6. ทรัพยากรบุคคล	184
7. การประชาสัมพันธ์	17
อื่นๆ	648
รวม	1,766

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2) หลักสูตรการฝึกอบรม/ประชุมอื่น นอกเหนือจากระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด เพื่อพัฒนาข้าราชการศาลยุติธรรมรองรับบทบาทภารกิจตามนโยบายประธานศาลฎีกา แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 3.11 แสดงจำนวนข้าราชการศาลยุติธรรมที่เข้ารับการฝึกอบรม/ประชุมอื่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

หลักสูตรการฝึกอบรม/ประชุม	จำนวน (คน)
1. หลักสูตรการเสริมสร้างจริยธรรมการปฏิบัติงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์	298
2. หลักสูตรการเป็นวิทยากรฝึกอบรม	60
3. หลักสูตรอบรมบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์	294
4. อบรมความรู้ด้านระบบสารสนเทศศาลยุติธรรม	80
5. ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อประสานนโยบายประจำปี	380
6. อบรมข้าราชการศาลยุติธรรมในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ	87
7. อบรมข้าราชการศาลยุติธรรมในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง	32
รวม	1,231

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.2.2 อบรมทางวิชาการโดยความร่วมมือระหว่างศาลยุติธรรมและสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศ
ศาลยุติธรรมได้ส่งข้าราชการศาลยุติธรรมไปฝึกอบรมทางด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้าน

การบริหารงานศาลยุติธรรม ณ สถาบันการศึกษาต่างประเทศ โดยได้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรการบริหารจัดการคดี (หลักนิติธรรม) ณ มหาวิทยาลัยซีคิเบ ประเทศญี่ปุ่น จำนวน 40 คน

3.3 ทุนการศึกษาสำหรับข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม และข้าราชการศาลยุติธรรม

ทุนการศึกษาต่อต้านวิชาการศึกษาในสถาบันการศึกษาในประเทศและต่างประเทศ นอกเหนือจากการพัฒนาบุคลากร ด้วยหลักสูตรตามสมรรถนะและเพิ่มศักยภาพด้านต่างๆ แล้ว สำนักงานศาลยุติธรรมยังได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ทางวิชาการ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์เพิ่มขึ้น เพื่อนำ

มาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยได้ประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศสำหรับการศึกษาต่อระดับปริญญา ดังนี้

3.3.1 ศาลยุติธรรมสนับสนุนทุนการศึกษาต่อ ณ สถาบันในประเทศ ให้แก่ ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวน 76 คน ปรากฏตามตารางที่ 3.12 ดังนี้

ตารางที่ 3.12 แสดงจำนวนข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมที่ได้รับทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกและปริญญาโท ณ สถาบันการศึกษาภายในประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ทุนการศึกษา	จำนวนผู้รับทุน (คน)
ระดับปริญญาเอก	
- ข้าราชการศาลยุติธรรม	1
- ข้าราชการตุลาศาลยุติธรรม	1
ระดับปริญญาโทส่วนกลาง	
- ข้าราชการศาลยุติธรรม	25
- ข้าราชการตุลาศาลยุติธรรม	1
ระดับปริญญาโทส่วนภูมิภาค	
- ข้าราชการศาลยุติธรรม	46
- ข้าราชการตุลาศาลยุติธรรม	2
รวม	76

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.3.2 ศาลยุติธรรมสนับสนุนทุนการศึกษาต่อต่างประเทศ ให้แก่ ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม โดยมีผู้ที่ได้ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท จำนวน 7 คน ปรากฏตามตารางที่ 3.13

ตารางที่ 3.13 แสดงจำนวนข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมที่ได้รับทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโทต่างประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท	สาขา	จำนวนผู้รับทุน (คน)
ทุน Chicago – Kent College of Law, Illinois Institute of Technology ประเทศสหรัฐอเมริกา	กฎหมาย	3
ทุน University of Kyushu ประเทศญี่ปุ่น	International Economic Business Law	3
ทุน University of Pennsylvania School ประเทศสหรัฐอเมริกา	กฎหมายวิธีพิจารณาความแน่นระบบ การไต่สวนการอุทธรณ์ และฎีกา	1
รวม		7

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.3.3 หลักสูตร Mini LL.M. โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม และ Chicago - Kent College of Law

- รุ่นที่ 7 มีผู้ผ่านการคัดเลือกเข้ารับการอบรม จำนวน 14 คน แบ่งเป็น ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม จำนวน 9 คน และข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวน 5 คน มีหลักสูตรในการอบรม 4 วิชาหลัก ได้แก่ “Introduction to American Legal System” “Introduction to Legal Research & Writing” “U.S. Constitutional Laws with focus on Constitutional Criminal Procedure” และ “International Law: Issues on Migrant Workers and Human Trafficking”
- รุ่นที่ 8 มีผู้ผ่านการคัดเลือกเข้ารับการอบรม จำนวน 14 คน แบ่งเป็น ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม จำนวน 9 คน และข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวน 5 คน โดยจะอบรมวิชากฎหมายเฉพาะด้าน 4 วิชา ในปีงบประมาณถัดไป

3.3.4 หลักสูตร Mini LL.M. โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม และ Kyushu University

- รุ่นที่ 7 มีผู้ผ่านการคัดเลือกเข้ารับการอบรม จำนวน 17 คน แบ่งเป็น ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม จำนวน 10 คน และข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวน 7 คน มีหลักสูตรในการอบรม 4 วิชาหลัก ได้แก่ “Private International Law in Japan” “Labor Legislation and Relevant Remedies” “International Business Law and Foreign Investment” และ “International Data Protection and Privacy Laws”
- รุ่นที่ 8 มีผู้ผ่านการคัดเลือกเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน แบ่งเป็น ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม จำนวน 9 คน และข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวน 1 คน โดยจะอบรมวิชากฎหมายเฉพาะด้าน 4 วิชา ในปีงบประมาณถัดไป

การให้บริการประชาชนและสังคม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การให้บริการประชาชนและสังคม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเทศไทยประสบปัญหาประชาชนบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ เนื่องจากขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและขั้นตอนระบบงานยุติธรรม ประกอบกับสังคมในปัจจุบันมีความซับซ้อนยิ่งส่งผลให้ปัญหาการไม่รู้กฎหมายของประชาชน กลายเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมหรือความเหลื่อมล้ำขึ้นในสังคมไทย สาเหตุของความไม่รู้กฎหมายอาจเนื่องมาจากการที่ประชาชนคิดว่ากฎหมายเป็นเรื่องไกลตัวไม่ยากเกี่ยวข้องกับปัญหา ความวุ่นวายยุ่งยาก หรือความยากของภาษากฎหมายที่เป็นภาษาเฉพาะอ่านแล้วไม่เข้าใจ หรือขาดการสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้ รวมถึงขาดการบริการให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายขั้นพื้นฐานที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้

สำนักงานศาลยุติธรรมได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงกำหนดให้มีโครงการต่างๆ ขึ้น เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกฎหมายต่างๆ และสร้างความตระหนักรู้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของกฎหมายใกล้ตัวขั้นพื้นฐาน รวมถึงขั้นตอนการติดต่อราชการศาลยุติธรรมให้แก่กลุ่มเป้าหมายทั้งในระดับเยาวชนและประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อมิให้กระทำผิดกฎหมายโดยเหตุจากการไม่รู้กฎหมาย และป้องกันการถูกล่อลวงเอาเปรียบจากมิจฉาชีพ การดำเนินงานบริการสังคมด้านกฎหมายของสำนักงานศาลยุติธรรม มีดังนี้

1. ค่ายเยาวชนต้นกล้าตุลาการ

สำนักงานศาลยุติธรรมริเริ่มโครงการค่ายเยาวชนต้นกล้าตุลาการขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนที่เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น การศึกษาวิชานิติศาสตร์ กระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม เส้นทางสู่การเป็นผู้พิพากษา ได้รับประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการวางแผนการศึกษาในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนได้ตระหนักถึงความยุติธรรม คุณธรรม และจริยธรรมว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินชีวิตซึ่งส่งผลให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย ตลอดจนเป็นแนวทางให้เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการสามารถสร้างเครือข่าย

ในท้องถิ่นของตนเองต่อไป ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานศาลยุติธรรมจัดทำโครงการค่ายเยาวชนต้นกล้าตุลาการ รุ่นที่ 6 ระหว่างวันที่ 25 - 30 เมษายน 2559 เยาวชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการสามารถดาวน์โหลดใบสมัครได้ที่ www.coj.go.th และ www.facebook.com/TonklaTulakan หรือสมัครทางระบบออนไลน์ <http://tk.coj.go.th> โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวน 160 คน และมีการบรรยายให้ความรู้ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม กฎหมายที่เยาวชนควรทราบ และการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา นอกจากนี้ยังจัดให้มีการศึกษาดูงานศาลต่างๆ อาทิ ศาลฎีกา ศาลอาญา ศาลจังหวัด เป็นต้น

2. เยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejiwa Sehati)

จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต โดยเฉพาะเยาวชนที่มีแหล่งพำนักอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งมีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารไม่เท่าเทียมกับเยาวชนในภูมิภาคอื่นของสังคม จึงริเริ่มให้มีการดำเนินโครงการเยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejiwa Sehati) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม และสิทธิ หน้าที่ของเด็กและเยาวชนตามกฎหมายให้แก่เยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการจะสามารถเป็นเครือข่ายประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดความรู้ที่ตนได้รับจากการเข้าร่วมโครงการแก่เหล่าเยาวชนด้วยกันและบุคคลในชุมชนของตน นอกจากนี้ยังได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีด้วยการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้กรอบแห่งกฎหมายอีกด้วย สำนักงานศาลยุติธรรมเปิดโอกาสให้เยาวชนอายุระหว่าง 15 - 18 ปี ที่นับถือศาสนาอิสลาม กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าในสถาบันศึกษาปอเนาะ หรือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรือโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาสจังหวัดยะลา และ 4 อำเภอของ

จังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย ที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการสามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือก โดยดาวน์โหลดใบสมัครและรายละเอียดวิธีการสมัครได้ที่ www.iprd.coj.go.th หรือ www.facebook.com/BeliaThaiSejiwaSehati

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการเยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejiwa Sehati) ขึ้นเป็นรุ่นที่ 4 ระหว่างวันที่ 28 สิงหาคม - 3 กันยายน 2559 โดยมีเยาวชนสนใจสมัครเข้ารับการคัดเลือก จำนวนทั้งสิ้น 684 คน และสำนักงานศาลยุติธรรมได้คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ จำนวน 120 คน โครงการมีรูปแบบกิจกรรมระหว่างการอบรม ดังนี้

1) การรับฟังคำบรรยาย จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมและสิทธิของเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย เช่น การบรรยายหัวข้อ “ความรู้เกี่ยวกับศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม” “ประวัติศาสตร์ศาลยุติธรรมไทย” “กฎหมายอิสลาม” “บทบาทของศาลยุติธรรมในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน” “เยาวชนไทยหัวใจเดียวกันกับความคาดหวังของสังคม” “การติดต่อราชการศาลยุติธรรม” เป็นต้น

2) กิจกรรมทัศนศึกษาสถานที่สำคัญ ได้แก่

- การร่วมกิจกรรมลงนามถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ศาลาสหทัยสมาคมในพระบรมมหาราชวัง และทัศนศึกษา ณ พระบรมมหาราชวัง
- ทัศนศึกษานิทรรศการ “ศิลป์ของแผ่นดิน” และพระที่นั่งอนันตสมาคมและเรือนยอดบรมมังกคลานุสรณีย์
- การศึกษาดูงานมูลนิธิรัฐบุรุษ พร้อมเข้าเยี่ยมคารวะและรับฟังการบรรยายหัวข้อ “เยาวชนไทยในพื้นที่ชายแดนใต้” โดย พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ
- การศึกษาดูงานการดำเนินงานของสถานิติบัญญัติแห่งชาติ และการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พร้อมเข้าเยี่ยมคารวะนายพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานรัฐสภา
- การศึกษาดูงานระบบการบริหารจัดการงานคดีของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในศาลฎีกา พร้อมรับฟังการบรรยายจาก นายวีระพล ตั้งสุวรรณ ประธานศาลฎีกา และทัศนศึกษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

3) กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ และสร้างทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ความรู้ความเข้าใจทางด้านกฎหมาย และการศาลยุติธรรม เพื่อให้เข้าใจสิทธิและตระหนักถึงหน้าที่ที่มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาประเทศด้วยกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น การอภิปรายและแบ่งกลุ่มปฏิบัติหัวข้อ “เด็กและ

เยาวชน : ปัจจุบันและอนาคตของชาติ” “ทักษะการสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์” “ทักษะการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข” “ทักษะการสื่อสารที่ดี” “บทบาทของเยาวชนไทยกับการเคารพกฎหมาย” “กฎหมายกับการสร้างความสันติสุขในสังคมไทย” “ทักษะการสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์” “ไขข้อข้องใจกฎหมายน่ารู้” เป็นต้น

4) การแบ่งกลุ่มปฏิบัติ ในการอบรมได้แบ่งเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีการจัดพี่เลี้ยงที่เป็นผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมที่จบการศึกษาในสาขานิติศาสตร์ หรือผู้มีประสบการณ์การจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้กฎหมาย ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ กำกับดูแล และประสานงานตั้งแต่ก่อนเข้ารับ การอบรมจนกระทั่งกลับถึงภูมิลำเนา

ผลจากการดำเนินการพบว่า กิจกรรมดังกล่าวได้รับความสนใจและตรงตามความต้องการของเยาวชนที่เข้ารับการอบรม เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมและสิทธิของเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย สามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลในครอบครัวและคนในชุมชนได้ ป้องกันมิให้ตนเองกระทำผิดกฎหมาย ตลอดจนร่วมเป็นเครือข่ายทางสังคมเพื่อประชาสัมพันธ์ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมได้ แสดงให้เห็นว่าการเผยแพร่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมและสิทธิของเด็กและเยาวชนตามกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การให้ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน

ศาลยุติธรรมทั่วประเทศและสำนักงานศาลยุติธรรม ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน อันได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย ขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม การปฏิบัติตนเมื่อมาศาล ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจในกฎหมายพื้นฐาน หน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้อง และไม่กระทำการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อศาล และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งเป็นการลดปัญหาทางสังคม และลดปริมาณคดีอาญาและคดีแพ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดประเด็นสำคัญที่เป็น ความรู้ทางกฎหมายเพื่อ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่แก่ประชาชน โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อหลัก ได้แก่

1) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐาน เช่น สิทธิขั้นพื้นฐาน ของบุคคลตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในชีวิตประจำวัน กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประกัน กฎหมายเกี่ยวกับมรดก กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน กฎหมายเกี่ยวกับระบบงานศาล และการติดต่อราชการศาล เป็นต้น

2) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเฉพาะด้าน/กฎหมายใหม่ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือก กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมาย ภาษีอากร กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า ระหว่างประเทศ กฎหมายแรงงาน เป็นต้น

3) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงและปลอดภัยในเขต พื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนใต้ กฎหมายอิสลามสำหรับชาว มุสลิม 4 จังหวัดชายแดนใต้ กฎหมายแรงงานต่างด้าว เป็นต้น

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดสรรงบประมาณให้แก่ศาล ทั่วประเทศ เพื่อดำเนินกิจกรรมที่จะสื่อสารความรู้ทาง กฎหมายให้แก่ประชาชน โดยจำแนกวิธีการได้เป็น 2 วิธี ได้แก่

1) การอบรมทางกฎหมายแก่ประชาชน เพื่อเป็น การถ่ายทอดความรู้ทางกฎหมายและทัศนคติในทาง ที่ถูกต้อง เพื่อให้การดำเนินชีวิตและการทำงานของ ประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย ให้แก่ประชาชน เป็นการสื่อสารจากศาลยุติธรรมไปสู่ สาธารณชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรับฟังความคิดเห็นจาก สาธารณชนที่มีต่อศาลยุติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เสริมสร้างความเชื่อถือ ภาพลักษณ์ ความรู้ความเข้าใจ รวมถึงเพื่อแก้ไขความรู้ความเข้าใจที่มีต่อศาลยุติธรรม ที่ไม่ถูกต้องในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

โดยการดำเนินงานต่างๆ ปรากฏรายละเอียดดังนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดสรรงบประมาณให้แก่ศาล ทั่วประเทศ เพื่อดำเนินกิจกรรมที่จะสื่อสารความรู้ทาง กฎหมายให้แก่ประชาชน เด็ก และเยาวชน ได้แก่

3.1 การอบรมทางกฎหมายแก่ประชาชน

ศาลยุติธรรมให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายให้แก่สังคม ประชาชนในชุมชน และกลุ่มบุคคลต่างๆ อาทิ นิสิต นักศึกษา เด็กและเยาวชน อาสาสมัครต่างๆ เป็นต้น โดยได้ดำเนินการอบรมความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนและกลุ่มเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

1) ศาลยุติธรรมจัดอบรมเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายทั่วไปแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศได้รับความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย โดยมีศาลยุติธรรมทั่วประเทศเป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้ โดยศาลยุติธรรมจัดให้มีโครงการ/กิจกรรมเพื่ออบรมเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายทั่วไป เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดต่อราชการศาล กฎหมายผู้บริโภค และกฎหมายที่มีโทษทางอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว ตลอดจนกฎหมายอิสลาม (ฉบับศาลยุติธรรม) เป็นต้น

2) การอบรมเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่เด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษา เด็กและเยาวชนเป็นอนาคตของชาติ สำนักงานศาลยุติธรรมตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงดำเนินกิจกรรม/โครงการต่างๆ เพื่อให้เด็ก เยาวชน นิสิต นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนตามกฎหมาย ปลูกฝังจิตสำนึกทางด้านกฎหมายที่ถูกต้อง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2556 สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินโครงการ/กิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่เด็ก เยาวชน นิสิต นักศึกษาในสถาบันการศึกษา เช่น โครงการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่เด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษา โดยศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง และศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

3.2 การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน

ศาลยุติธรรมดำเนินการสำคัญเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชนในหลายช่องทางผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งพัฒนารูปแบบการเผยแพร่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และเอื้อแก่การเข้าถึงข้อมูล ดังนี้

1) การจัดกิจกรรม/นิทรรศการต่างๆ ในวันสำคัญ

ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมจัดกิจกรรม/นิทรรศการในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสัปดาห์ศาลยุติธรรมงานวันรพี 7 สิงหาคม เป็นต้น โดยในวันสำคัญดังกล่าวศาลทั่วประเทศจะจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับศาล ขั้นตอนกระบวนการพิจารณาคดี การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท จัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาความรู้ทางกฎหมาย และจัดสัมมนาให้ความรู้ทางวิชาการในงานสัปดาห์ศาลยุติธรรมเป็นประจำทุกปี

2) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

- การผลิตสารคดีประชาสัมพันธ์ศาลยุติธรรม
- การเผยแพร่นโยบายผู้บริหารผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และสื่อสิ่งพิมพ์

- การจัดทำคู่มือการติดต่อราชการศาลยุติธรรมฉบับประชาชน เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการติดต่อราชการศาลและกฎหมายเบื้องต้นสำหรับประชาชน

- ประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ ทางวิทยุ โทรทัศน์ แผ่นพับ ได้แก่ โครงการเยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน ค่ายเยาวชนต้นกล้าตุลาการ โครงการศาลยุติธรรมกับประชาชนบนเส้นทางเดียวกัน ฯ

- ผลิตหนังสือ ศาลกับการกระบวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง หนังสือเขตอำนาจศาล หนังสือแนะนำศาลยุติธรรมฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

- ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ในงานวันสำคัญต่างๆ ได้แก่ โปสเตอร์ ป้ายไวเนล

- จัดทำปฏิทิน

- จัดโครงการโต้วาทีเนื่องในวันศาลยุติธรรม

- จัดการแข่งขันตอบปัญหาทางกฎหมายเนื่องในวันศาลยุติธรรม

- จัดทำแผ่นพับพิพิธภัณฑศาลยุติธรรม

- จัดรายการวิทยุ คุยกันนอกศาล โดยกองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์สำนักงานศาลยุติธรรม

- จัดทำเว็บไซต์เพื่อให้บริการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย เป็นต้น.

4. ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตามหลักการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่สังคมภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสังคมซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับภารกิจหน้าที่หลักของศาลยุติธรรม (CSR-after-process) โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์แก่สังคมในด้านต่างๆ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- การมอบทุนการศึกษา และอุปกรณ์ทางการศึกษาต่างๆ ให้กับสถานศึกษา

- จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ ปลูกป่าชายเลน ปลูกปะการัง ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเนื่องในวันสำคัญต่างๆ เพื่อให้บุคลากรศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม และประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติ ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกให้มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

- จัดกิจกรรมกีฬาสามัคคีสัมพันธ์ ระหว่างบุคลากรศาลยุติธรรม และสำนักงานศาลยุติธรรม กับเด็ก เยาวชน และประชาชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรกับประชาชน

- จัดกิจกรรมบรรพชาสามเณร อุปสมบทและปฏิบัติธรรม เณรมพระเกียรติฯ ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และพระบรมวงศานุวงศ์ ทุกพระองค์ จัดกิจกรรมเลี้ยงอาหารกลางวันและมอบเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ เด็ก เยาวชนและประชาชน ในสถานสงเคราะห์ต่างๆ รวมไปถึงผู้ต้องขังในสถานพินิจและเรือนจำทั่วประเทศ

- จัดกิจกรรมร่วมบริจาคโลหิต เนื่องในวันสำคัญต่างๆ ด้วยการเป็นจุดรับบริจาคโลหิตโดยสภากาชาดไทย เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยที่ต้องการโลหิตในการรักษาพยาบาล

- จัดกิจกรรมไถ่ชีวิตโค-กระบือ เนื่องในวันสำคัญต่างๆ โดยโค-กระบือที่ได้รับการไถ่ชีวิตจะนำไปมอบให้เกษตรกรรับไปเลี้ยงไว้ใช้งานและเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น.

ประมวลภาพกิจกรรมที่สำคัญ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ขณะดำรงพระอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์
และเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดชุมพร

เปิดทำกรส่วน/กลุ่มงานคดีนักท่องเที่ยวสำนักรำนวยการประจำจังหวัด ศาลจังหวัดหัวหิน

พิธีเปิดศูนย์อำนวยความสะดวกอิเล็กทรอนิกส์ (E-Justice Conference Center)

พิธีเปิดวิทยบริการศาลจังหวัดตลิ่งชัน

พิธีเปิดวิทยบริการศาลแขวงพระนครศรีอยุธยา

พิธีลงนามความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมกับศาลฎีกาสิงคโปร์

ค่ายเยาวชนต้นกล้าตุลาการ

เยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejiwa Sehati)

ภาคผนวก

รายชื่อศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร

ศาลสูง	จำนวน 11	ศาล
ศาลชั้นต้นในเขตกรุงเทพฯ	จำนวน 6	ศาล
ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ	จำนวน 92	ศาล
ศาลจังหวัด	จำนวน 116	ศาล
ศาลแขวง	จำนวน 32	ศาล
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 257	ศาล

รายชื่อศาลสูง			
ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
1	ชั้นฎีกา ศาลฎีกา	1	ชั้นอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์
		2	ศาลอุทธรณ์ภาค 1
		3	ศาลอุทธรณ์ภาค 2
		4	ศาลอุทธรณ์ภาค 3
		5	ศาลอุทธรณ์ภาค 4
		6	ศาลอุทธรณ์ภาค 5
		7	ศาลอุทธรณ์ภาค 6
		8	ศาลอุทธรณ์ภาค 7
		9	ศาลอุทธรณ์ภาค 8
		10	ศาลอุทธรณ์ภาค 9
		รวมศาลฎีกา จำนวน 1 ศาล	

รายชื่อศาลชั้นต้นในเขตกรุงเทพฯ			
ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
1	ศาลแพ่งธนบุรี	4	ศาลอาญา
2	ศาลแพ่งธนบุรี	5	ศาลอาญาธนบุรี
3	ศาลแพ่งกรุงเทพใต้	6	ศาลอาญากรุงเทพใต้
รวมศาลชั้นต้นในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 6 ศาล			

รายชื่อศาลชำนาญพิเศษ

ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลชำนาญพิเศษ
1	ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
2	ศาลภาษีอากรกลาง
3	ศาลล้มละลายกลาง
4	ศาลแรงงานกลาง (กรุงเทพฯ)
5	ศาลแรงงานภาค 1 (สระบุรี)
6	ศาลแรงงานภาค 1 (สาขาพระนครศรีอยุธยา)
7	ศาลแรงงานภาค 2 (ชลบุรี)
8	ศาลแรงงานภาค 3 (นครราชสีมา)
9	ศาลแรงงานภาค 4 (อุดรธานี)
10	ศาลแรงงานภาค 5 (เชียงใหม่)
11	ศาลแรงงานภาค 6 (นครสวรรค์)
12	ศาลแรงงานภาค 7 (กาญจนบุรี)
13	ศาลแรงงานภาค 8 (ภูเก็ต)
14	ศาลแรงงานภาค 9 (สงขลา)
15	ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
16	ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (สาขามีนบุรี)

รวมศาลชำนาญพิเศษ จำนวน 16 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 1

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดมীনบุรี	1	ศาลแขวงปทุมวัน
2	ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	2	ศาลแขวงพระนครใต้
3	ศาลจังหวัดลพบุรี	3	ศาลแขวงพระนครเหนือ
4	ศาลจังหวัดชัยนาท	4	ศาลแขวงดุสิต
5	ศาลจังหวัดสิงห์บุรี	5	ศาลแขวงธนบุรี
6	ศาลจังหวัดอ่างทอง	6	ศาลแขวงพระนครศรีอยุธยา
7	ศาลจังหวัดสระบุรี	7	ศาลแขวงลพบุรี
8	ศาลจังหวัดปทุมธานี	8	ศาลแขวงนนทบุรี
9	ศาลจังหวัดธัญบุรี	9	ศาลแขวงสมุทรปราการ
10	ศาลจังหวัดนนทบุรี	10	ศาลแขวงดอนเมือง
11	ศาลจังหวัดสมุทรปราการ	11	ศาลแขวงสระบุรี
12	ศาลจังหวัดชัยบาดาล		
13	ศาลจังหวัดพระโขนง		
14	ศาลจังหวัดตลิ่งชัน		
รวม 14 ศาล		รวม 11 ศาล	

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 1 (ต่อ)

ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ
1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชัยนาท
2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนนทบุรี
3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี
4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดลพบุรี
6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ
7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสระบุรี
8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสิงห์บุรี
9	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอ่างทอง

รวม 9 ศาล

รวมศาลในภาค 1 จำนวน 34 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 2

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดชลบุรี	1	ศาลแขวงชลบุรี
2	ศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา	2	ศาลแขวงพัทยา
3	ศาลจังหวัดนครนายก	รวม 2 ศาล	
4	ศาลจังหวัดปราจีนบุรี		ศาลชั้นอุทธรณ์
5	ศาลจังหวัดกบินทร์บุรี	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี
6	ศาลจังหวัดสระแก้ว	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดฉะเชิงเทรา
7	ศาลจังหวัดระยอง	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชลบุรี
8	ศาลจังหวัดตราด	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตราด
9	ศาลจังหวัดจันทบุรี	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครนายก
10	ศาลจังหวัดพัทยา	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปราจีนบุรี
		7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง
		8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสระแก้ว
รวม 10 ศาล		รวม 8 ศาล	
รวมศาลในภาค 2 จำนวน 20 ศาล			

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 3

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดนครราชสีมา	1	ศาลแขวงนครราชสีมา
2	ศาลจังหวัดบัวใหญ่	2	ศาลแขวงสุรินทร์
3	ศาลจังหวัดสีคิ้ว	3	ศาลแขวงอุบลราชธานี
4	ศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง)	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดพิมาย		ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ
6	ศาลจังหวัดชัยภูมิ	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชัยภูมิ
7	ศาลจังหวัดภูเขียว	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา
8	ศาลจังหวัดบุรีรัมย์	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดบุรีรัมย์
9	ศาลจังหวัดนางรอง	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยโสธร
10	ศาลจังหวัดสุรินทร์	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดศรีสะเกษ
11	ศาลจังหวัดรัตนบุรี	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุรินทร์
12	ศาลจังหวัดศรีสะเกษ	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอำนาจเจริญ
13	ศาลจังหวัดอุบลราชธานี	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุบลราชธานี
14	ศาลจังหวัดอำนาจเจริญ		
15	ศาลจังหวัดยโสธร		
16	ศาลจังหวัดเดชอุดม		
17	ศาลจังหวัดกันทรลักษณ์		
รวม 17 ศาล		รวม 8 ศาล	

รวมศาลในภาค 3 จำนวน 28 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 4

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดขอนแก่น	1	ศาลแขวงขอนแก่น
2	ศาลจังหวัดพล	2	ศาลแขวงอุดรธานี
3	ศาลจังหวัดอุดรธานี	3	ศาลแขวงพยุหะภูมิพิสัย *
4	ศาลจังหวัดหนองคาย	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดบึงกาฬ		ศาลชั้นอุทธรณ์
6	ศาลจังหวัดเลย	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกาฬสินธุ์
7	ศาลจังหวัดสกลนคร	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น
8	ศาลจังหวัดสวางคแดนดิน	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครพนม
9	ศาลจังหวัดนครพนม	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดบึงกาฬ
10	ศาลจังหวัดมุกดาหาร	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดมหาสารคาม
11	ศาลจังหวัดมหาสารคาม	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดมุกดาหาร
12	ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดร้อยเอ็ด
13	ศาลจังหวัดหนองบัวลำภู	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเลย
14	ศาลจังหวัดกาฬสินธุ์	9	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสกลนคร
15	ศาลจังหวัดชุมแพ*	10	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดหนองคาย
		11	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู
		12	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุดรธานี
รวม 15 ศาล		รวม 12 ศาล	
รวมศาลในภาค 4 จำนวน 30 ศาล			

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 5

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดเชียงใหม่	1	ศาลแขวงเชียงใหม่
2	ศาลจังหวัดฝาง	2	ศาลแขวงลำปาง
3	ศาลจังหวัดลำปาง	3	ศาลแขวงเวียงป่าเป้า
4	ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน (สาขापาย)		ศาลชำนาญพิเศษ
6	ศาลจังหวัดแม่สะเรียง	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงราย
7	ศาลจังหวัดเชียงราย	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่
8	ศาลจังหวัดเทิง	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดน่าน
9	ศาลจังหวัดพะเยา	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพะเยา
10	ศาลจังหวัดน่าน	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดแพร่
11	ศาลจังหวัดน่าน (สาขาปัว)	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
12	ศาลจังหวัดลำพูน	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดลำปาง
13	ศาลจังหวัดแพร่	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดลำพูน
14	ศาลจังหวัดฮอด		
รวม 14 ศาล		รวม 8 ศาล	

รวมศาลในภาค 5 จำนวน 25 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 6

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดพิษณุโลก	1	ศาลแขวงพิษณุโลก
2	ศาลจังหวัดสุโขทัย	2	ศาลแขวงนครสวรรค์
3	ศาลจังหวัดสวรรคโลก	3	ศาลแขวงนครไทย
4	ศาลจังหวัดอุตรดิตถ์	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดตาก		ศาลชั้นอุทธรณ์
6	ศาลจังหวัดแม่สอด	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกำแพงเพชร
7	ศาลจังหวัดกำแพงเพชร	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก
8	ศาลจังหวัดพิจิตร	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครสวรรค์
9	ศาลจังหวัดเพชรบูรณ์	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพิจิตร
10	ศาลจังหวัดหล่มสัก	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพิษณุโลก
11	ศาลจังหวัดวิเชียรบุรี	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเพชรบูรณ์
12	ศาลจังหวัดนครสวรรค์	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุโขทัย
13	ศาลจังหวัดอุทัยธานี	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุตรดิตถ์
		9	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุทัยธานี
รวม 13 ศาล		รวม 9 ศาล	
รวมศาลในภาค 6 จำนวน 25 ศาล			

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 7

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดนครปฐม	1	ศาลแขวงนครปฐม
2	ศาลจังหวัดราชบุรี	2	ศาลแขวงราชบุรี
3	ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี	3	ศาลแขวงสุพรรณบุรี
4	ศาลจังหวัดกาญจนบุรี	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดเพชรบุรี		ศาลชำนาญพิเศษ
6	ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครปฐม
7	ศาลจังหวัดสมุทรสาคร	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุพรรณบุรี
8	ศาลจังหวัดทองผาภูมิ	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี
9	ศาลจังหวัดสมุทรสงคราม	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกาญจนบุรี
10	ศาลจังหวัดหัวหิน	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเพชรบุรี
		6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร
		7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม
		8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
รวม 10 ศาล		รวม 8 ศาล	

รวมศาลในภาค 7 จำนวน 21 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 8

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช	1	ศาลแขวงสุราษฎร์ธานี
2	ศาลจังหวัดปากนั้ง	2	ศาลแขวงนครศรีธรรมราช
3	ศาลจังหวัดทุ่งสง	3	ศาลแขวงทุ่งสง
4	ศาลจังหวัดชุมพร	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดหลังสวน		ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ
6	ศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี
7	ศาลจังหวัดไชยา	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช
8	ศาลจังหวัดระนอง	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดภูเก็ต
9	ศาลจังหวัดกระบี่	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระนอง
10	ศาลจังหวัดพังงา	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพังงา
11	ศาลจังหวัดตะกั่วป่า	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชุมพร
12	ศาลจังหวัดภูเก็ต	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกระบี่
13	ศาลจังหวัดเกาะสมุย		
14	ศาลจังหวัดเวียงสระ		
รวม 14 ศาล		รวม 7 ศาล	

รวมศาลในภาค 8 จำนวน 24 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 9

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดสงขลา	1	ศาลแขวงสงขลา
2	ศาลจังหวัดตรัง	รวม 1 ศาล	
3	ศาลจังหวัดพัทลุง		ศาลชำนาญพิเศษ
4	ศาลจังหวัดสตูล	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสงขลา
5	ศาลจังหวัดปัตตานี	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตรัง
6	ศาลจังหวัดยะลา	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส
7	ศาลจังหวัดเบตง	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปัตตานี
8	ศาลจังหวัดนราธิวาส	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสตูล
9	ศาลจังหวัดน่าน	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยะลา
		7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพัทลุง
รวม 9 ศาล		รวม 7 ศาล	
รวมศาลในภาค 9 จำนวน 17 ศาล			

หมายเหตุ : เปิดทำการตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม

ที่ปรึกษา

นายอติคม อินทุภูติ	เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
นายระบิล จันทริกริมย์	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา
นายภพ เอกพรพานิช	รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
นางสาวสุวรรณี หลีกาพันธ์	ที่ปรึกษาระบบงานศาลยุติธรรม

คณะผู้จัดทำ

นางสาวรุจิวรรณ ผลัญชัย	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและงบประมาณ
นางสาววรัทยา สุริยา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
นางสาวสรัญญา สุดหอม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
นายเพชรชัย จงพิรเดชานนท์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
นางสาวรฐิฐา สิทธิมาลิก	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
นางสาวเหนือนิดา ชูแสงธนวิรัตน์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวฉัญญาทิพ จันทร์ผล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ISBN

ISBN 978-616-439-010-2

จัดทำโดย

สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ขอขอบคุณข้อมูลสนับสนุนการจัดทำรายงาน

ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ
สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม
สำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม
สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
สำนักการเจ้าหน้าที่
สำนักการต่างประเทศ
สำนักส่งเสริมงานตุลาการ
สำนักกฤษฎาโตตุลาการ
กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์

OFFICE OF THE JUDICIARY, THAILAND